Dzisiejszy numer zawiera 28 stron druku i kosztuje 30 gr., gdyż zawiera a) Kurjer literacko-naukowy oraz b) Specjalny dodatek tygodniowy, ilustr. fotograficznie.

Nal. poczt. opł. rycz.

Wydanie: F

Cena numeru w Krakowie: na prowincji: 30 gr.

ILUSTROWANY KURYER CODZIENNY

PRENUMERATA WYNOSI
W Krakowie bez odnoszenia zł. 6·—
W Krakowie z odnoszeniem zł. 6·40
Na prowincji . . . . . zł. 6·40
Zagranica . . . . . zł. 10·—

Rękopisów nie zwraca się. | Założyciel i Naczelny Redaktor: Marjan Dąbrowski. | Naczelny Redaktor przyjmuje w poniedziałki i soboty od 1—2 pop.

Telefony: 1198, 8543, 4450. Dla rozmów międzymiast Redakcji 3292.

Kraków, ul. Basztowa L. 18.

Konto czekowe Nr 140.725 (Warszawa) 400.300 (Kraków). Konto żyrowe: Dom Bankowy A. Holzer Kraków.

Oddziały: w WARSZAWIE, ulica Nowogrodzka 26, telefonu Nr. 234-65 i 70-21 — w POZNANIU, ulica Gwarna 14, telefonu Nr. 17-22, — w KATOWICACH, ulica Teatralna 6, telefonu Nr. 23-78 — we LWOWIE, ulica Legjonów 1, telefon 49-58, administracji telefon 7-97.

Rok XVII. Kraków, poniedziałek 6 grudnia 1926. Nr. 335.

„HYGEA PERLE"
Czerwone wino dla niedokrwistych
wszędzie do nabycia. 857K

Mydło Munka
znane od blisko stulecia!
1685 k

KARMELKI
krakowskie miękkie w czekoladzie poleca
Fabryka A. Piasecki S. A. Kraków

PORTER
ZNAK TOWAROWY
z arcyksiążęcego browaru
W ŻYWCU

Longines
385
PRECYZYJNY ZEGAREK światowej marki
do nabycia w pierwszorzędnych magazynach zegarmistrzowskich i jubilerskich

UNAMEL
miód sztuczny jest jednak do pieczenia gwiazdkowego niezbędny. 2093k
Dr. W. A. Henatsch, Unisław

Sanktuarjum Zjednoczonej Polski.

Dnia 3 b. m. odbyło się w katedrze św. Jana w Warszawie uroczyste odsłonięcie i poświęcenie pomnika ku czci Polaków, poległych za ojczyznę w latach 1914 do 1920. Pomnik jest skomponowany w ogólnych zarysach polskiej kapliczki przydrożnej. Garstki ziemi z pobojowisk z całej Polski, zbroczonych krwią ofiarną jej synów, przechowano są z dokumentami swego pochodzenia w podstawie pomnika, zaś ich drobinki, zebrane w jedną ampułkę, symbol Polski zjednoczonej i drugą ampułkę z ziemią zbroczoną krwią Polaków z pod Verdun, mieszczą się w ażurowej kapliczce żelaznej na słupie z granitu. Symbolicznego sanktuarjum zjednoczonej przez wojnę Polski strzegą orły wojska polskiego, zwrócone na 4 strony świata. Całość wieńczy Orzeł Biały, dziękczynnie krzyż obejmujący skrzydłami. Zdjęcie nasze przedstawia pomnik, u którego stóp widnieje napis: „Ziemia z pobojowisk wojny światowej zbroczona krwią Polaków, których śmierć ofiarna zwróciła Polsce Zjednoczenie i Niepodległość".

WEŁNĘ KILIMOWĄ i SMYRNEŃSKĄ
bielską, osnowę, kanwę, wzory stylowe do dywanów ręcznych i t. p. poleca „KOBIERZEC", Kraków, Podwale L. 3. Ceny fabryczne znacznie zniżone. 2140

ZARZĄD ŁAŹNI RZYMSKIEJ
w Krakowie, ul. św. Sebastjana L. 9.
zawiadamia uprzejmie, że z dniem 6 grudnia b. r. mogą korzystać ze zniżki cen za kąpiel w wannie (II kl.) i łaźni parowej z wyjątkiem soboty za okazaniem legitymacji:
a) WP. Wojskowi Armji Polskiej w służbie czynnej;
b) WP. Urzędnikom Państwowym. 722g

Mela NEUGER-FELIKS
PIANISTKA
Kraków, Krupnicza L. 14, I. p.
Wpisy od godz. 3—5 popoł. 2130

Za bezcen na gwiazdkę!
prześliczna bielizna damska luksusowa i praktyczna, obrusy, garnitury stołowe, ręczniki, szyrtynki, płótna lniane, batysty, zefiry zagraniczne tylko u
Grodzka 18. L. i F. WIKLER Grodzka 18.

O co idzie gra w Warszawie, Krakowie, Wilnie i Poznaniu?

Gorączkowe przegrupowania na froncie politycznym.

Walka o duszę zachowawczej części społeczeństwa.

Kraków, 5 grudnia.

Przeżywamy okres **pozornych paradoksów.**

Wypadki miesięcy ostatnich spowodowały ożywienie w sferach zachowawczych, które zrozumiały, że nadeszła sposobność **powrotu na arenę życia politycznego** w formie s a m o d z i e l n e j.

Hasłem, które od dni nieświeskich rozbrzmiewa wśród konserwatywnych elementów całej Polski — to **konsolidacja żywiołów zachowawczych.** Zamiast jednak konsolidacji widzimy **t w o r z e n i e... c o r a z n o w y c h p a r t j i** i organizacji, wywieszających na swych sztandarach hasła zachowawcze.

I tak obok stronnictwa krakow. **„Prawicy Narodowej"** (1), która teraz zaczęła działać także w Królestwie Kongresowem, widzimy na terenie Kongresówki **„Grupę Mazowiecką"** (2), która ukonstytuowała się **w piątek** (w ostatniej redakcji przybrała nazwę „Polskiej Organizacji Zachowawczej"), wysuwając na czoło **byłego regenta ks. Zdzisława Lubomirskiego, ks. Kazimierza Lubomirskiego, hr. Adama Tarnowskiego i p. Glinkę.** Grupa ta opiera się o stronnictwo **wileńskie,** t. zw. **„Zachowawczej Pracy Państwowej"** (3) z ks. **Eustachym Sapiehą** i min. **Meysztowiczem** na czele. Ponieważ zaś **w zasadzie** nietma poważniejszych przeszkód, dla których ludzie ci należący do wymienionych obozów, nie mogliby znaleźć się **we wspólnej organizacji,** przeto rozdrabianie sił konserwatywnych czy też ich rozluźnianie zapomocą podziału na grupy i grupki **wydaje się dziwactwem.**

Jeżeli jednak obrano tę drogę, to dlatego, że tak przywódcy Prawicy Narodowej, jak kresowcy z Wilna wiedzą dobrze, że nie reprezentują jeszcze **ogółu konserwatystów,** ani nawet **ogółu ziemiaństwa!** Wszak na terenie ziemiaństwa działa np. również stronnictwo **„Chrześcijańsko Narodowe** (4) z pp. Steckim i Dubanowiczem na czele, idące do niedawna w bloku **z ósemką** i stanowiące jej część, a obecnie znajdujące się **na rozdrożu!**

Szansę zatem połączenia wszystkich żywiołów, choćby tylko **ziemiańskich w jednej, ścisłej** organizacji byłyby dziś jeszcze stosunkowo słabe. Natomiast **u n j a i współdziałanie** wszystkich grup konserwatywnych, z których każda reprezentowałaby mniejwięcej **łącznąsamą siłę** i wewnątrz unji miała możność współdziałania **raz z tą a raz z tamtą frakcją,** — stanowi drogę o wiele łatwiejszą. Jednem słowem gra toczy się obecnie **o duszę tej części** żywiołów konserwatywnych, a zwłaszcza ziemiańskich, które do niedawna jeszcze były **s a t e l i t a m i n a r o d o w e j d e m o k r a c j i** i które zarazem ją **finansowały.**

Warto wkońcu zaznaczyć, że podobna sytuacja zaistniała także **w stosunku do przemysłu.** Stronnictwo Prawicy Narodowej, a więc przyszła część **unji** konserwatywnej wysunęła **hasło wszechstanowe** i sięgnęła swymi wpływami w sfery przemysłu w **Łodzi, alimentującego dotąd również narodową demokrację.**

To samo czyni „Grupa mazowiecka", przyciągając do swej działalności część **przemysłu warszawskiego.**

* * *

W tych wszystkich poczynaniach należy dopatrywać się najgłębszej przyczyny, dla której **znowuż pod hasłem konsolidacji żywiołów n a r o d o w y c h i umiarkowanych** powstaje obecnie, **obradująca dziś w Poznaniu grupa: „W i e l k i e j P o l s k i",** tworzona przez p. **Romana Dmowskiego.** Obóz narodowo demokratyczny stara się w ten sposób podjąć **próbę przeciwdziałania ucieczce z wspólnego frontu dotychczasowym możnym i wpływowym sojusznikom.**

Tworzony przez p. Dmowskiego „Obóz Wielkiej Polski" jest pomyślany jako formacja **p o z a s e j m o w a,** działająca raczej **metodami f a s z y s t o w s k i e m i** i trzymająca za łeb **wszystkie prawicowe grupy s e j m o w e.**

Członkiem „Wielkiej Polski" „może być — wedle statutu — **każdy obywatel** bez względu na to, czy **należy** do jakiejś partji, czy **nie** — o ile **zgadza się z wybitnym kierunkiem narodowym".**

Natomiast z chwilą wstąpienia do „Obozu" obowiązuje bezwzględna **dyscyplina i posłuszeństwo hierarchji m i a n o w a n e j z g ó r y** przez twórców obozu. Dyscyplina ta obowiązuje na **całym** terenie życia publicznego.

Czy temsamem p. Dmowski **zrywa z Narodową Demokracją? — Nie!**

Wprawdzie stronnictwo endeckie zaznacza **oficjalnie,** iż p. Dmowski w tej nowej organizacji działa **na własny rachunek** — ale równocześnie zaraz ogłosiło, że **kto z jego członków** wstąpi do „Wielkiej Polski", **nie traci praw członkostwa** partji Narodowo Demokratycznej, rozumując dobrze, że celem akcji p. Dmowskiego jest **przywrócenie wpływu endecji** w społeczeństwie **i utrzymanie przy niej sfer ziemiańskich i przemysłowych.**

Największy zysk — jaki Nar. Demokracja spodziewa się osiągnąć przez akcję p. Dmowskiego — to oddziaływanie zapomocą obozu „Wielkiej Polski" **na inne stronnictwa** dawnej ósemki i centrum.

Przypuśćmy, że te stronnictwa, podobnie jak „Nar. Demokracja" pozwolą swym członkom na wstępywanie do „Wielkiej Polski" **i tem samem poddanie się jej rozkazom.**

Jaki będzie tego skutek?

Władze obozu „Wielkiej Polski" wydadzą dla swych członków nakaz działania **w pewnym** kierunku. Ci członkowie, o ile będą należeli do poszczególnych partji, muszą na ich terenie **wykonywać rozkazy władz „Wielkiej Polski".** W ten sposób wszystkie te partje **s t r a c ą s a m o d z i e l n o ś ć.**

Od p. Dmowskiego bowiem i władz „Wielkiej Polski" zależeć będzie **kogo** z działaczy partji partji prawicowych **powoła do władz** nowo formującej się organizacji. Nie trzeba być bardzo przewidującym, by zrozumieć, że będą to działacze **najbardziej wpływowi,** że będzie ich tylu, aby wywierali **decydujący wpływ na wszystkie stronnictwa skoalizowane,** ale, że równocześnie **batuta pozostanie w ręku p. Romana Dmowskiego i jego najbliższych przyjaciół, a w i ę c w o d z ó w „N a r o d o w e j D e m o k r a c j i".**

Zysk dla „Narodowej Demokracji" jest więc **jawny.** Oto przez organizację „Wielkiej Polski" 1) **uzyska ona wpływ na inne stronnictwa prawicowe,** które na taką współpracę swych członków w „Wielkiej Polsce" zgodzą się; 2) szeregi ludzi **bezpartyjnych a wpływowych,** wstąpiwszy do organizacji „Wielkiej Polski" jako narodowej a n i e p a r t y j n e j, dostaną się **w obręb wpływów N. D.** stanowiąc jej **armję rezerwową** tak pod względem liczby zwolenników, jak i zasobów finansowych.

* * *

Czy akcja p. Dmowskiego mieć będzie **powodzenie?** Uważamy, że odpowiedź na to jest jeszcze **przedwczesna.**

Nie wiemy, jak zachowają się **poszczególne stronnictwa i grupy,** na których wciągnięcie **liczy** p. Dmowski. Dotąd wiadomo, iż formujące się grupy konserwatywne **odmówiły już swego udziału.** Natomiast w stronnictwie Chrześcijańsko-narodowem **zwalczają się dwa prądy,** przyczem życzliwy dla p. Dmowskiego kierunek pp. **Strońskiego i Dubanowicza jest wcale silny.**

Co zaś do Chadecji, Piasta, a nawet N. P. R., o których wciągnięciu w obręb swych wpływów **myśli również p. Dmowski** — brak jest jeszcze **wszelkich danych.**

Trudno to przewidzieć, jak zachowają się rozmaite **sfery bezpartyjne.** Program wysuwany przez p. Dmowskiego jest niewątpliwie **zgodny z ich przekonaniami.** Ale w gruncie rzeczy ten oficjalny program **nie różni się absolutnie niczem od programu innych ugrupowań zachowawczych,** które się **obecnie** tworzą, które również wysuwają hasła **praworządności, idei narodowej i katolickiej,** a co do których wiadomo, że są **samodzielne i z ż a d n y m i n n y m o b o z e m t a j n i e n i e z w i ą z a n e.**

W każdym razie **akcja p. Dmowskiego,** na której skutek należy dopiero poczekać, może stanowić **dywersję** i to **poważną** dla tworzących się **stronnictw** konserwatywnych.

Dziś stwierdzamy tylko, że jest ona **jednym** z przejawów tego gorączkowego przegrupowywania się sił politycznych w Polsce, których świadkami jesteśmy od maja.

IDEALNA PASTA DO ZĘBÓW
KREM PERŁOWY 1720k
IHNATOWICZ, LWÓW.

LIKIERY MIKOLASCHA LWOW
TALISMAN DERBY 1962 k CRISTAL

Europa taka, jaką pragną ją widzieć

Paneuropejczycy.

Co opowiedział o Paneuropie Krakowianom p. Aleksander Lednicki?

Czytelnicy nasi mają w świeżej pamięci kongres związku „Paneuropy", gdzie pierwszy raz od czasu wojny zebrali się przedstawiciele narodów Europy, reprezentujący odrębne i sprzeczne interesa, a jednak zgodni w dążeniu do wspólnego ideału, jakiem jest *gospodarcze zjednoczenie tych wszystkich krajów.*

O tej przyszłej, projektowanej organizacji Europy, mówił wczoraj na zebraniu Towarzystwa ekonomicznego p. Aleksander Lednicki, znakomity polityk i prawnik, przed wojną jeden z najwybitniejszych Polaków pod zaborem rosyjskim i długoletni prezes „Koła Polskiego" w Dumie, oraz b. minister dla spraw polskich w rządzie Kiereńskiego.

P. Lednicki, wspólnie z posłem Marjanem Dąbrowskim, ks. posłem Kaczyńskim i Bronisławem Hubermanem, *reprezentował Polskę na kongresie Paneuropy,* jako speaker polskiej delegacji. On też jest najodpowiedniejszy, aby propagować u nas tę wzniosłą ideę i zyskiwać dla niej zwolenników.

Istotnie, trudno do tej myśli się nie zapalić, zwłaszcza gdy przemawia Lednicki. Warto było posłuchać tego krasomówcy, jak myślom swym daje formę piękną, jędrną, toczoną, wykwintną. Efekt jest pełny, gdy mądre te słowa są jeszcze podkreślane szlachetnym gestem.

Nic więc dziwnego, że prelekcji p. Lednickiego wysłuchali krakowscy ekonomiści i ich goście z niekłamanem zajęciem, jakkolwiek wytyczne myśli były wszystkim znane. Prelegent głęboko ujął *zagadnienie Paneuropy,* jako wynik skrzyżowania z solą nacjonalizmu ze sprawami natury gospodarczej. Nacjonalizm, zwłaszcza ten doprowadzony do ostateczności, widzi jako ideał, wzór państwa narodowego, *samowystarczalnego.* Ideę tę rozbijają jednak warunki ekonomiczne, w jakich znajdują się poszczególne państwa. Niema w Europie państwa samowystarczalnego pod względem gospodarczym. Wskutek tego wszystkie są od siebie mniej lub więcej zależne, tak, że cała Europa mogłaby stanowić z wielkim pożytkiem dla jej obywateli *jedną ekonomiczną całość,* tak, jak to jest ze Stanami Zjednoczonemi.

Przykład Stanów Zjednoczonych jest bardzo znamienny. U nas mówi się najwięcej o Fordzie i o jego kandydaturze na tron polski. Ale czy powodzenie Forda jest jedynie wypływem jego umysłu? I w Europie znalazłoby się niemało Fordów. Tylko różnica, czy przemysłowiec ma rynek zbytu ograniczony do kraju kilkunastomiljonowego, czy rozporządza rynkiem zbytu o 120 miljonach mieszkańców. Inaczej wtedy można kalkulować cenę towaru i zarobek robotnika!

Jesteśmy w okresie porewolucyjnym, w epoce powrotu dawnych haseł, a przedewszystkiem hasła zbierania zasobów, bogacenia się. To odrodzenie zarówno materjalne, jak i moralne, może się odbyć głównie na podstawie myśli paneuropejskiej. Oto główne wytyczne tego programu:

1) *Zniesienie granic celnych.*
2) *Unifikacja taryf kolejowych.*
3) *Unja monetarna.*

Paneuropejczycy nie łudzą się, że dziś jeszcze jest bardzo daleko do urzeczywistnienia tego programu. Otworzyć granice celne w Polsce, znaczyłoby *zabić kilka przemysłów.* Państwo w własnym interesie nie mogłoby do tego dopuścić. Jednakowoż, nie należy zapominać, że żyjemy w epoce paradoksów i niespodzianek gospodarczych. To, co dziś nam wydaje się niemożliwem, będzie już jutro bardzo prawdopodobne.

Polska ze względu na położenie geograficzne i rodzaj kultury, *należy do Europy w całej pełni.* To też myśl paneuropejska winna znaleźć u nas pełne zrozumienie i winniśmy przez pogłębienie swej kultury i wydobywanie na wierzch twórczych pierwiastków naszej duszy, zasłużyć w całej pełni na to, aby stać się *równorzędnym czynnikiem* w budowaniu nowej Europy.

mbc.malopolska.pl

Święto szkoły podchorążuch.

W rocznicę listopadową odbyła się w Ostrowie Łomżyńskim uroczysta dekoracja wychowanków szkoły podchorążych przez Prezydenta Rzeczypospolitej. — Fotografja nasza przedstawia moment z tej uroczystości.

MEBLE NA RATY skromne i wykwintne najtaniej N. FISZMAN Dietlowska 80 Kraków obok P. K. O. dojście również od ulicy Wielopole.

Precz z przywilejami!

Tak mówi profesor Kemmerer. — Bilans handlowy rzeczą ważną tylko w okresie przejściowym. — Przyszłość Polski w przemyśle, czy rolnictwie?

Kraków, 5 grudnia.

Poglądy prof. **Kemmerera** na temat bilansu płatniczego i handlowego może najwięcej odbiegają od **zapatrywań u nas ustalonych i przyjętych** tak w literaturze, jak i w polityce gospodarczej.

„Opinja polska zdaje się być zasugerowana hasłem: **korzystny bilans handlowy i pojęciami merkantylistycznemi,** których fałszywość została oddawna wykazana przez wszystkich kompetentnych ekonomistów", tak czytamy w raporcie.

Zdaniem prof. Kemmerera wytworzyło się w Polsce **„silne uprzedzenie na korzyść handlu eksportowego",** uprzedzenie, które może być tylko **balastem** w dalszym rozwoju gospodarczym.

Prof. Kemmerer **lekceważy postulat aktywnego bilansu handlowego,** wysuwany tak silnie przez nasze sfery miarodajne. Dla niego **punktem centralnym** sanacji jest tylko i wyłącznie **równowaga budżetu.** Drugi postulat, na który nasi ekonomiści tak silny kładą nacisk, a mianowicie **aktywny bilans handlowy,** zdaniem prof. Kemmerera należy — o ile chodzi o dłuższą metę — **bezwarunkowo odrzucić.** „Tak zwany **aktywny bilans handlowy nie jest niczem szczególnie pożądanem"** czytamy w raporcie.

Prof. **Kemmerer twierdzi,** „że równowaga bilansu **płatniczego** następuje **automatycznie** na skutek wahań poziomu cen", a **„stała nadwyżka eksportu wogóle nie jest pożądana",** albowiem jest ona równoznaczną **z lokatą kapitału zagranicą.** Ponieważ jednak Polska **nie ma kapitału na eksport,** a więc należałoby **produkować na eksport tylko tyle, ile to jest potrzebnem do zapłacenia importowanych towarów, oraz procentów od długów zagranicznych.** W miarę, jak napływać będzie do nas kredyt zagraniczny, bilans handlowy automatycznie ulegnie pogorszeniu, bo wszak **dolarów,** które otrzymamy z zagranicy **nie będziemy u nas tezauryzować,** lecz sprowadzimy **za nie maszyny, narzędzia, surowce, zmodernizujemy nasze zużyte urządzenia przemysłowe,** a w formie złota i dewiz zatrzymamy tylko tyle, ile nam będzie potrzeba dla fundowania waluty. A więc **pogorszenie bilansu handlowego** będzie dla prof. Kemmerera dowodem, że **kredyt zagraniczny napływa do Polski.**

Wogóle prof. **Kemmerer** zaleca nam nie troszczyć się o bilans handlowy, natomiast prowadzić **zdrową politykę przedewszystkiem budżetową, kredytową i produkcyjną,** a jest pewien, że **równowaga bilansu płatniczego** nastąpi sama przez się. Jeśli zaś będą **krótkie okresy deficytów w bilansie płatniczym,** to będą one **wyrównane z łatwością** przez kredyty zagraniczne, które Polska uzyska przy prowadzeniu zdrowej polityki gospodarczej.

Dlatego prof. **Kemmerer** nie zaleca nam ani **kontyngentowania importu,** ani **faworyzowania eksportu,** ani też środków mających na celu uchwycenie waluty eksportowej.

W tym względzie istnieje **rozbieżność poglądów pomiędzy sferami rządzącemi a komisją prof. Kemmerera.** Prof. **Kemmerer** kładzie nacisk na **bezwzględne i rygorystyczne zaprowadzenie równowagi budżetowej** wszelkiemi możliwymi środkami, nawet **najbardziej surowemi,** na stopniowe **wycofanie państwowych biletów zdawkowych, zniesienie wszelkich ograniczeń wywozu złota i dewiz,** oraz **zaciągnięcie pożyczki stabilizacyjnej** w kwocie 10—15 miljonów dolarów. Natomiast **rząd kładzie nacisk na kontyngentowanie handlu zagranicznego, obostrzenie przepisów dewizowych i rozwinięcie ich na wzór rozporządzeń czeskich,** celem uchwycenia całej waluty eksportowej, zaś kwestję **pożyczki stabilizacyjnej raczej stawia na drugi plan.**

Rozumie się samo przez się, że przy **braku aktywów zagranicznych i zagranicznych kredytów,** przy braku większych rezerw dewizowych Banku Polskiego, **postulat uaktywnienia naszego bilansu handlowego jest pierwszorzędnym nakazem chwili.** Lekceważenie postulatu aktywnego bilansu handlowego **wynika u prof. Kemmerera** z założenia, że **łatwo nam będzie uzyskać dostateczny kredyt zagraniczny,** czy to prywatny czy publiczny, który jednakże, także i jego zdaniem da się zrealizować dopiero po dłuższym okresie stabilizacji i praworządnej gospodarki publicznej. Jednakże niewątpliwie **słusznym jest pogląd, głoszony przez prof. Kemmerera, że postulat uaktywnienia bilansu handlowego może być tylko postulatem okresu przejściowego,** w którym grozi nam załamanie waluty. Nie można bowiem stwarzać trwałej i mocnej budowy gospodarczej **na gruncie kontyngentu importowego, przywilejów eksportowych i ograniczeń dewizowych.** Pewnem jest, że strumień kapitałów zagranicznych przypływać do nas może tylko **przy prowadzeniu liberalnej polityki handlowej.** Dlatego to **w miarę poprawy sytuacji walutowej będzie wskazanem wprowadzić i w dziedzinę handlu zagranicznego zasady najrozumniejszej i najtańszej polityki, jaką jest polityka liberalizmu gospodarczego.**

Komisja prof. **Kemmerera** wypowiedziała się także na temat **zagadnień naszej produkcji,** w szczególności zabrała głos w dyskusji, która toczy się u nas już od dłuższego czasu na temat: **Polska agrarna czy przemysłowa?**

Prof. Kemmerer stwierdza, że **„w nowej sytuacji przemysł polski jest raczej przerośnięty,** aniżeli niedorozwinięty w stosunku do rolnictwa i wytwórczości surowców". Ma on na myśli przedewszystkiem **„przemysł stworzony w warunkach, które przestały istnieć,** który nie może utrzymać się w nowem otoczeniu i nie ma widoków na przyszłość". Prof. Kemmerer stwierdza, że **„dużo wysoce niesprawnych zakładów pewnych gałęzi przemysłu jest utrzymywanych zapomocą polityki,** która przez ograniczenie sprzedaży wewnętrznej i ułatwianie eksportu **podnosi ceny wewnętrzne** do poziomu umożliwiającego niesprawnym zakładom pokrycie kosztów".

Komisja prof. Kemmerera wypowiada pogląd zapewne dość jednostronny, że Polska znajdzie **największą przyszłość w wytwórczości rolniczej** i w produkcji surowcowej dla przemysłowych krajów Europy. Natomiast Polska **nie posiada specjalnie korzystnych warunków dla rozwoju przemysłu fabrycznego.** Zgoła bezpodstawnym jest pogląd — głosi prof. Kemmerer — jakoby produkcja rolnicza i surowcowa była czemś **niższem od produkcji przemysłowej,** jakoby naród wytwarzający tylko produkty rolne i surowce był **„rębaczem drzewa i nosicielem wody innych narodów".** Wręcz przeciwnie. „Stopniowe wyczerpywanie się surowców świata pcha ceny surowców wzwyż w stosunku do cen produktów przemysłowych". Dlatego Polska posiadająca prawie nietknięte bogactwa naturalne, znajduje się w warunkach o wiele lepszych od innych krajów, wykazujących wyższe uprzemysłowienie.

Rząd, zdaniem prof. Kemmerera, **nie powinien sztucznie stwarzać przemysłów,** nie mających widoków rozwoju, nie powinien pracować przeciwko prawom ekonomicznym, ale zgodnie z niemi. Faworyzowanie niektórych wybranych gałęzi przemysłu **winno być ograniczone tylko do bardzo nielicznych wypadków.** Teza ta jest w naszych warunkach tem bardziej uzasadniona, że posiadamy bardzo szczupłe rezerwy kapitału obrotowego, w rezultacie więc sztuczne rozwijanie jednych gałęzi przemysłu utrudnia byt tych przemysłów, które mają naturalne warunki rozwoju.

Od zrozumienia i przyswojenia sobie przez nasze sfery rządzące powyższej, niewątpliwie słusznej tezy, zależy w dużej mierze dalszy **zdrowy rozwój produkcji polskiej.**

Im mniej przywilejów zapewnimy przemysłom, tem zdrowszy będzie ich rozwój i większa ich siła ekspanzywna.

Jak brzmią nowe dekrety prasowe?

Kraków, 5 grudnia.

(S.). Jak już onegdaj donosiliśmy, rząd opracował nową ustawę prasową, która ma **zastąpić nieudały dekret prasowy,** ogłoszony swego czasu przez rząd, a ostatnio wniesiony do Sejmu.

Nowe rozporządzenia prasowe, które ukażą się w formie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej, składają się z **dwóch części.** Pierwsze dotyczy **nietylko prasy, ale i przemówień publicznych** i wogóle wszelkiego świadomego rozszerzania wiadomości nieprawdziwych, mogących szkodzić państwu. Druga część nowego rozporządzenia **regulnje całokształt spraw prasowych.**

Wedle paragrafu I-go projektowanego rozporządzenia, **kto świadomie rozpowszechnia wiadomości nieprawdziwe lub przekręcone, mogące wyrządzić szkodę państwu, choćby to była pogłoska, karany będzie aresztem do trzech miesięcy i grzywną do 1.000 zł. lub jedną z tych kar.** Paragraf ten występuje nawet **przeciw prywatnym rozmowom,** toczonym **w miejscach publicznych lub w towarzystwie większej liczby osób.**

Następne paragrafy dotyczą **przemówień publicznych i prasy.** Otóż za wykroczenie przeciw artykułowi I-mu **publicznie lub w druku,** przewidziana jest kara aresztu do **sześciu miesięcy** i grzywna do **5.000** złotych. Sankcja karna za dopuszczenie się tego samego czynu w odniesieniu do **władz państwowych** lub **urzędników,** podniesioną zostaje do **jednego roku więzienia i grzywny od 500 do 5.000 złotych.**

Za rozpowszechnienie publiczne lub w druku wiadomości o **niebezpieczeństwach, grożących państwu,** co **do jego stanu zewnętrznego lub wewnętrznego,** przewidziana jest kara od jednego miesiąca do **dwóch lat i grzywna od 1.000 do 10.000 złotych. Winny niedbalstwa** tylko karany będzie aresztem od jednego tygodnia do trzech miesięcy i grzywną do 5.000 zł. Gdyby zaś na skutek tych rozsiewanych pogłosek **wybuchły zaburzenia publiczne** lub **opór władzy,** to w wypadkach ciężkich przewidziana kara wynosi od **trzech miesięcy do trzech lat i grzywna od 200—15.000 zł.**

Bez specjalnego wniosku władz ścigane będą z urzędu wszelkie zniewagi **Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka Polski, marszałków Sejmu i Senatu, premjera, ministrów i kierowników ministerstw, prezesa Sądu Najwyższego, prezesa Najwyższego Trybunału Administracyjnego, prezesa Najwyższej Izby Kontroli Państwa, woje-**

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

wodów, kierowników województw, dowódców korpusów i generałów na stopniach równorzędnych lub wyższych, ścigane będą z urzędu wówczas, jeżeli zniewaga popełniona została podczas lub z powodu pełnienia przez nich obowiązków służbowych.

Na **zarzuty, czynione Prezydentowi Rzeczypospolitej dowód prawdy jest niedopuszczalny.**

Nowy dekret oddaje całą egzekutywę w ręce sądów.

Na wniosek prokuratora sąd może wydać **nakaz karny,** jeśli uzna, że karę można ograniczyć do aresztu trzechmiesięcznego i do grzywny oraz do konfiskaty druku. Przeciw nakazowi karnemu przysługują oskarżonemu **prawo sprzeciwu** w ciągu siedmiu dni od doręczenia. **Nakaz karny zastępuje akt oskarżenia.** Rozprawy muszą się odbyć najpóźniej **w ciągu ośmiu dni.** Wniesienie sprzeciwu **nie wstrzymuje ściągnięcia grzywny.**

Druga ustawa, jak powiedzieliśmy, reguluje całokształt praw prasowych i jest poniekąd kompilacją wszystkich ustaw prasowych, obowiązujących obecnie na ziemiach polskich. Ustawa wprowadza **instytucję odpowiedzialności redaktorów prowadzących poszczególne działy.**

Na wydawanie pisma potrzebne jest **zezwolenie władzy.** Jeśli sąd zawiesi czasopismo, **nie wolno wznawiać tego samego wydawnictwa,** choćby inaczej oznaczonem. Władze mają prawo uniemożliwić wznowienia tego czasopisma [illegible] opieczętowanie lokalu redakcyjnego. **Sprostowania urzędowe muszą być drukowane na pierwszej stronie.** Gloryfikowanie skazanego, karane jest aresztem do sześciu miesięcy.

W sprawach o obrazę czci dowód prawdy jest niedopuszczalny na fakty uwłaczające **czci Prezydenta Rzplitej lub dotyczące życia prywatnego czy rodzinnego osoby zniesławionej.**

Dowód prawdy nie wyłącza ukarania za zniewagę.

Redaktor odpowiedzialny, jeśli wyda autora, **odpowiada do ¼ kary.**

Jeśli sąd orzeknie, że konfiskata była niesłuszna **skarb państwa płaci odszkodowanie.** Wszystkie sprawy prasowe sądzone będą w jednym wydziale sądu okręgowego **w składzie sędziów, ustalonym na lat 3.**

Koło krakowskie Związku b. wychowanek S. S. Urszulanek zaprasza swe członkinie na

Walne Zebranie Związku Ogólnego

[illegible] które odbędzie się 8-go grudnia w Krakowie, w klasztorze S. S. Urszulanek o godz. 10-tej rano.

Zniżka kolejowa 66% dla biletów powrotnych będzie prawdopodobnie uzyskana.

Na marginesie

Co ważniejsze: teatry kresowe, czy zabytki kultury kresowej?

Jak już donosiły pisma, na posiedzeniu komisji budżetowej wśród ożywionej dyskusji spódniczkowej **uchwalono skreślić z wydatków przeznaczenia na konserwację zabytków sztuki 100.000 zł., a sumę tę przeznaczyć na teatry kresowe.**

Nie będziemy się tu zastanawiać nad kwestją, czy teatry kresowe dobrze spełniają swą rolę, lub nie. Musimy jednak zwrócić uwagę na zabytki naszej kultury na kresach, które z braku funduszów niszczeją. Szkoda dla naszej kultury z tego niepowetowana. Takim **opuszczonym** przez rząd polski **zabytkiem** jest m. in. kościół parafjalny w Żółkwi. Fara żółkiewska to nie pierwszy lepszy kościół. Wybudował go **bohaterski hetman Stanisław Żółkiewski w latach 1596—1620. Tu spoczęła jego głowa wykupiona ze Stambułu,** tu znajduje się **grobowiec jego syna Jana,** zmarłego z ran otrzymanych pod Cecorą w r. **1620.** Obok męża i syna spoczęła tu w rok potem (1621) Regina z Felsztyńskich Herburtów Żółkiewska, a w r. 1634 jej córka Zofja Daniłłowiczowa, **babka Jana III Sobieskiego.** Obok tych grobowców mieszczą się dalsze: grobowiec Zofji z Daniłłowiczów Sobieskiej i grobowiec Jakóba Sobieskiego, rodziców **króla Jana.**

Tu młodzi Sobiescy, Marek i Jan, uczyli się miłości Boga i ojczyzny, stąd poszli na bój pod Beresteczko. Starszy Marek ginie potem wśród rzezi pod Batowem, gdzie ciało nie rozpoznane spoczęło, młodszy Jan mści się za cierpienia swego rodu na hordach Turków i Tatarów, a jego zwycięstwa przedstawiają wielkie obrazy współczesne, zawieszone w kościele.

Z wojny wyszedł kościół bardzo **uszkodzony.** Ściany, okna, a szczególnie dach, podziurawiony kulami, woda zacieka i niszczy sklepienie. **Patronem kościoła jest rząd polski,** lecz — niestety. Na ratunek kościoła pospieszył nowy proboszcz żółkiewski, ks. W. Ożga. Sprzedał drzewostan w plebańskim lesie i zebrał małą składkę i za te pieniądze połatał tymczasowo dach, lecz woda dalej zacieka. Pod jego wpływem uchwaliła parafja pożyczkę w kwocie 83.000 zł. Bank Rolny wypłacił pierwszą ratę w kwocie 5.115 zł., kupiono za to blachę, która czeka na składzie, bo **wypłatę dalszych rat wstrzymano „z powodu przesilenia państwowego".**

Do ruiny tej świątyni nie można dopuścić. **Należy ją ratować, choćby za cenę subwencji dla teatrów kresowych.** Wielkie pamiątki naszej kultury warte są tej ofiary, a społeczeństwo kresowe czeka i spodziewa się, że państwo wypełni swój obowiązek.

MEBLE NA RATY NAJTANIEJ WETSTEIN, KRAKÓW 2131k MAŁY RYNEK 4

Meksyk nie chce być dłużej uważany za kraj bandytów i rewolucjonistów.

Co mówią Meksykanie sami o sobie? — Amerykanie psują we własnym interesie opinję Meksyku. — Naprawdę zaś w Meksyku nie jest tak bardzo po meksykańsku.

Kraków, 5 grudnia.

Utarło się to już nie wiem od ilu lat, że jeżeli się chce napiętnować jakieś nienormalne stosunki, rządy zmieniające się co kilkanaście dni, miasta oblężone przez bandytów, urzędników wymuszających łapówki, koleje przychodzące ze spóźnieniem kilkudniowem, w ogólności chaos, zamieszanie i brak kultury, to używamy dotychczas w języku dziennikarskim jednego słowa: **„Meksyk, meksykańskie stosunki".**

Niestety tak się złożyło, że np. w ostatnich latach pisma musiały bardzo często używać tego rodzaju nazwy w odniesieniu do stosunków państw europejskich i nawet sercu naszemu drogich. I tak długo tem pojęciem szermowano i nawet nadużywano, aż Meksykanom było tego wszystkiego za wiele. Wychodząc ze słusznego zapatrywania, że obecnie **Meksyk zupełnie nie jest takim Meksykiem,** jak my, oddaleni o kilkanaście tysięcy kilometrów, moglibyśmy przypuszczać, proszą oni obecnie, **ażebyśmy sobie znaleźli jakiś inny kraj dla oznaczenia bałaganu i stosunków z pod czapki Monomacha,** a Meksykowi dali spokój. Właśnie wyszła niedawno nakładem rządu meksykańskiego publikacja w języku francuskim p. t.: „Une Enquete au Mexique". — Książka ta stara się zdementować te wszystkie nieprawdziwe, przesadne, i po największej części złośliwe wiadomości, lansowane o Meksyku.

— Otwórzcie swój dziennik — pisze autor — przeczytajcie uważnie **depesze z N. Jorku o Meksyku.** Jest rzeczą niemożliwą, ażebyście nie byli uderzeni tym nieprzychylnym charakterem wiadomości, podawanych o Meksyku tak, jakby ten kraj był nawiedzony zarazą fizyczną i moralną. Niczego tam nie brak: niestałości rządu i jego tendencyj bolszewickich, łacińskich niezdolności do pracy w parlamencie, rozruchów rewolucyjnych w jednym ze stanów: powstaniem w drugim, prześladowań politycznych i religijnych, albo przynajmniej ogólnego niezadowolenia wspólnie z marazmem, niemniej ogólnym w sprawach finansowych.

Jednego dnia zawiadamiają te depesze, że **robotnicy nie pracują w kopalniach,** innego dnia, że **się morduje cudzoziemskich właścicieli tych kopalń** (ach, mordy Europejczyków, jaką one rolę odgrywają w tych depeszach), później są **napady na pociągi,** podróżni wymordowani i obrabowani i t. p.

Tak w Meksyku, jak zresztą wszędzie, popełnia się zbrodnie i przestępstwa. Nie można zapominać, że rząd meksykański spełnia zadanie niezmiernie ciężkie, zapewnienia porządku i spokoju w kraju **siedmiokrotnie większym niż Francja,** z olbrzymiemi okolicami bez kolei żelaznych i z dziewiczemi lasami, jak w centrum Afryki. Nie trzeba zapominać, że w tym kraju ma się do czynienia z **czterema sferami cywilizacji,** począwszy od człowieka pierwotnego, aż do najbardziej inteligentnego i wykształconego Europejczyka. Kiedy Europa daje Nowemu Światu ludzi, to ich nie przesiewa przez delikatne sito.

Dla tego rodzaju prasy, na którą wskazujemy palcem, gdy ktoś popełni zbrodnię w Nowym Jorku, San Francisco, w Paryżu, w Madrycie, krótko, gdziekolwiekbądź na świecie, to to jest **przypadek** w życiu moralnem tych narodów. To prawo nie odnosi się jednakowoż do Meksyku, bo gdy coś takiego zdarzy się w Meksyku, to zamienia się na **produkt narodowego ducha kraju,** ilustrację ogólnej anarchji, jeszcze jeden dowód indolencji rządu i t. d.

Niemcy mieli swoich **fabrykantów kiełbasek z mięsa ludzkiego.** Francja miała bandę Bonnota i opryszków kolejowych, Wielka Brytanja miała Tropmana i innych sadystycznych amatorów płci pięknej. Nowy Jork ma stałe swoje zbrodnie. Stany Zjednoczone mają „studentów", którzy wolą praktykować **wiwisekcje na ciałach swych młodych przyjaciół** i inne straszne zbrodnie, które rozum zrzuca na szaleństwo.

Czy kiedykolwiek czyniono Francję odpowiedzialną za Bonnota, albo za Landru, a Niemcy za ludzkie rzeźnie? Dlaczego więc czyni się to z Meksykiem?". Odpowiada na to autor książki szeroko i długo na kilkuset stronnicach.

Chodzi o to, aby **Meksyk zdyskredytować.** Wiadomo, że Meksyk posiada **olbrzymie bogactwa naturalne.** Przedewszystkiem naftę, srebro, platynę, węgiel i ogromne lasy. Bogactwa te eksploatują Amerykanie przy pomocy swych ogromnych kapitałów i dzięki dobremu położeniu geograficznemu. Byłoby tam naturalnie dosyć miejsca też i na kapitały innych krajów. Jest poza Ameryką jeszcze bardzo wiele pieniędzy, któreby się chciały ulokować na dobrych interesach. Tego Amerykanie wcale nie życzą. Oni wolą mieć **monopol w eksploatacji Meksyku** i nie dopuścić konkurencyjnego kapitału z Europy czy innej części świata.

I oto jest powód owych dyfamacyj, rzucanych na ten obecny, jak publikacja twierdzi, zupełnie **uregulowany i uporządkowany kraj.** Na dowód, że kraj ten jest daleki od anarchji, autor przytacza kilka cyfr. I tak w roku 1925 do kas rządu meksykańskiego napłynęło w formie opłat i podatków 325 miljonów pesów, czyli około 4 miljardy franków francuskich. Poważną tę sumę ściągnięto z 16 miljonów mieszkańców, z czego 12 miljonów wypada na Indjan. Mniej szczęśliwy był rząd poprzedni prezydenta Diaza, za którego wpływy kraju wynosiły tylko 110 miljonów.

Streszczając powyższe uwagi, należy stwierdzić, że w wyżej wymienionej publikacji, jakkolwiek byłaby ona jednostronna, jest bardzo **wiele słuszności.** Skądinąd wiemy, że Meksyk coraz bardziej się cywilizuje, że ludność słucha praw, podnosi się kulturalnie i pracuje twórczo dla dobra kraju. To też Meksyk, który sobie już wyprasza, ażeby go uważano za jeden wielki meksykański bałagan, ma zupełnie do tego uzasadnione prawa.

L. T.

Tajemnica różowego djamentu.

Na ślad złodziei natrafiono w Madrycie.

Paryż, 4 grudnia.

Przeszło dwa miesiące temu dzienniki doniosły, że **włamywacze nawiedzili zamieniony na muzeum zamek w Chantilly,** jeden z najpiękniejszych zabytków architektury we Francji. W całym świecie silne wywołała wrażenie wówczas wiadomość, że **sprawcom włamania udało się pomimo elektrycznych aparatów alarmowych** i innych środków ostrożności, **zrabować witryny z drogiemi kamieniami** i unieść ozdobę tych zbiorów muzealnych, przepyszny **różowy djament,** stanowiący niegdyś klejnot koronny rodziny Kondeuszów. Inne jeszcze historyczne zabytki, między nimi zaś **wysadzana brylantami szabla Kary Mustafy,** oraz **wielka ilość złotych starych monet wpadły w ręce włamywaczy.** Wartość różowego djamentu oceniają na 10 miljonów franków w złocie, ponieważ djamenty o różowem zabarwieniu należą do rzadkości.

Zmobilizowano natychmiast olbrzymi aparat policyjny, celem odszukania sprawców włamania. Z Paryża wysłano całą brygadę policjantów i detektywów do Chantilly, ażeby tam wspólnie z miejscową żandarmerją prowadzili dochodzenia. Telegramy iskrowe **podały we wszystkich kierunkach świata rysopisy trzech przypuszczalnych złodziei,** których właściciel oberży, znajdującej się niedaleko zamku, miał widzieć. Wszystkich jubilerów w Europie i Ameryce ostrzeżono przed zakupnem różowego klejnotu. Nie przypuszczano zresztą, ażeby złodzieje ośmielili się oferować na sprzedaż djament tak słynny. Sądzono, że raczej przebiją kamień na kawałki i potem zechcą spieniężnić poszczególne kawałki.

Mijały całe tygodnie, a śledztwo nie dawało żadnego pozytywnego rezultatu. W ogrodzie zamkowym znaleziono piłę, potem drabinkę linową, i to było wszystko. Wyłaniało się tedy zapytanie, gdzie włamywacze ukryli swoje skomplikowane narzędzia, bez których obejść się przecież nie mogli. — Urzędnicy policyjni, prowadzący śledztwo, spodziewali się, że przez odnalezienie tych narzędzi i znajdujących się na nich odcisków palców, mogą otrzymać cenne wskazówki. Przypuszczano, że **może sprawcy utopili swoje przyrządy w jednym z pięciu stawów, znajdujących się w ogrodzie zamkowym.** Spuszczenie wody w tych stawach jednakowoż aż do ostatnich czasów z powodu niepomyślnej pogody było niemożliwem. Kiedy wreszcie tego dokonano, wysłano z Paryża do Chantilly 9 kanalarzy, aby byli pomocnymi przy przeszukiwaniu mułu na dnie stawów, z których **spuszczono wodę.** Poszukiwania nie dały jednakowoż żadnych wyników. Na dnie stawów **nic absolutnie nie znaleziono.**

Oto nagle policja wpadła na zupełnie **nowy ślad,** który całemu śledztwu nadaje nowy kierunek. W Sevilli nadano pod adresem paryskiej dyrekcji policji anonimowy list z zawiadomieniem, że w **Madrycie w kawiarni,** w której mieści się pokątna giełda drogich kamieni, **pewien Francuz oferował na sprzedaż pierścionki platynowe z małemi różowemi djamentami,** oraz same małe djamenty, o tem właśnie różowem zabarwieniu. Jubiler madrycki natychmiast zawiadomił telefonicznie policję. Zanim jednak przybyli funkcjonarjusze policji, **nieznajomy Francuz zniknął bez śladu.** Z Paryża wysłano natychmiast detektywów do Madrytu.

RADJOAMATORZY
ILUSTROWANY KATALOG
nowości na rok 1927 z szematami budowy radjo aparatów wysyła: 2114k
„PHILRADIO", Kraków, Rynek gł. 9
za nadesłaniem znaczków pocztowych za 40 gr.

digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Dar rękodzielników poznańskich dla ks. dra Lisieckiego.

Fot. Puciński, Poznań.

(Td.) Rękodzielnicy poznańscy wysyłają w dn. 8 grudnia specjalną delegację swych przedstawicieli z prezesem komitetu p. Juszczakiem na czele do Katowic, celem wręczenia biskupowi śląskiemu, ks. drowi Lisieckiemu, synowi rzemieślnika poznańskiego, pięknego daru w postaci kielicha, puszki i patyny. Przedmioty te, których zdjęcie powyżej zamieszczamy, wykonała firma St. Słupczyńskiego w Poznaniu.

„Król klejnotów" i arcymistrz złodziei.

Wiedeń, 3 grudnia.

(kr.) W Wiedniu toczy się obecnie proces, który wywołał niebywałą sensację nietylko w samem mieście i kraju, ale rozległ się donośnem echem także w Czechosłowacji, Szwajcarji i Włoszech. Oskarżony, Juljusz Moransky — to **postrach jubilerów całego świata.** Zbrodniarz zarówno sprytny i inteligentny, jak śmiały i przebiegły.

Po całych latach znojnej i niebezpiecznej „pracy" chciał — jak sam powiada — **zostać nareszcie porządnym człowiekiem.** „Porządek" ten pojmował on w ten sposób, że ze zrabowanemi, nieprzebranemi skarbami otworzył na najruchliwszej ulicy Wiednia Praterstresse **własny jubilerski magazyn** i przy pomocy swych wspólniczek, z których jedna była jego żoną, a druga kochanką — **puszczał w obieg skradzione kosztowności.**

Na salę rozpraw wprowadzeni przez dozorców z najeżonymi bagnetami, wchodzą oskarżeni: Moransky, zmierza energicznym wojskowym krokiem do ławki, na której siada, przyglądając się wciąż bezczelnym wzrokiem na sędziów i publiczność. Za nim weszła jego żona Julja, opasła, blada kobieta, z oczami bez wyrazu i krótko obciętemi włosami. Tuż za nią zjawia się prawdziwy typ wiedeńskiej kokotki, Walerja Hohldam, w czarnej jedwabnej czapeczce, w białym futrzanym kołnierzu na szyi i jasno-żółtych wysokich bucikach

Ciekawym typem jest ów król złodziei. Gęste, czarne włosy, do góry zaczesane, twarz przypominająca typ kałmucki, z silnie wystającemi kośćmi policzkowemi i olbrzymie ręce, które trzyma na kolanach. **Ubrany nadzwyczaj starannie,** zachowuje się z pewną noszalancją, spozierając co chwila na swoją kochankę i przesyła jej uśmiechy i znaczące spojrzenia. Prokurator przyjmuje ten porozumiewawczy telegraf z widocznem niezadowoleniem. Mała kokietka Walerja pracowała w jakimś banku. Skończyła szkołę handlową i jest właścicielką willi pod Wiedniem.

Co się tyczy głównego bohatera kryminalnego dramatu, Juljusz Moransky jest synem maszynisty, służył przy wojsku w roku 1916, potem zaś **wstąpił do czerwonej armji** za krótkich rządów komunistycznych na Węgrzech. Z zarzucanej mu kradzieży klejnotów na Węgrzech tłumaczy się tem, że jest zupełnie niewinny, a w dodatku i ofiarą węgierskiej żandarmerji, która go tylko dlatego obwinia o kradzież, ponieważ znany jest ze swych komunistycznych przekonań. Po występach w innych krajach, przybył do Wiednia i kupił sobie na początek za pieniądze — jak twierdzi — „zarobione", kram spożywczy na przedmieściu. Interes nie szedł dobrze i wkrótce go się pozbył. I znowu pojechał zagranicę, a w drodze powrotnej we Włoszech **dokonał wielkiej kradzieży** u jubilera i został aresztowany. Wprzód jednak zdążył kochance swej Walerji kupić dom w X. obwodzie Wiednia.

We Wiedniu też **złupił doszczętnie prawie sklep jubilera Konrada Adamusa.** Sklep ten wartości 130.000 kor. złotych był przez 40 lat w posiadaniu Adamusa, który z żoną wyjechał na parę tygodni za granicę. Skorzystał z tego, informowany prawdopodobnie prze żonę i kochankę Morawsky — i pewnej nocy wypróżnił wszystkie fachy i szuflady nieobecnego jubilera. Małżeństwo Adamus musieli drogo opłacić swoją pierwszą i jedyną „podróż dla przyjemności". Powróciwszy do domu, uprzeli się pozbawieni majątku a nawet chleba. Nie dość na tem. Jubiler z irytacji dostał ataku apoplektycznego, a jego żona, chora już i tak na kamienie żółciowe, wpadła w ciężką chorobę nerwową.

Zeznania tych poszkodowanych wzbudzają ogólne współczucie. Tylko oskarżony Moransky nie może powstrzymać uśmiechu radości, a wzrok jego zdaje się mówić: „A to im dogodziłem".

Prócz głównego oskarżonego, który winy się wypiera, obydwie kobiety przyznają się do stosunków ze zbrodniarzem.

Nazajutrz w drugim dniu rozprawy późną nocą zapadł **wyrok.** Moransky Juljusz został skazany **na 7 lat ciężkiego więzienia,** po odsiedzeniu kary na przymusowe opuszczenie granic Austrji. Kochanka jego Walerja Hohldampf **na sześć miesięcy zwykłego więzienia. Żona Moranskiego została uwolniona.**

HERBATA Z WIEŻĄ
wszędzie do nabycia
SZARSKI i SYN
W KRAKOWIE

Chcesz mieć sen zdrowy oraz pozbyć się

wszelkich objawów nerwowych powodujących rozmaite choroby, wzmacniaj swe ciało witaminami i lecytyną naturalną. Te pierwiastki znajdują się w **„SANATORZE"**, który wszędzie możesz otrzymać. Jeżeli nie otrzymasz „Sanatora" na miejscu, pisz wprost do Wytwórni „Sanator" Bydgoszcz. — Nie daj się w błąd wprowadzić zagranicznemi namiastkami, zawierającemi sztuczne bezwartościowe przetwory. 2127k

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę **ś. p. Drowi Maksymiljanowi Szypule,** sędziemu w Tuchowie: Przewielebnemu Duchowieństwu z ks. Dziekanem Warchałowskim na czele, przedstawicielom sądu z Tarnowa, Tuchowa i Sącza, również przedstawicielom Starostwa ze Sącza i Grybowa, jak i wszystkim Krewnym, Znajomym i Przyjaciołom, których oznaki współczucia koiły straszny ból, składa serdeczne „Bóg zapłać".

783g **ŻONA I DZIECI.**

FORTEPIANY
PIANINA, FISHARMONJE
GRAMOFONY 2129k
Na raty. Olbrzymi wybór. Nowe i używane. Sprzedaż. Zamiana. Wynajem.
H. SMOLARSKA
Kraków, ul. Szewska 9. Telef. 4365.

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Dziś już o godzinie 3-ciej na filmie „Fausta" przygrywać będzie orkiestra w kinoteatrze „SZTUKA" !! Dyrekcja uprasza ze względu na wielkie przepełnienie o punktualne przybycie na wcześniejsze programy, t. j. o godz. 3 i 4.20 itd.

Min. Sokal

przewodniczący na międzynarodowej konferencji w Paryżu o 8-godzinnym dniu pracy.

Co dzień niesie?

5 grudnia — **Niedziela**

● Piotra

Gr.-kat. 22 Padołist: Fylymona

Kalendarzyk astronomiczny:

Wschód słońca	Zachód słońca	Długość dnia	Dnia ubyło	Wschód księżyca	Zachód księżyca	Faza księżyca
7·27	15·25	7·58	2m	7·22	15·47	●

Daty, podawane w kalendarzyku astronomicznym, wyrażone są w czasie urzędowym (środk. europ.) odnoszą się zaś do Warszawy. W nadchodzącym tygodniu słońce wschodzi w Krakowie o 6 min. wcześniej, w Poznaniu o 19 min. później, we Lwowie o 22 min. wcześniej, we Wilnie o 3 min. wcześniej niż w Warszawie; słońce zachodzi w Krakowie o 14 min. później, w Poznaniu o 13 min. później, we Lwowie o 2 min. wcześniej, we Wilnie o 30 min. wcześniej niż w Warszawie.

Wielki, choć mały dar na polskie szkoły kresowe

(n) Od pewnego obywatela (dodajmy, że emeryta), z Dębicy otrzymaliśmy jako inicjatywę **do składki na budowę szkół polskich na kresach obligacje 5 proc. państwowej pożyczki konwersyjnej** na kwotę 13 złotych z charakterystycznem wyjaśnieniem.

Obligację tę osiągnął wzmiankowany obywatel jako **końcowy rezultat z 5000 koron w walucie austrjackiej**, złożonej w roku 1918 na pierwszą polską pożyczkę państwową. W roku 1920 „konwertował" on ją, tak jak zalecano, zakupując za nią **4 słynne miljonówki** i za pozostałą kwotę obligację pożyczki krótkoterminowej. Przy ostatniej konwersja za to wszystko otrzymał wymienione wyżej obligacje nowej pożyczki **na 13 złotych**, przedstawiające obecnie według wartości kursowej na giełdzie faktyczną wartość **około 6 złotych.**

Żadnych krotów dalszych w celu odzyskania jakiejś większej równowartości złożonych przez się pieniędzy obywatel ów nie zamierza — lecz składa owe nominalne 13 złotych **na cele budowy szkół polskich na kresach** i rzuca myśl, aby wszyscy **w ten sposób poszkodowani obywatele**, którzy z drobnych sum otrzymanych w obligacji pożyczki konwersyjnej wielkiej pociechy oczywiście mieć nie mogą, **złożyli swoje obligacje na ten sam cel.** W ten sposób przynajmniej **cząstka ich zmarnowanych pieniędzy**, które dawali z myślą, że idą one na ogólne cele, zostanie właściwie pożytecznie użyta.

Myśl obywatela z Dębicy nie jest złą — jego więc obligacje na 13 złotych zatrzymujemy w administracji naszego pisma i czekamy na napływ dalszych tego rodzaju składek.

Przyjdźcie z pomocą dla ociemniałych!

Z pośród kalectw najboleśniejszą i najdotkliwszą bodaj jest ślepota i niema kaleki bardziej odczuwającej swe nieszczęście jak ociemniały. Niewysłowioną jest rozpacz tych nieszczęśliwych, a życie ich nocą wtłoczone w otchłań bezkresną.

Zdawałoby się, że pozbawieni wzroku ociemniali kończą życie w przytułkach bezczynnie, wegetując kosztem ofiarności publicznej lub rodziny. Niezawsze jednak tak bywa. Są wśród tych nieszczęśliwych tacy, którzy **brak wzroku zastępują wydoskonaleniem innego zmysłu**, jak to: słuchu i dotyku i choć w niezmiernie trudnych warunkach pracują. Tworzą **warsztaty**, przy których zapominają choć chwilowo o nieszczęściu i są dumni, że nie jałmużną lecz trudem zapracowany grosz gwarantuje im możność utrzymania. Warsztaty takie, a mianowicie: koszykarskie, torebkarskie, szczotkarskie i wyplatanie krzeseł zorganizowało przed 3 laty **Zjednoczenie Pracowników Niewidomych** (Warszawa, ul. Chmielna 47).

Obecnie w miarę napływu nowych członków ociemniałych, warsztaty te okazały się **zbyt szczupłe** i zarząd Zjednoczenia niema możności dla braku funduszów, niezbędnych na uruchomienie nowych i rozwinięcia dotychczas istniejących warsztatów, tych kandydatów zatrudnić.

Pomóc tym kalekom, którzy nie o jałmużnę, lecz o możność pracy proszą, to **obowiązek społeczeństwa.** Należy też całemi siłami popierać tę **instytucję**, już to nabywając wyroby ociemniałych, już tworząc komitety Pomocy Pracownikom Niewidomym, już to wreszcie zapisując się na **członków fundatorów, protektorów lub wspierających** Zjednoczenia Pracowników Niewidomych.

Pamiętajmy, że w Polsce zarejestrowanych niewidomych jest **18.200, w czem przeszło 60 procent wojskowych.**

Pomoc dla tych nieszczęśliwych jest **świętym obowiązkiem każdego.**

Delegacja episkopatu u wiceprem. Bartla w sprawie kościoła narodowego.

Z Warszawy telefonuje nasz korespondent (A.): Wczoraj zjawili się u wicepremjera Bartla **arcybiskup Jałbrzykowski, biskupi Przeździecki i Szelążek**, imieniem odbytego niedawno zjazdu episkopatu w Warszawie i wyrazili wicepremjerowi **zastrzeżenia przeciw popieraniu przez rząd kościoła narodowego i jego legalizacji w ramach kościoła prawosławnego.**

Przeciw skasowaniu niższych klas gimnazjum.

Przed kilku dniami odbyło się w Krakowie zebranie Narodowej Organizacji Kobiet przy udziale licznej publiczności w sprawie projektu skasowania niższych klas gimnazjum. Po zagajeniu zebrania przez p. **Suzycką**, głęboko i bezstronnie oświetlił ów projekt dyrektor **Mikulski**, dowodząc, że **napiawa i ulepszenie szkoły powszechnej nie może się odbywać ze szkodą gimnazjum**, które ma inny zupełnie program i cel.

Następnie p. **rektor Siedlecki** rozpatrzył ów projekt ze stanowiska uniwersyteckiego, twierdząc, że **zniekształcenie gimnazjum musiałoby pociągnąć za sobą konieczność wprowadzenia egzaminu wstępnego** do wyższych uczelni, coby się niekorzystnie odbiło na losach młodzieży garnącej się do uniwersytetu.

Po krótkiej dyskusji zebrani jednogłośnie uchwalili rezolucję protestującą **przeciw niefortunnemu projektowi** skasowania trzech niższych klas gimnazjalnych, oraz dodatkowe rezolucje, domagające się **zaprzestania eksperymentów w dziedzinie szkolnictwa, utworzenia Rady Oświatowej**, złożonej ze sfer nauczycielskich i rodzicielskich, wprowadzenia **jednolitych podręczników** dla szkół jednakowego typu oraz gorąco protestujących **przeciw szkole bezwyznaniowej i niszczeniu polskiego szkolnictwa** na kresach wschodnich.

Awantury „generał-gubernatora Warszawy".

Z Warszawy donosi nasz korespondent (A): Posterunkowi zatrzymali pewnego osobnika **w mundurze rosyjskim, który awanturował się z oficerami i żołnierzami, domagając się składania mu honorów wojskowych.** W chwili przytrzymania oświadczył, że jest **generał-gubernatorem Warszawy.**

W istocie na komisarjacie okazało się, że podane przez niego **daty są prawdziwe**, albowiem nazywa się **Aleksiej Marczenko**, liczy lat 60, posiada **tytuł generała i był generałem w carskiej armji.** W dalszym ciągu okazało się, że jedynem jego marzeniem przez całe życie, było osiągnąć stanowisko generał-gubernatora w Warszawie i starał się o to dłuższy czas, jednak zawsze prześladował go pech i był przerzucany po rozmaitych stanowiskach na pograniczach rosyjskich.

Po wybuchu rewolucji przyjechał do Berlina, skąd przed rokiem przybył do Warszawy, ale tymczasem żądza zostania generał-gubernatorem Warszawy **przerodziła się w manjactwo** i doszła do pewnego stopnia **obłąkania.** Obecnie nie orjentując się w zmianie sytuacji politycznej, chodzi po ulicach Warszawy i urządza awantury.

Marconi o swem nanowszem odkryciu.

(?) W Rzymie, w obecności króla włoskiego i królowej oraz naczelnych przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych, wygłosił Marconi onegdaj wieczorem odczyt o swem **najnowszem odkryciu, polegającem na wyzyskaniu krótkich fal do rozmów na daleki dystans.**

Marconi wywodził, że nad odkryciem swojem, które już dzisiaj daleko się posunęło, pracował przez 10 lat i że **z Londynu mógł doskonale prowadzić rozmowę z Australją.** Anglja — oświadczył dalej Marconi — już po pierwszych próbach w roku 1924 pomiędzy Londynem a Australją, uznała znaczenie tego nowego odkrycia i zawczasu zapewniła sobie połączenie na podstawie nowego systemu ze wszystkiemi dominjami.

Połączenie pomiędzy **Londynem a Australją, Afryką południową i Indjami**, urzeczywistnione będzie za kilka dni.

Książę pruski Joachim kapelmistrzem.

(?) Według doniesień dzienników berlińskich, pewien przedsiębiorca amerykański zaangażował księcia Joachima **Albrechta pruskiego, kuzyna ex-cesarza Wilhelma, jako kapelmistrza** i chce wraz z nim odbyć podróż po Stanach Zjednoczonych, wydając w różnych miastach koncerty. Ta podróż artystyczna trwać ma 3 miesiące.

Jak wiadomo, książę Joachim już niejednokrotnie przed wojną narzucał się publiczności jako **temat sensacyjnych rozmów.** Pierwszym takim tematem przedwojennym był jego **ożenek z aktorką.** Ukarany został wówczas książę za to **wydaleniem z armji.**

Wielkie poruszenie wywołało też głośne zajście w hotelu berlińskim „Adlon" w jesiem roku zeszłego. Wówczas książę Joachim wywołał **burdę publiczną**, występując przeciw członkom francuskiej komisji wojskowej, za co zapłacić musiał potem 500 marek grzywny.

W świecie muzycznym zdobył sobie książę Joachim pewien rozgłos swemi **licznemi kompozycjami.**

Domy całe stoją z pustemi mieszkaniami — rodziny są bez dachu.

Tragedja kobiety, która od 12 miesięcy sypia pod gołem niebem — i wiele innych tragedyj.

Dużo się mówi i pisze o nędzy tającej się po zakątkach współczesnych miast. Widuje się zaś tylko wyciągnięte ręce tych żebraków, którzy mają dość odwagi, by swoje łachmany na pokaz publiczny wystawić. Ale zaiste, że prawdziwe, trudne wprost do pojęcia **dramaty rozgrywają się w ukryciu**, w cichości i przechodzimy obok nich, nie przypuszczając nawet, że istoty ludzkie w pobliżu nas mogą tak **strasznie cierpieć**, pogrążone w otchłani nędzy i opuszczenia.

Oto na podwórzu domu przy ul. Zwierzyńieckiej 34 w Krakowie, **od dwunastu miesięcy obozuje pod gołem niebem bez względu na porę roku i pogodę**, a zatem także **na mrozie, na śniegu, na deszczu** 40-letnia kobieta **Marja Kopczyńska.** Jedynem jej posłaniem są **gołe deski**, umieszczone pod daszkiem, który jednakowoż nie osłania jej **od smagań wichru i deszczu.** Przed paru laty Maria Kopczyńska była **właścicielką warsztatu stolarskiego** w tejże samej kamienicy i tam też zajmowała mieszkanie. Wskutek **konkurencji**, której zwalczyć nie mogła, zmuszoną była **zwinąć swój warsztat pracy**, aż wreszcie **pozostała bez środków do życia** i możności opłacania czynszu. Właściciel kamienicy niewypłacalną lokatorkę **usunął z mieszkania** pod koniec zeszłego roku. Od tego czasu aż do dnia dzisiejszego nieszczęśliwa kobieta, **nie mogąc znaleźć pracy, ani też żadnej pomocy, mieszka i sypia na podwórzu!** Wszystkie lepsze sprzęty sprzedała, aby choć jako tako **opędzić głód.** Oczywiście, że zdrowie kobiety wątłe zresztą z natury musiało **silnie ucierpieć.** Wskutek wilgoci **popuchły jej nogi, a ciało poprostu gnić zaczyna!**

Ten wypadek nie jest odosobniony w Krakowie. Na końcu ulicy Starowiślnej kilka rodzin obozowało pod gołem niebem na opankanionem polu. **Ludzi bez dachu jest coraz więcej** — co nie jest dziwnem wobec powszechnej nędzy mieszkaniowej — ale karygodne jest, że jednocześnie, jak nam wskazują z miasta, **w samym Krakowie conajmniej kilkadziesiąt mieszkań stoi zupełną pustką**, bo ich właściciele czekają dopóki nie znajdzie się ktoś, kto będzie mógł z góry zapłacić setki dolarów odstępnego i za komorne.

Konkretnie wskazują nam, że na Podgórzu jest **kilka takich kamienic**, których właściciele już parę lat czekają na lokatorów, rozporządzających tysiącami dolarów, a tymczasem **całe kamienice stoją pustką.** Te spekulacje mieszkaniowe na dolary kryją się pod rozmaitemi maskami — celów przemysłowych, lokali nieistniejących stowarzyszeń itd. Konkretnie wskazują nam dalej, że na Kazimierzu **stoi pustką cały budynek dwupiętrowy**, zasłonięty obszerną parcelą, w której się dla oka mieści skład węgla itp.

Oczywiście, ale wymieniamy wszystkich wskazanych nam z dokładnemi adresami domów. Wzywa-

Manifestacja narodowa w Katowicach.

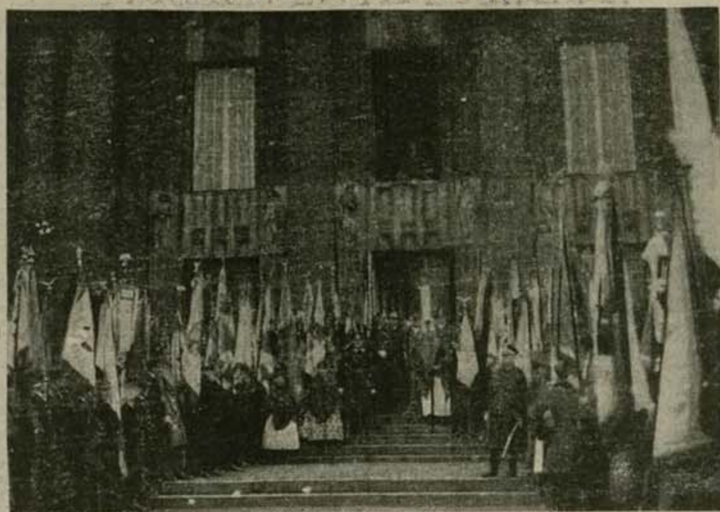

Z manifestacji narodowej w Katowicach, która odbyła się w ub. niedzielę, podajemy powyżej jeszcze jedno zdjęcie, przedstawiające zebranych na Rynku powstańców i uchodźców śląskich w czasie przemówienia wojewody Grażyńskiego z balkonu teatru.

my jednak odnośne władze, zarówno wojewódzkie, jak miejskie — aby zainteresowały się tą sprawą, ukróciły spekulacje mieszkaniami przynajmniej w tej mierze, aby przy powszechnym głodzie mieszkaniowym **lokale nie stały pustką** i aby dla tułaczy bezdomnych znaleźć pomieszczenie — zwłaszcza teraz, gdy sroga zima staje się sprzymierzeńcem losu przeciwko nędzarzom.

Góra koło Roquebilliere obsuwa się w dalszym ciągu.

Z Nizzy donoszą: Obsuwające się zwały górskie koło Roquebilliere **nie zatrzymały się jeszcze.** Z Paryża wysłano oddział inżynierów i rzeczoznawców, ale na razie, wskutek wielkiej siły, z jaką te masy ziemi i kamieni poruszają się, niepodobna jest podjąć skutecznej akcji ratunkowej.

Według obliczeń rzeczoznawców, 3,000.000 metrów sześciennych ziemi posuwa się z **szybkością 5 metrów na 24 godzin w kierunku doliny.** Te domy, które ocalały w Roquebilliere po pierwszem obsunięciu się ziemi, wszystkie zostały ewakuowane. Ludność rozlokowała się **pod gołem niebem na placach** i obserwuje ruch mas ziemnych, grzebiących największe domy.

Burze i śniegi we Włoszech.

„Giornale d'Italia“ donosi, że na równinie rzeki Po zaczęły się znowu silne niepogody. Rzeka Po, która zaledwie opadła trochę, znowu wzbiera, stan wody podniósł się w niej o 5 metrów. Tenże dziennik donosi z Pallanzy o **zawaleniu się pewnej nowej budowli wskutek długotrwałego deszczu** i podniesienia się stanu wody w Lago Maggiore. Woda gruntowa podmyła fundamenty budynku. Na szczęście katastrofa ta nie pociągnęła za sobą ofiar życia ludzkiego.

Z Valle d'Acosta donoszą o **silnych opadach śnieżnych,** które uszkodziły miejscami telefoniczne i telegraficzne przewody.

Ponad Neapolem przeszła **gwałtowna burza,** przyczem woda zalała niektóre ulice. Fabryka pyrotechniczna z powodu wdarcia się wodnych mas **zawaliła się częściowo.** Morze jest wzburzone bardzo silnie, a statki żaglowe muszą szukać schronienia w portach wybrzeża.

PIERWSZY ŚNIEG.

Noc była... taka ciemna noc, pusta i cicha,
że zda się słychać było tępy czasu bieg,
słychać było jak ciężko zmęczony oddycha...
Na ziemię spadł cichutko pierwszy biały śnieg...

Noc była... i na ludzkie zmartwienie, niedole,
sennego zapomnienia, welon gęsty legł...
Na nędzy śpiących domów, na milczące pole,
spadł cicho, niespodzianie, pierwszy biały śnieg...

Noc była... a gdy wreszcie pokonał ją ranek,
i w spragnione ramiona drżącej ziemi biegł,
ujrzał, nagle, stęskniony młodzieńczy kochanek,
że kochankę mu zabrał pierwszy biały śnieg...

—0— *Jah.*

CZAR ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA.

— Cóż, czy byłaś grzeczna i dobra, Halusiu? A o co prosiłaś świętego Mikołaja?

— E, kiedy to nie święty Mikołaj przynosi podarki, tylko taki przebrany „ludź“, a mamusia daje na to pieniądze... A jak mamusia nie będzie miała pieniędzy — to co na to św. Mikołaj poradzi?!...

Zrobiło mi się jakoś bardzo smutno, że Halusia nie wierzy już w autentyczność św. Mikołaja, schodzącego in persona z nieba z podarkami dla dzieci... Wiem bowiem, że to pierwsze zerwane złudzenie, ten pierwszy powiew lodowaty sceptycyzmu — to początek całego łańcucha rozczarowań, zawodów, starganych świetlanych iluzyj... Wszakże na życiu każdego z nas ta nieproszona trzeźwość ciąży gniotącym kamieniem... I takby się nieraz chciało odwalić ten głaz zwątpienia i z dziecięcą ufnością spojrzeć w gwaździste niebo i zaśpiewać pieśń o św. Mikołaju, który schodzi na ziemię w mroźną noc grudniową...

—0— *Mig.*

Osobiste.

PREZES RADY MINISTRÓW P. MARSZAŁEK JÓZEF PIŁSUDSKI zaniemógł lekko wskutek czego nie opuszcza Belwederu.

(Bs). **MIN. P. ROMOCKI** wyjechał w sobotę wieczorem pociągiem pospiesznym do Brześcia Litewskiego na kilkudniowy urlop.

(N). **DYR. OKRĘG. DYR. ROBÓT PUBL. W LUBLINIE, INŻ. SIŁAKOWSKI** został powołany na takie samo stanowisko do Wilna. Następcą jego w Lublinie będzie naczelnik wydziału drogowego inż. Marynowski.

Z UNIWERSYTETU POZNAŃSKIEGO. Dyplom inżyniera leśnictwa uzyskali p. Włodzimierz Chwirut, rodem ze Skawiny i p. Jan Warzecha, rodem z Okocima. 2112k

—0—

(z) **ZIMA W PEŁNI.** Wiatry wstrząsły śnieżnemi baranicami szczytów Tatr. Posypał się biały puch, jak wiosną w sadzie wiśniowym. Sypie zwolna, cichutko, otulając oziminy, skarb i nadzieję przyszłorocznych zbiorów. Temperatura nieznacznie podwyższona, bo +1° C., mgła i silne zachmurzenie zdają się wskazywać na dalsze opady — i że zima, daj Boże! jak teraz łagodna, zapanowała wszechwładnie. Miasto w nowej, śnieżnej szacie rwie oczy i zmusza do spacerów.

Ponieważ dzień wczorajszy pod patronatem św. Barbary minął zasadniczo ani „po lodzie“, ani „po wodzie“, należy oczekiwać świąt Bożego Narodzenia mniej, więcej takich, jak wczoraj, na co oczywiście oczekujemy.

UROCZYSTE OTWARCIE WYSTAWY DROBIU, GOŁĘBI, KRÓLIKÓW etc. nastąpi dziś o godz. 11 rano w ujeżdżalni wojskowej przy ulicy Zwierzynieckiej L. 36. Obecna wystawa tak rozmiarami, jak również urządzeniem stadionu przewyższa wystawy poprzednie. Obejmuje ona 10 działów pomieszczonych w 5 pawilonach. Imponująco przedstawia się dział gołębi, który razem liczy przeszło 1000 eksponatów. Nadto zwracać będą uwagę szlachetne okazy ras psiego rodu w osobnym pawilonie. Z psami sąsiaduje pawilon owiec i kóz tatrzańskich pilnowanych przez baców przy pomocy nieodstępnych psów.

ZEBRANIE OBYWATELSKIE W SPRAWIE BUDOWY DOMU KS. KUZNOWICZA odbyło się przy licznym udziale wszystkich sfer miasta, gdzie gen. J. Czikel złożył sprawozdanie z dotychczasowej akcji finansowej. W dniu zebrania kwota deklarowana na fundusz budowy przekroczyła już 190.000 zł. Akcja zbiórki trwa dalej.

ROZSZERZENIE KASY TARGOWEJ. Na ostatniejszym posiedzeniu komisji administracyjnej pod przewodnictwem wiceprezydenta miasta Ostrowskiego uchwalono nadbudowę domu administracyjnego targowicy miejskiej celem powiększenia lokalu dla krakowskiej kasy targowej oraz celem dostarczenia większej liczby mieszkań dla funkcjonarjuszy miejskich. Nadto uchwalono ulgi w opłatach mytniczych dla tych właścicieli zaprzęgów i aut, którzy mieszkają na terytorjum miasta, jednak poza linją mytniczą, których rogatka oddziela od centrum miasta.

Z KOŁA PEDAGOGICZNEGO U. U. J. Na rok akademicki 1926/27 został wybrany zarząd Koła pedagogicznego w nast. składzie: prezes M. Gluth, wiceprezes A. Dobrowolski, sekretarz J. Plata; członkowie: E. Hocurówna, F. Zontek, J. Lelek-Bednarski, M. Chudziński, J. Wałusz. Przewodniczący komisji kontrol.: J. Wachtel.

AKADEMICKIE KOŁO PRZYJACIÓŁ CZECHOSŁOWACJI ukonstytuowało się w Krakowie. Kuratorem Koła jest prof. Goetel, prezesem p. W. Grabowski. W połowie stycznia odbędzie się uroczysta inauguracja Koła. Zgłoszenia na członków przyjmuje się w każdy poniedziałek od 6—7 wieczór w sali 32 Uniw. Jagiell.

CHOROBY ZAKAŹNE W KRAKOWIE. Od 28 listopada do 4 bm. miejski urząd zdrowia zanotował 24 wypadki zachorowań na szkarlatynę, 2 na tyfus brzuszny, 4 na dyfterję, 3 na różę, 2 na odrę, 3 na krztusiec.

ŚMIERTELNE ZACZADZENIE. Wczorajszej nocy uległ śmiertelnemu zaczadzeniu Józef Kukla, lat 26 liczący robotnik, który strzegł nowobudującego się domu przy ul. Szwedzkiej na Dębnikach. Kukla zaczadził się od piecyka koksowego, ogrzewającego ścianę. Martwe zwłoki Kukli znaleziono dopiero o godz. 5-tej nad ranem i zawezwano pogotowie ratunkowe. Wszelkie zabiegi lekarza dyżurnego, celem przywrócenia Kukli życia, były bezcelowe.

POJEDYNEK MISTRZÓW MAJCHRA. Znani są w szerokich kołach podmiejskich dwaj obywatele, noszący nazwisko T. Susuła i Wacława Pytlińskiego, jako znakomitych fechtmistrzów we władaniu nożem. Nie gardźcie tą bronią! Już wieszcz uwiecznił umiejętność Wojskiego w posługiwaniu się nożem. Jak bywa zawiść między augurami, tak i poróżnili się nasi mistrzowie. Warto było widzieć ten pojedynek, godny pióra Rostanda. Który z nich deklamował przytem balladę wzorem nieśmiertelnego Cyrana? Mam wrażenie, że obaj, chociaż wiersze były różnej miary, a rymy niezbyt parlamentarne. Rany ich bohaterskie opatrywało pogotowie. Na końcu rewja z udziałem policjantów.

CZTERY GARDEROBIANE KRADZIEŻE notuja kroniki policyjne na dzień wczorajszy. Ożywiona ta działalność eksproprjatorów naszych palt i koszul winna napełnić też odpowiednią energją i nasze organa policyjne.

TRZYDZIEŚCI BATALIJ WYGRALI, TRZYDZIESTĄ PIERWSZĄ PRZEGRALI. Dokonać trzydziestu włamań i grabieży i ujść wszystkowidzącemu oku groźnie patrzącego z pod „Telegrafu“, to sztuka nielada. Ale ten się najlepiej śmieje, kto to czyni na końcu. I na końcu śmieje się komisarz policji, który zlikwidował jedną z armij, urządzających od jakiegoś czasu ofensywę na nasze mieszkania, strychy i kurniki. Niestety, nie jedyną. — Było ich sześciu, a zwali się: Adam Zabłocki, J. Jarosz, Ig. Taubmann, Jan Sroka, A. Woźniak, Al. Cichliński false Bugaj, Łyczek, Dąbrowski, zwany Tarnowskim przez kompanów i St. Rzepczyński. Przyjemniaczki te podzielili się na kilka szajek i niemało zgryzot narobili porządnym obywatelom, a przyjemności paserom z okolicznych wsi i miasteczek.

Z kraju.

OSTATNIA WYMIANA JEŃCÓW POLSKICH. Do Moskwy wyjechała p. Sempołowska, delegatka rosyjskiego Czerwonego Krzyża w Polsce, celem przygotowania ostatniej wymiany jeńców politycznych między Polską a Rosją sowiecką.

DR. HOFMOKL-OSTROWSKI SKAZANY NA 100 ZŁ. GRZYWNY. Książka adwokata Zygmunta Hofmokla-Ostrowskiego p. t. „Strzały w sądzie“ była wczoraj przedmiotem rozprawy przeciwko autorowi, oskarżonemu o ujawnienie szczegółów tajnej rozprawy.

Urząd prokuratorski w Warszawie dopatrzył się cech przestępstwa w zacytowaniu przez adw. Hofmokla ustępu z protokółu sprawy szpiegowskiej Sulimowa, w czasie której padły strzały do światka por. Jędruszaka.

Adw. Hofmokl tłumaczył się przed sądem, iż chodziło mu o zorjentowanie opinji publicznej, niesłusznie przeciw niemu nastawionej wobec nieznajomości podłoża zajścia.

Prok. Pawłowski, popierając oskarżenie, wniósł o najłagodniejszy wymiar kary. Sąd skazał autora na 100 zł. grzywny.

(So) **ZBOŃSKA ZNOWU PRZED SĄDEM.** Nasz korespondent donosi: Podaliśmy już o zbrodniach Janiny Zbońskiej-Zbońskiej, wielokrotnie skazanej na karę śmierci przez sądy w Białymstoku, Wilnie, Grodnie i Suwałkach. Zboński został już rozstrzelany, Zbońska natomiast jeszcze żyje i — jak się dowiaduję — wezwana została na 20 stycznia r. 1927 na rozprawę w wydziale karnym sądu apelacyjnego w Wilnie. Zbońska oskarżona jest w tej sprawie z art. 455 cz. 12 ros. kod. karn. o zabójstwo z chęci zysku. Jako główny świadek oskarżenia zeznawać będzie zast. kierownika ekspozytury urzędu śledczego w Białymstoku Kazimierz Dubaniewicz.

Ze świata.

(—). **KRÓL BELGIJSKI CZŁONKIEM AKADEMJI.** Król Albert belgijski został mianowanny człon-

MEBLE BEER HONIGWACHS NA RATY TYLKO 2128k KRZYŻA 3.

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Zagra na strunach zmysłów wszystkich widzów
Przecudna
LYA DE PUTTI
i rozwiąże pytanie:
Kiedy pożądanie jest grzechem? 78kg

kiem Akademji Nauk Moralnych w Paryżu, gdzie zajmie on w instytucji tej miejsce prezydenta Wilsona. Na posiedzeniu, witającem nowego członka akademji, marszałek Petain wygłosi przemówienie o królu Albercie jako o żołnierzu.

(—) **KARA ŚMIERCI NA PSA.** Sąd w miejscowości Brentfort w Anglji wydał wyrok śmierci na wspaniałego psa terriera, stanowiącego własność pewnego proboszcza, który mu zostawiał za dużo swobody. Terrier robił z tej swobody zły użytek, napadając na mniejsze psy i na ludzi. Na skutek wniesienia skargi przez pewną dotkliwie pokąsaną kobietę, sędzia skazał proboszcza na 20 szylingów kary, a psa na śmierć.

—o—

W CHOROBACH KRWI, SKÓRNYCH I NERWOWYCH, osiągamy przy stosowaniu naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa" regularne funkcjonowanie narządów trawiennych. Wybitni specjaliści przyznają, że są niezmiernie zadowoleni ze zbawiennego działania, dawno stwierdzonego, wody **Franciszka Józefa.** — Do nabycia w aptekach i drouger. 2100k

WYBÓR PODARKÓW NA GWIAZDKĘ. Utile cum dulci — nadobne z pożytecznem — oto zasada, którą powinien każdy stosować w wyborze podarunków na gwiazdkę, zwłaszcza przy obecnych szczupłych dochodach. Zasadę łatwo w czyn wprowadzić, gdy się spojrzy na anons obuwia Del-Ka w dzisiejszym numerze zamieszczony. 2132k

ŚWIĘTO GÓRNICZE. Według dorocznej tradycji odbędzie się 7 grudnia br. obchód Święta Górników. Na program złożą się: nabożeństwo w kościele św. Barbary i immatrykulacja nowowstępujących studentów, pochód wieczorny „lisów" przez miasto, bankiet, połączony ze „skokiem przez skórę" wreszcie o godz. 10-tej wieczorem bal w salach Starego Teatru. Święto Górników budzi żywe zainteresowanie. 2099k

RATUJMY MŁODZIEŻ. Wychowanie młodzieży rękodzielniczej, to sprawa w obecnej dobie dla kraju naszego najważniejsza.

Takiego dzieła podjęli się X. X. Salezjanie, wychowujący i kształcący w swych Zakładach na obszarze całej Polski z górą 1.800 terminatorów również w Krakowie.

Otwarta przez nich Bursa w Schronisku im. Lubomirskiego już w pierwszym roku swego istnienia, daje utrzymanie i wychowanie 150 młodym rękodzielnikom.

Aby dzieło tak doniosłe dla rozwoju rzemiosła mogło należycie spełnić swe zadanie, trzeba pomocy całego społeczeństwa. Dlatego X. X. Salezjanie zwracają się z gorącą prośbą do wszystkich obywateli o pomoc. **Ratujmy młodzież, bo to nasz skarb narodowy!** Wszelkie datki pieniężne, jakoteż ofiary w naturze, używane ubrania, bieliznę, pościel przyjmują z wdzięcznością dla opuszczonej młodzieży X. X. Salezjanie Kraków, ul. Rakowicka 27, lub Administracja „Ilustrowanego Kurjera Codziennego".

JUŻ W XIX. STULECIU odkryto wybitne właściwości czerwonego wina „Hygea Perle" dla niedokrwistych, a współczesne powagi lekarskie polecają je w wypadkach anemji, biegunki i zaburzeń żołądkowych.

WYKONAM WSZELKĄ NAPRAWĘ i odnowienie mebli także i tapicerską, bardzo tanio. Łaskawe zgłoszenia do Adm. „Il. Kuryera Codz." pod „Stolarz meblowy". 2139k

ZNANE Z PEŁNEJ PRAWDZIWEGO POŚWIĘCENIA PRACY PRZYTULISKO SIÓSTR ALBERTYNEK dla ubogich i bezdomnych kobiet i dzieci, zwraca się z gorącą prośbą do Społeczeństwa o ratunek dla blisko 200 osób dzieci i kobiet, przygarniętych do Przytuliska z powodu nędzy, niedołęstwa, braku dachu nad głową i t. p. Przytulisko nie posiada środków na zakupno dostatecznej ilości chociażby ziemniaków na wyżywienie tylu ludzi. Apeluje zatem do serc ludzkich o zrozumienie i wyczucie ciężkiej doli najbiedniejszych z biednych. — Administracja „Kurjera" chętnie pośredniczy w składkach na ten cel, które przyjmuje dla „Przytuliska Sióstr Albertynek". 1996k

WDOWA PO URZĘDNIKU prywatnym z 5-giem chorych dzieci — sama będąc chora, nie może pracować — znajduje się w skrajnej nędzy. Administracja „Kurjera" przyjmuje datki dla „Wdowy Katarzyny W". —

MŁODA KOBIETA, bez posady, mająca na utrzymaniu chorą matkę staruszkę 70-letnią, znajduje się w skrajnej nędzy i nie jest w możności zapłacić czynszu. Apeluje zatem do litościwych ludzi o zrozumienie jej ciężkiego położenia i pospieszenie z pomocą. — Łaskawe, choćby najskromniejsze datki przyjmuje Administracja „Kurjera" pod szyfrą „Ciężkie położenie".

STARUSZKA 76-LETNIA zupełnie niezdolna do jakiejkolwiek pracy, znajduje się w skrajnej nędzy. — Prosi przeto tą drogą litościwych ludzi o wsparcie. — Datki przyjmuje Administracja „Kurjera" dla „Biednej staruszki". 2117k

—o§o—

Co to jest „Mała Monatowa"?

Nie ma chyba ani jednej Pani domu, ani jednej gospodyni dbałej o swoją kuchnię i gospodarstwo domowe, której obce byłoby nazwisko ś. p. Monatowej, znakomitej autorki książek i podręczników gospodarskich. Najpopularniejszem jednakże dziełem tej autorki jest „Książka kucharska", zbiór nigdy niezawodzących przepisów i wiadomości kulinarnych, sformułowanych łatwo, praktycznie i dostępnie. Początkowo wydana tylko w większem, a więc droższem i mało dla szerokich sfer naszych gospoś dostępnem wydaniu nie mogła książka ta spełnić w zupełności swego zadania. Poznała to sama autorka i w pierwszych latach wojny opracowała zmniejszone wydanie zwane popularnie **„Mała Monatowa"**, wystarczające jednak aż nadto dla najwybredniejszych nawet kuchni. Ta kwintesencja wszelkich wiadomości kulinarnych spotkała się z niezwykle przychylnem przyjęciem i rozeszła się w ciągu krótkiego czasu w dziesiątkach tysięcy egzemplarzy. Obecnie dzięki ruchliwej firmie wydawniczej **H. Altenberga we Lwowie** ukazało się po kilkuletniej przerwie nowe wydanie tej książki, mieszczące na 20 arkuszach (ponad 300 stronic) wszystko, co w dziedzinie kulinarnej i gospodarstwa domowego zebrać można. Ozdobiona kilkudziesięciu ilustracjami, oprawna trwale i estetycznie kosztuje tylko zł. 7.—. Cena, jak na dzisiejsze nawet ciężkie czasy, bardzo skromna i dla każdego dostępna, dlatego też niewątpliwie i to nowe wydanie spotka się z niezwykłem powodzeniem. I rzeczywiście zasługuje na nie zupełnie! 2136k

MUZYKA KOŚCIELNA. W niedzielę 5 bm. o godz. 12-tej w bazylice OO. Franciszkanów Chór odśpiewa pieśni adwentowe. Przy organie Padre Rizzi Bernardino.

Pieśni adwentowe kompozytorów religijnych XIX. wieku, wykona w dalszym ciągu Tow. śpiewacze „Hasło", w niedzielę 5 bm. w kościele OO. Dominikanów, podczas ostatniej mszy św. o godzinie 11½ przedpoł.

W kościele Marjackim w niedzielę 5 bm. w czasie mszy św. wykona Chór podoficerski 5 p. a. c. pod kierunkiem Fr. Koniora, szereg pieśni w układzie dyr. i Tom. Flaszy. Przy organie Konrad Konior, asyst. U. J. Ofiary będą na restaurację dachu na kościele.

W kościele św. Piotra w niedzielę 5 bm. podczas mszy św. o godz. 12, p. E. Wiernikowa odśpiewa pieśni Hillera, E. Mancilla-Garcia, Świerzyńskiego, przy akomp. org. prof. L. Marek-Onyszkiewiczowej. Skrzypce St. Krebs (Paryż), organy p. J. Piazza.

W kościele XX. Zmartwychwstańców w niedzielę 5 bm. podczas mszy św. o godz. 11 przedpoł. orkiestra smyczkowa 20 p. p. pod kier. p. maj. Schreyera wykona szereg utworów religijnych.

W kościele OO. Jezuitów na Wesołej w niedzielę 5-go bm. w czasie mszy św. o godz. 12, wykona pieśni religijne chór „Lutnia" pod kierunkiem p. K. Koniora.

—o§o—

NAUKA i SZTUKA.

Występy Janiny Korolewicz-Waydowej.

(m.). Janina Korolewicz-Waydowa należy do rzędu tych śpiewaczek, u których wszystkie elementy artyzmu zlewają się w jedną harmonijną całość. Przecudny, szlachetny metal głosu, mistrzowska umiejętność operowania głosem, niezwykła muzykalność i głęboka ekspresja uczuciowa — to walory tej artystki, która niewiele równych ma sobie. Kraków, który niedawno miał sposobność posłyszeć panią Korolewicz-Waydową wykonywującą pieśni, obecnie może podziwiać artystkę w dwóch jej świetnych partjach operowych, w „Żydówce" i w „Aidzie".

—o—

POWODZENIE „AKROPOLIS". Z uczuciem pewnego zawodu i z chęcią wyrzutu pod adresem publiczności krakowskiej stwierdzić trzeba, że frekwencja publiczności na przedstawieniach „Akropolis", aczkolwiek znaczna, nie jest tak duża, na jaką ta doskonała reprezentacja zasługuje. Teatr powinien być pełny. Kraków, który dostarcza codziennie jakieś 5 tysięcy widzów do kin, mógłby dawać **komplety** na „Akropolis" przynajmniej przez pierwszy tydzień. Tak wielki i, co ważniejsze, skuteczny wysiłek artystyczny całego naszego teatru winien być uwieńczony i wynagrodzony także kasowym sukcesem. Tembardziej, że przedstawienia po premierze nie mają nawet minimalnych zresztą technicznych niedomagań premiery — zwykle na opanowanie zupełne dzieła tej miary trzeba kilku przedstawień „przy publice". Szczególnie warto podkreślić piękność aktu drugiego, inscenizacyjnie poprostu urokliwego w dekoracjach p. Kudowicza i efektach świetlnych, a najbardziej bezpośrednio przemawiającego do widza dramatycznie, najwdzięczniejszego też dla aktorów-wykonawców. Szymborski — Priam, Kosmowska — Hekuba, Surzyński — Hektor, Sawan i Barwińska jako urocza para Parys-Helena, Hałacińska — Kassandra tworzą tu zespół zgrany, z każdym członkiem w swej roli dobrym i b. dobrym — jak w trzecim trójka Jednowski-Kulakowski-Socha. Zresztą trzebaby przepisywać cały afisz wykonawców. Akt czwarty znowu olśniewa przepiękną dekoracją i wspaniałymi efektami inscenizacyjnymi. Do tych, których już zupełnie podbiła muza kinowa, powiedzieć trzeba, że lepszych efektów, jako widowisko, nie daje i film. Warto więc pójść, choćby tylko, aby popatrzeć i posłuchać muzyki, jeżeli zbyt górnej i „ciężkiej" poezji słuchać trudno. (st. m.).

„BARON KIMMEL" W TEATRZE „NOWOŚCI". Znany dobrze z poprzednich lat „Kimmel" jest prototypem starego, ale sympatycznego teatralnego półwodewilu, mającego przy melodyjnej muzyczce bardzo dobre role, rozumie się w znaczeniu ściśle aktorskiem. Stwierdzić należy, że zarówno p. Kaczorowski, jak p-na Wąsowicz i Orszańska wywołali żywe oklaski niezbyt licznej publiczności. Piękne były tańce p. Góreckiej i p. Morawskiego, oraz sympatycznej parki panny Relli i Szafrańcówny. Teatrzyk przy ul. Rajskiej zrezygnował z poważniejszej sztuki na rzecz operetki. Może publiczność zacznie chodzić! To, czego nie mogła w takich „Dwóch sierotach" zdziałać mistrzowska inscenizacja Piekarskiego, może dokaże taki „Baron Kimmel". **Konstanty Krumłowski.**

—o—

Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś w niedzielę wieczorem po raz 7-my „Akropolis" St. Wyspiańskiego; popołudniu po raz ostatni w sezonie świetna komedja Montgomery'ego „Cały dzień bez kłamstwa" po cenach zniżonych. Jutro w poniedziałek na przedstawieniu popularnem „Pr[illegible] wśród bogaczy".

Artystyczny program „Akropolis" jest do nabycia w księgarniach Gebethnera, Krzyżanowskiego i w Agencji „Ruchu" w Grand Hotelu.

Z TEATRU POPULARNEGO „NOWOŚCI". „Baron Kimmel grany będzie dziś i dni następnych do środy włącznie o 7.30 w obsadzie premierowej. Dziś w niedzielę o 3.30 popoł. po cenach popularnych „Święty Mikołaj na weselu laleczki". We środę o 3.30 popoł. „Żołnierz Marysieńki".

TEATR DOMU ŻOŁNIERZA POLSKIEGO W KRAKOWIE (dla garnizonu krakowskiego). Dziś w niedzielę 5 bm. o godz. 4 popoł. „Uroczystość św. Mikołaja", a o godz. 7.30 wieczór „Małka Szwarcenkopf", sztuka w 5 aktach G. Zapolskiej.

„AIDA" W STARYM TEATRZE. Nasi znakomici artyści: Janina Korolewicz-Waydowa, Maceli Sowilski oraz Aleksander Michałowski po ogromnym sukcesie artystycznym, odniesionym w Starym Teatrze w „Żydówce", wykonają dziś, t. j. w niedzielę, 5 bm. estradowo najpiękniejszą i melodyjną operę Verdi'ego „Aidę". Partję Amneris wykona M. Lewandowska, znana mezzo-sopranistka. Bilety do nabycia od 10—1 i od 5 popołudniu przy kasie Starego Teatru.

UROCZYSTA AKADEMJA KU CZCI JANA KASPROWICZA odbędzie się w niedzielę 5 grudnia br. o godz. 11-tej przedpoł. w Auli Uniw. Jagiell. z inicjatywy VI. Koła Tow. Szkoły Lud. im. Juljusza Słowackiego. Bilet wstępu 1 złoty.

AKADEMJA MARJAŃSKA. Staraniem Zjednoczonych Sodalicyj Marjańskich odbędzie się 9 bm. o godz. 7.30 w sali Tow. Ubezpieczeń, Basztowa l. 8, uroczysta akademja ku czci Najśw. Marji Panny. Przemówienie wypowie ks. redaktor J. Godaczewski T. J. Bilety w cenie 2, 1 zł. i po 50 gr. nabywać można Sienna 5, w Tow. Piotra Skargi, a w dniu akademji przy wejściu na salę.

Z TOWARZYSTWA SZTUK PIĘKNYCH. W dniu dzisiejszym zostanie otwartą o godz. 11-tej przedpołudniem w Pałacu Sztuki przy pl. Szczepańskim, wielka retrospektywna wystawa dzieł prof. T. Axentowicza (ze zbiorów krakowskich). Na wystawę tę złożyły się obrazy wielkiego artysty ze wszystkich epok jego twórczości. Ponadto na tę wystawę przysłali obrazy: A. Terlecki, S. Müller, Pełczyński, Lewkowicz, Machalski i inni.

WYSTAWA „GWIAZDKOWA" zostanie otwartą w niedzielę 5 bm. o godz. 11 przed południem w „Domu Artystów", plac św. Ducha 1.

WYKŁAD PROF. ZDZISŁ. JACHIMECKIEGO W SOSNOWCU. Staraniem Koła Tow. Nauczycieli Szkół Wyższych odbędzie się w Sosnowcu w środę dnia 8-go bm. o godz. 6-tej wieczorem wykład prof. Uniw. Jag. dra Zdzisława Jachimeckiego o „Arcydziełach pieśni XIX-go i XX-go stulecia" połączony z koncertem, którego program obejmie szesnaście pieśni najcelniejszych kompozytorów od Schuberta do czasów obecnych w wykonaniu znakomitej śpiewaczki pani Ludwiki Marek-Onyszkiewiczowej.

(—) **Reymont po holendersku.** Powieść Reymonta „Ziemia obiecana" ukazała się w przekładzie holenderskim p. t. „Lodz". Przekładu dokonał p. Nahuys pod redakcją konsula polskiego w Rotterdamie, Jana Pawła Kaczkowskiego.

(—) **ARTYKUŁ O KASPROWICZU W PALESTYŃSKIEM CZASOPIŚMIE.** W palestyńskiem czasopiśmie „Ktubim", ukazał się artykuł o Janie Kasprowiczu, napisany przez młodego poetę hebrajskiego Talpira. Ten pisarz hebrajski pochodzi z Polski. Autor w artykule swoim wskazuje, że ludowość Kasprowicza jest decydującym momentem w jego twórczości.

(—) **NOWA KSIĄŻKA BERNARDA SHAWA.** Bernard Shaw wydał nowy tom p. t. „Translations and Tomfolieres", zawierający kilka nieogłoszonych dotąd sztuk, artykułów, utworów satyrycznych i t. d.

(—) **OSSENDOWSKI NA FILMIE.** Ossendowski zakończył opracowanie swego filmu podróżniczego, który będzie pierwszym polskim oryginalnym filmem egzotycznym.

—o§o—

Kurjer filmowy.

„FAUST" w kinie Sztuka.

„Faust" jest znowu jednym z tych filmów, w których technika sztuki kinowej okazuje, do jakiej doskonałości dojść może dziesiąta muza w inscenizacji i dekoracjach. Historja Fausta w stosunku do dzieła Goethego jest tu nieco uproszczona, ale poszczególne obrazy odtwarzają całą siłę patetyczną walki pomiędzy dobrem a złem, mieszczącej się w historji odmłodzenia Fausta przy pomocy szatana i los miłości jego i Małgorzaty. Ze strony malowniczej, inscenizacja np. obrazów, przedstawiających podróż napowietrzną Fausta z Szatanem jest, zdaje się szczytem tego, co można zrobić. Całość obrazu śledzą widzowie poprostu z zapartym tchem. (st. m.)

—o—

Co grają dzisiaj w kinach?

Bagatela: „Najukochańsza żona Maharadży" (Karina Bell i Gunar Folnaes).
Nowości: „Jej najrozkoszniejsze chwile".
Promień: „Upiór w operze" (Lon Chaney).
Reduta: „Grota śmierci" i „Ridolini jako woźny teatralny".
Sztuka: „Faust" (E. Jannings).
Uciecha: „Kurjer carski" (Możuchin i Kowanko).
Wanda: „Moralność ulicy" oraz „Buster Keaton i Jim Jack".
Warszawa: „Kurjer carski" (Możuchin i Kowanko).

BRYLANTY perły, platynę, złoto, srebro, jakoteż zastawioną biżuterję kupuję, płacąc najwyższe ceny
Magazyn jubilerski 2138k
S. Futterweit, Kraków, Grodzka 29

DOBRA KSIĄŻKA JEST NAJPIĘKNIEJSZYM, NAJTRWALSZYM I NAJTAŃSZYM PODARKIEM GWIAZDKOWYM.

ŻĄDAJCIE KATALOGÓW OD

GEBETHNERA i WOLFFA

W KRAKOWIE, RYNEK GŁ. L. 23.

125 k OTRZYMACIE JE NATYCHMIAST BEZPŁATNIE.

Film największych gwiazd niemieckich — to **Moralność ulicy** z Wernerem Krausem, Małgorzatą Kupfer, Evi Evą i Janem Riemanem. — Ponadto wspaniała komedja z Buster Keatonem. 214k

Dziś w kinie „Wanda"

O SEPARACJI, ROZWODACH i nieważność małżeństw w Polsce, Dr. J. Ordyńskiego, adwokata w Krakowie dla laików i prawników, skład główny księgarnia A. Krzyżanowskiego, Kraków A—B, lub u autora, Sienna 3. 2144k

Kurjer radjowy.

PROGRAM STACYJ RADJOFONICZNYCH na niedzielę, dnia 5 grudnia 1926 r.

Warszawa (400 m.) Godz. 11: Retransmisja z sali Rady miejskiej Akademji jubileuszu 20-lecia Polskiego Tow. Krajoznawczego, godz. 14.15—14.40: Odczyt p. t. „Jak przechowywać obornik" — wygłosi p. Szczęsny Mikłaszewski, godz. 15—17: Transmisja koncertu z Filharmonji, godz. 17—17.25: Program dla dzieci, godz. 17.30—18.55: Koncert popołudniowy. Wykonawcy: Orkiestra P. R., prof. Jan Dworakowski (dyrekcja), p. Janina Orłowska, art. Opery warsz. (śpiew), p. Lidja Wrocka (harfa), p. Kazimiera Butler (wiolonczela) i prof. Jan Dworakowski (skrzypce), godz. 19—19.25: Odczyt p. t. „Państwo polskie w rozwoju dziejowym" — wygłosi prof. Henryk Mościcki, godz. 19.30—19.55: Odczyt p. t. „Dwudziestolecie działalności Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego" — wygłosi prof. Aleksander Janowski, godz. 19.55—20.05: Rozmaitości, godz. 20.05—20.15: Przemówienie przedstawiciela „Rodziny Wojskowej", godz. 20.30—22: Koncert wieczorny. 1. Moniuszko: Uwertura symfoniczna „Bajka" — wykona orkiestra. 2. Moniuszko: Arja z kurantem z op. „Straszny dwór" — odśpiewa p. Adam Dobosz. 3. a) Sinding: Romans, b) Dworzak: Taniec słowiański — odegra p. L. Kultowa. 4. a) Noskowski: Jesień, b) Niewiadomski W lesie, c) Cui: Wieczór, d) Szwarcbach: „Kołysanka" — wykona chór męski „Harfa". 5. a) L. Różycki: Romans, b) Kreisler: 1) Kaprys wiedeński, 2) Piękny rozmaryn — odegra p. Lidja Kultowa. 6. Moniuszko: a) „Znasz-li ten kraj", b) Grajek — odśpiewa p. Adam Dobosz. 8. a) Mel. Ind. Z. Noskowski: „Matulu moja". b) Stadler: Serenada — wyk. „Harfa".

Budapeszt (555.6 m.) Godz. 11.45: Koncert, godz. 16: Muzyka cygańska, godz. 20: Duety, godz. 22: Jazzband.

Praga (348.9 m.) Godz. 11: Matinee, godz. 17: Koncert, godz. 19: „Fra Diavolo", opera Aubera.

Wiedeń (517.2 m.) Godz. 11: Koncert ork. symf., godz. 16: Koncert, godz. 18.10: Muzyka kameralna, godz. 19.30: „Das Rheingold", opera Wagnera.

Berlin (483.9 i 566 m.) Godz. 11.30: Koncert, g. 16.30: Koncert, godz. 17.30—19: Koncert ork. kameralnej, g. 20.30: Wyjątki z operetek wiedeńskich, godz. 22.30—00.30: Muzyka do tańca.

Wrocław (322.6 m.) Godz. 12: Koncert, godz. 16.30: Rozmaitości, godz. 20.30: Muzyka i pieśni węgierskie, godz. 22.30—24: Muzyka do tańca.

Lipsk (357.1 m.) Godz. 9: Matinee, godz. 12: Koncert, godz. 16—18: Koncert ork. wojsk., godz. 20.30: Wyjątki z operetek, godz. 22.30: Pogram berliński.

RADJO-

SŁUCHACZE! Baterja anodowa, to Wasze zmartwienie. Zniechęca Was ona do słuchania koncertów radjowych, gdyż powoduje częstokroć trzaski i szmery. Korzystajcie z PROSTOWNIKA ANODOWEGO PHILIPSA, który umożliwia otrzymanie napięcia anodowego z sieci elektrycznej prądu zmiennego zupełnie bez szmerów. 2092k

Kurjer sportowy.

Program niedzielnych zawodów piłkarskich.

KRAKÓW. Boisko Cracovii, godzina 14 **Turyści** (Łódź) — **Cracovia I.**

Boisko K. S. Podgórza, godz. 14 **Wawel — Podgórze.**

Boisko Makkabi, godz. 10.30 **Cracovia II — Nadwiślan.**

ŁÓDŹ. Boisko Ł. K. S-u, godz. 14 **Legja** (Warszawa) — **Ł. K. S.**

TARNÓW. Boisko Tarnovii, godz. 13.30 **Wisła I—Tarnovia I.**

* * *

WALNE ZGROMADZENIE SEKCJI TENNISOWEJ A. Z. S. w Krakowie odbędzie się w niedzielę, 5 bm. o godz. 10 przedpołudniem w lokalu klubowym (ul. T. Kościuszki 12).

WALNE ZGROMADZENIE K. S. JUTRZENKA W KRAKOWIE odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 8.30 przedpoł. w sali Tow. Rolniczego (pl. Szczepański), przy obecności połowy członków uprawnionych do głosowania. Wrazie braku kompletu, odbędzie się na stępne Walne Zgromadzenie o godz. 9-tej w tymże samym lokalu, bez względu na ilość obecnych a uprawnionych do głosowania członków, z tym samym porządkiem dziennym, t. j. 1) zagajenie, 2) odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia, 3) sprawozdanie sekretarza, 4) sprawozdanie skarbnika, 5) sprawozdanie komisji rewizyjnej i udzielenie absolutorjum, 6) sprawozdanie sekcji footballowej, tennisowej, pływackiej, lekkoatletycznej, łyżwiarskiej i narciarskiej, 7) udzielenie absolutorjum ustępującemu Wydziałowi i wybór nowego Wydziału, komisji rewizyjnej i sądu polubownego, 8) wnioski i interpelacje.

Wstęp na Walne Zgromadzenie mają tylko ci członkowie Klubu, którzy nie zalegają z wkładkami po dzień Walnego Zgromadzenia.

Z sali sadowej.

Kto był inicjatorem śpiewów rewolucyjnych podczas rozprawy we Włodzimierzu Woł.

Za Lwowa donosi (C): Z dotychczasowego śledztwa sądowego w sprawie oskarżonych o zdradę stanu w Włodzimierzu wołyńskim wynikło, iż **inicjatorem rewolucyjnych śpiewów na sali sądowej w czasie rozprawy był oskarżony dr. Mojżesz Mandel, koncypient adwokacki ze Lwowa.** On to na znak protestu przeciwko wydaleniu ze sali jednego z oskarżonych z powodu obrazy słownej prokuratora zaintonował pieśń podchwyconą następnie przez grupę inteligentów, oraz część chłopów z pośród 150 oskarżonych.

Kurjer przemysłowo-handlowy

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 4 grudnia. (AW). Dewizy: Nowy Jork 9, dolar 8.99, Londyn 43.63, Paryż 35.90, Wiedeń 127¹/₄, Praga 26.72, Włochy 39.35, Belgja 125.50, Szwajcarja 174.05.

Papiery wartościowe: 8% pożyczka konwersyjna 96.75, 5% pożyczka konwersyjna 48—48.25, pożyczka dolarowa 78.75—79.50, poż. kolejowa 87. Tendencja utrzymana.

Akcje: Bank Polski 81.50—81—81.25, Bank Dyskontowy 9.85, Warszawski Bank Handlowy 3—3.10, Bank Zachodni 1.40, Bank Przemysłowy 0.12, Kijewski 0.18, Puls 4.10, Cerata 1, Siłai Światło 23, Cukier 3.15, Wysoka 3.9, Węgiel 69—68, Cegielski 13—15, Modrzejów 3.90, Lilpop 15.65—15.60, Ostrowieckie 8—7.75—7.90, Starachowice 2.18—2.16—2.18, Rudzki 1.12, Żyrardów 11—11.05—11, Borkowski 1.38—1.27—1.30, Żegluga 0.13—0.14, Haberbusch 65—64¹/₄. Tendencja mocniejsza.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych, 4 grudnia. (AW). Warszawa 57½, N. Jork 5.18¹/₈, Londyn 25.13¹/₄, Paryż 20.57, Wiedeń 73.11¹/₄, Praga 15.36, Włochy 22.52½, Belgja 72.12½, Budapeszt 72.60, Helsingfors 13.06, Sofja 373½, Holandja 207.30, Oslo 133¹/₈, Kopenhaga 138.07½, Sztokholm 138.30, Hiszpania 78.92½, Buenos Aires 211, Bukareszt 274½, Berlin 123.23¹/₄, Belgrad 914¹/₈.

GIEŁDA NOWOJORSKA.

Nowy Jork, 4 grudnia. (AW). Warszawa 11.75, Londyn 485, Paryż 392, Wiedeń 14¹/₁₆—14¹/₈, Praga 296¹/₄, Włochy 43¼, Belgja 13.91, Budapeszt 14¹/₁₆—14¹/₈, Szwajcarja 19.29½, Helsingfors 252, Sofja 72, Holandja 39.98½, Oslo 25.50, Kopenhaga 26.63, Sztokholm 26.65½, Hiszpania 15.23½, Bukareszt 53.50, Berlin 23.78½, Belgrad 176¹/₄, Montreal 100¹/₁₆.

ZIEMIOPŁODY.

Kraków (AW). Pszenica dworska I. gat. 52.50—53.50, dworska 72/73 51.50—52.00, czerwona i żółta targowa 49.50—50.00, węgierska 56.00—56.50, żyto dworskie krajowe 67/68 39—40, targowe 38—39, 64/65 35—39, owies dworski 31—32, targowy 29—30, jęczmień na krupy 33.50 do 34.50. Za 1 q (100): mąka pszenna okręgu krak. wymiału 42% 88—89, 50% 87—88, gryzalkowa 90—92, ciemna do pieczenia 64—66.

Warszawa, (AW). Za 100 kg. fr. stacja załadowania, w nawiasach fr. Warszawa. Żyto kongresowe 681 gl. (116) 37.00 — (38.25), jęczmień kongres. browarny (36.00), jęczmień kongresowy brow. 657 gl. (115) (37.25), pszenica 49.00, owies 32.50—34.00. Ziemniaki 14—15 zł., w ładunkach wagonowych 11—12 zł. za 100 kg.

Lwów, (AW). Podaż nadal obfita przy zainteresowaniu ze strony młynów lokalnych. Tendencja stabilizowana, usposobienie spokojne. Notowano żyto 675 g 35—36, — 690 g 36.75—37.50. Reszta cen bez zmiany, wszystkie ceny szacunkowe.

—0—

Co mówią ziemianie o rozbiciu rokowań z robotnikami rolnymi?

Związek ziemian w Warszawie ogłosił **komunikat w sprawie zerwania rokowań** z Związkiem zawodowych robotników rolnych o umowę zbiorową. Związek stwierdza, że bynajmniej **nie stawiał propozycji żnikowej.** Związek ziemian nie mógł zgodzić się na żądania Związku zawodowego, aby stosowano miernik drożyźniany, gdyż miernik taki inaczej byłby niezrozumiały, albowiem zawsze obowiązywał **miernik żyta.**

Również Związek ziemian nie mógł przyjąć żądania wypłacania robotnikom rolnym **w połowie gotowymi ziemniakami,** a w połowie pod postacią ziemi pod nie, gdyż uważa, że pozbawianie robotnika rolnego tego małego warsztatu pracy osobistej — jakim była ziemia pod uprawę ziemniaków — dającego mu możność własną zapobiegliwością powiększać rezultaty zbiorów, byłoby szkodliwem z punktu widzenia państwowego.

Wkońcu żądania rozciągnięcia praw emerytalnych ordynarjusza na wszystkich robotników na roli, byłoby znacznem obciążeniem rolnika, dlatego też nie mogło ono być przyjętem. Związek ziemian rozumie **potrzebę zabezpieczeń emerytalnych,** ale stoi na stanowisku, że może to być uskutecznione przy współudziale trzech czynników, to jest **rządu, pracodawcy i pracownika.**

Kto to jest?

Proszę zwrócić uwagę na dalsze ogłoszenia.

2130 k

PODZIĘKOWANIE.

Jaśnie Wielmożnemu Panu Generalowi

Drowi Kazimierzowi Habichtowi

za bezinteresowne wyleczenie naszych ukochanych dzieciaków z bardzo ciężkiej choroby składamy staropolskie „Bóg zapłać".

785z ERNESTOWIE KUCZEROWIE.

Aleksandra Gutowska

emerytowana urzędniczka

przeżywszy lat 53, po krótkich cierpieniach, zmarła dnia 3 grudnia 1926 r.

Pogrzeb z kaplicy cmentarnej odbędzie się dnia 6 grudnia br. o godzinie 3.30 popołudniu.

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

odbędzie się w kościele OO. Dominikanów dnia 7 grudnia o godz. 8 rano.

Na te smutne obrzędy zapraszają

2143k Bratanice i bratanek.

Władysław Kraiński

Sodalis Marianus.

b. prezes b. Tow. Kred. Ziem. we Lwowie, zmarł w 86 roku życia, opatrzony św. Sakramentami dnia 2-go grudnia 1926 r. w Niebocku.

Eksportacja zwłok z Niebocka do kościoła w Dydni odbędzie się 4-go grudnia o godzinie 9-tej rano.

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

odprawione zostanie 4 go grudnia o godz. 11-tej rano w Dydni, poczem nastąpi złożenie zwłok na cmentarzu miejscowym. o czem zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych pozostała

Żona, dzieci i wnuki.

Osobnych zawiadomień nie rozsyła się.

Dziś w kinie „Wanda" wielki podwójny program

Moralność ulicy

dramat skrajnie erotyczny. W gł. rolach najwięksi potentaci ekranu: **Werner Kraus, Evi Eva, Jan Rieman,** oraz wspaniała komedja w 5-ciu aktach. W głównej roli **Buster Keaton i Jim i Jack.**

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Zjazd organizacyjny „Wielkiej Polski" w Poznaniu.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Poznań, 4 grudnia. (Tel.) Dzisiaj przedpołudniem rozpoczęły się w Poznaniu **w sali „Bazaru"** obrady **konstytuującego zjazdu obozu „Wielkiej Polski"**, zorganizowanego przez **p. Romana Dmowskiego.**

Organizacja obozu „Wielkiej Polski" jest naogół już **stworzona.** Składa się ona **z Rady wielkiej**, w skład której wchodzi **20 członków z Dmowskim na czele**, oraz podległych jej **Rad dzielnicowych z obożnymi na czele.** Dzielnic takich jest 5.

Kto był obecny?

Obrady dzisiejsze poprzedziło **nabożeństwo** w kościele farnym, odprawione przez ks. prałata wicemarszałka Senatu **Stychla**, na którem obecni byli uczestnicy Zjazdu w liczbie **około 200**, wśród których zauważyliśmy m. in. pp. Romana **Dmowskiego**, byłego ministra Jerzego **Zdziechowskiego**, gen. Józefa **Hallera**, wielu posłów i senatorów Z. L. N. oraz liczny zastęp członków korporacyj akademickich.

P. Dmowski o celach organizacji.

Obrady w sali Bazaru zagaił p. **Roman Dmowski** dłuższem przemówieniem. Oświadczył m. in., że tylko to państwo jest silne, za którem stoi **silny naród** i czynniki, umiejące rozumnie kierować wspólnemi sprawami.

Roman Dmowski.

Scharakteryzowawszy następnie sytuację polityczną w Polsce i skreśliwszy historję pierwszych lat jej życia po odrodzeniu, podał mówca w ogólnych zarysach program **obozu „Wielkiej Polski"**, przyczem podniósł, że organizacja ta w obecnym początkowym okresie nie **będzie się zajmować sprawami bieżącej polityki**, lecz poświęci swe siły pracy **organizacyjnej** oraz pracy **nad sformułowaniem swoich zasad we własnych szeregach**, aby była zdolna służyć jak najsprawniej wytkniętym celom. Od innych obozów politycznych różni się obóz „Wielkiej Polski" **typem organizacji**, opartej na zasadach **hierarchji, dyscyplinie i odpowiedzialności osobistej kierowników za każdy dział pracy.**

Następnie odczytano **deklarację programową** obozu, w której m. in. czytamy, że jest on **„obozem świadomych sił narodu, mającym za zadanie uczynić go zdolnym do ujęcia w swe ręce swoich spraw** i sprawić, aby stał się panem swoich losów".

W dalszym ciągu deklaracja stwierdza, że religia **rzymsko-katolicka** musi zajmować stanowisko **religii panującej.** Cywilizacja polska musi się wyrażać **w przywiązaniu do przeszłości i tradycji**, w poczuciu obowiązków względem ojczyzny, surowej karności, wysokim poziomie obyczajów, organizacji **surowej opinji publicznej** i wytężonej pracy, a wreszcie w męstwie obywateli. Państwo powinno być tak zorganizowane, aby zapewnić sobie szacunek i **uznanie** swoich praw u obcych, zapewnić obywatelom sprawiedliwość, **bezpieczeństwo** życia i mienia i wolność pracy, **przestrzegać ściśle praw** i być gotowym do **stłumienia objawów anarchji.**

„Rada Wielka"

Następnie odczytano listę **członków Rady Wielkiej**, do której na wniosek inicjatora p. **Dmowskiego** weszli: pp. **Roman Dmowski, Adam Głążewski**, ziemianin z Wschodniej Małopolski, gen. **Mieczysław Kuliński**, dyr. **Seweryn Samólski** z Poznania, **Michał Nycz** z Krakowa, **Bogumił Hebanowski**, ziemianin z Poznańskiego, gen. **Stanisław Haller, Władysław Dzieduszycki**, ziemianin z Wschodniej Małopolski, b. minister pos. **Jerzy Zdziechowski, Zygmunt Kluczyński**, ziemianin z Wielkopolski, **Stanisław Rażniewski** z Zagłębia Dąbrowskiego, **Stefan Geysztor**, inżynier z Kielc, **Roman Rybarski**, profesor uniwersytetu warszawskiego, **Zygmunt Żółtowski**, ziemianin z Kiełkopolski, **Tadeusz Kobylański**, przemysłowiec z Warszawy, **A. Dębski**, były wojewoda, **Stefan Kałamajski**, kupiec z Poznania, **Bogusław Łubieński**, ziemianin z Wielkopolski.

Organizacja rozpada się na poszczególne dzielnice: **grupa pomorska, poznańska i łódzka z obożnym Zygmuntem Pinińskim** na czele, **krakowska, śląska i Zagłębia Dąbrowskiego** z obożnym gen. **Stanisławem Hallerem**, grupa **lwowska, stanisławowska i tarnopolska**, oraz częściowo **lubelska** z obożnym p. **Głążewskim**, grupa **warszawska, kielecka, białostocka i południowo-lubelska** z obożnym **Dębskim.** Ponadto w toku organizacji są grupy: **wołyńska i wileńska.** Obrady były tajne.

Na zakończenie wygłosił krótkie przemówienie Roman **Dmowski**, zaznaczając, że w obozie „Wielkiej Polski" szeregują się ludzie **z różnych stronnictw**, a obok nich osobistości, które w życiu politycznem dotychczas udziału czynnego **nie brały.**

Mowca uważa za konieczne określić **zasady moralne**, któremi wszyscy członkowie organizacji muszą się kierować: mianowicie działać uczciwie i otwarcie. „Kiedy ojczyzna będzie zagrożona **z wewnątrz, czy zewnątrz** — staniemy do **walki o jej byt i bezpieczeństwo**, o pomyślny jej rozwój, o jej dobro moralne i materjalne. Ludzi, którzy nie będą się umieli poddać tym nakazom moralnym, organizacja **pozbędzie się rychło".**

Stanowisko stronnictw.

Po południu i w dniu jutrzejszym obradować będą komisje. Dodać należy, że wśród uczestników zjazdu **przeważają działacze i posłowie ZLN.**, z posłów stronnictwa chrześcijańsko-narodowego obecny był tylko poseł Stefan **Dąbrowski**, z Ch. D. pos. **Bryla i Marciniak. P. S. L. „Piast" nie było zupełnie reprezentowane.**

Kto stanie na czele Rad: Pracy i Rolniczej?

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 4 grudnia. (Wał.). Jak to już donosiliśmy, w wyniku konferencji przedstawicieli rządu ze **sferami rolniczemi** i reprezentantami **świata pracującego**, powołane będą do życia na wzór opinjodawczej Rady dla przemysłu i handlu, **identyczna Rada pracy i rolnicza.** Przewodnictwo **Rady** pracy ma objąć b. minister pracy w rządzie koalicyjnym, wybitny członek P. P. S. pos. **Ziemięcki.** Projektowane jest również, aby w skład przyszłej Rady pracy wszedł przedstawiciel niemieckich i żyd. robotników. Jak się dowiadujemy, przedstawiciele socjalistycznych Związków zawodowych uzależnili swój udział w Radzie pracy od tego, iż obrady mają być **jawne** w przeciwieństwie do obrad Rady przemysłowej, którym przewodniczącym jest pos. **Wierzbicki** (Z. L. N.).

Na czele opinjodawczej **Rady rolniczej** ma stanąć b. minister rolnictwa pos. **Poniatowski.**

Rewizja podatków bezpośrednich.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 4 grudnia. (Wał.). Jak wiadomo, na **wielkiej naradzie gospodarczej rządu z przedstawicielami przemysłu** oraz **rolnictwa**, odbytej w początkach ub. miesiąca, minister skarbu **Czechowicz** mówiąc o szerokim programie gospodarczym rządu wspomniał m. in., iż **uznaje wadliwość naszego systemu podatkowego i potrzebę jego rewizji.**

W związku z tem dowiaduję się, iż min. Czechowicz powołał do życia **specjalną komisję w ministerstwie skarbu**, mającą na celu opracowanie **planu rewizyjnego naszych podatków bezpośrednich.** Komisja ta dysponuje obszernym materjałem, zaczerpniętym z wzorów innych państw europejskich oraz **zaleceń prof. Kemmerera.** Przed ostatecznem skrystalizowaniem planu rewizyjnego, ministerstwo skarbu zasięgnie w tej materji **opinji przedstawicieli życia gospodarczego.**

—0—

Rozdział podatków między rząd a samorządy.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 4 grudnia. (Wał.). W ministerstwie skarbu rozważany jest obecnie **projekt rozgraniczenia źródeł dochodowych pomiędzy państwo a samorządy.**

W myśl tego projektu, ma być m. in. przekazany **samorządom podatek gruntowy i podatek od nieruchomości miejskich**, jakoteż **opłaty za świadectwa przemysłowe.**

Natomiast **rząd pozbawiłby samorządy udziału w podatku dochodowym, dodatku do podatku obrotowego** oraz **udziału w dochodach monopolu spirytusowego**, z których — jak wiadomo — samorządy pobierają 1 zł. od litra spirytusu.

Fałszywe pogłoski o rokowaniach pożyczkowych i odrzuceniu drugiej raty pożyczki Dillonowskiej.

Warszawa. (PAT). Wobec **wiadomości**, która ukazała się w prasie, że **przyjazd p. Tomkensa**, przedstawiciela **Bankers-Trustu** związany jest z **rokowaniami o pożyczkę zagraniczną**, stwierdza się, że przyjazd ten **nie stoi w żadnej łączności z jakiemikolwiek rokowaniami o pożyczkę.**

Podobnie wiadomość, jakoby propozycja domu bankierskiego **Dillon Read w sprawie rozwiązania uregulowania drugiej transzy pożyczki** została przez Polskę **odrzucona, nie odpowiada prawdzie**, kwestja bowiem drugiej transzy pożyczki **nie była wogóle przedmiotem rokowań** z tą firmą.

Podwyższenie taryfy na kolejkach wązkotorowych.

Warszawa, 4 grudnia. (A). Od 15 grudnia zostaje **podwyższona** taryfa towarowa na wszystkich kolejkach wąskotorowych o **25%.**

Rokowania handlowe polsko-sowieckie będą podjęte.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 4 grudnia. (A) Jak słychać, po powrocie ministra spraw zagranicznych **Zaleskiego** z Genewy, **podjęte zostaną oficjalne rokowania z rządem sowieckim o zawarcie polsko-sowieckiego układu handlowego.**

W chwili obecnej odbywają się w tym kierunku **prace przygotowawcze.**

Plenarne posiedzenie Sejmu 10-go grudnia.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 4 grudnia. (A) Dowiadujemy się, że **plenarne posiedzenie Sejmu wyznaczone zostało ostatecznie na 10 grudnia, w piątek.**

Sprawy aresztowanych jenerałów.

Warszawa, 4 grudnia. (A) Do wojskowego sądu okręgowego w Warszawie wpłynęła prośba generała **Żymierskiego** i generała **Zagórskiego o rozdzielenie ich spraw ze względu na brak łączności.** O ile sąd uwzględni ten motyw, wpłynie to na uproszczenie śledztwa i przyspieszenie rozpraw.

Śledztwo w sprawie generała **Rozwadowskiego** nie tylko trwa w dalszym ciągu, ale się **wikła**, a to dlatego, że prokurator wojskowy postanowił przesłuchać jednego ze świadków, przebywających zagranicą.

Także zakończenie **śledztwa w sprawie nadużyć w wojskowym instytucie geograficznym**, o jakie oskarżonych jest kilkunastu oficerów z generałem Jaźwińskim na czele, **przewleka się**, gdyż komisja kontrolna nie ukończyła jeszcze swych dochodzeń i liczy się z dalszą pracą co najmniej czteromiesięczną.

Duchowieństwo katolickie polskie — Rząd — Watykan.

Lwów, 4 grudnia. (C) Z kół zbliżonych do arcybiskupa Teodorowicza dowiadujemy się, iż **w związku z akcją ks. kardynała Kakowskiego o pozyskanie duchowieństwa katolickiego dla polityki rządu**, obserwowaną z wielkiem zainteresowaniem kół watykańskich, otrzymali biskupi polscy **polecenie z Rzymu, aby wszelkie sprawy z tą kwestją związane załatwiali kolegjalnie.**

Nad wykonaniem tego zarządzenia mają czuwać **pod osobistą odpowiedzialnością** trzej ks. arcybiskupi **Teodorowicz**, ks. prymas **Hlond** i biskup polowy **Gall.**

Zarządzenie to ma na celu uniknięcie **zbytniego angażowania się politycznego** w sprawie powyższej jednostek ze sfer duchowieństwa.

—0—

Robotnicy naftowi wyłamują się z pod teroru komunistów.

Znaczna poprawa w sytuacji strajkowej.

Lwów, 4 grudnia. (C) Sytuacja strajkowa w przemyśle naftowym w ciągu soboty **nie uległa znaczniejszej zmianie.** Z wyjątkiem rafinerji w Glinku Marjampolskim i Jedliczu, gdzie strajk ma szczególnie ostry charakter, albowiem jak donosiliśmy wczoraj, nawet wodociągi i elektrownia zostały objęte strajkiem, niektóre oddziały fabryczne są w ruchu. W licznych wypadkach **robotnicy wyłamują się z pod terroru agitatorów komunistycznych i grupami lub pojedynczo obejmują swoje stanowiska.**

W pełnym ruchu są prócz „Polminu" rafinerje koncernu **„Premjer". „Dros". „Trzebinia". „Dziedzice"** (własność koncernu Dąbrowa) oraz **„Limanowa".** Sytuacja niepewna jest w rafinerji „Fanto" w Ustrzykach Dolnych.

W rafinerjach powyższych **komuniści** („Czumowcy") **nie mają wpływów** i robotnicy tamtejsi oczekują wyników **wspólnej konferencji z pracodawcami**, zapowiedzianej, jak donosiliśmy, na poniedziałek rano w Izbie handlowo-przemysłowej we Lwowie. Na konferencji tej nastąpi **rewizja płac**, przyczem **robotnicy spodziewają się 20% podwyżki.**

W sobotę przedpołudniem urządzili robotnicy strajkujący z rafinerji „Galicja" i „Nafta" w Drohobyczu demonstracyjny pochód na znak protestu przeciwko obsadzeniu elektrowni „Galicji" przez saperów, co zarządzone zostało przez władze ze względu na to, iż elektrownia ta zaopatruje miasto w prąd elektryczny. Pochód został przez policję wstrzymany.

Zasady nowej ordynacji wyborczej do Rad miejskich.

Co mówi pos. Putek o uchwałach komisji administracyjnej?

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 4 grudnia. (Wir). Wobec zakończenia przez komisję administracyjną **drugiego czytania** projektu ustawy o **ordynacji wyborczej do rad miejskich,** a tem samem zakończenia cyklu ustaw samorządowych, zwróciliśmy się do prezesa komisji dra **Putka** z prośbą o udzielenie w tej materji bliższych informacyj. Dr. Putek uczynił życzeniu temu chętnie zadość.

— **Na jakich zasadach oparta jest ordynacja wyborcza do rad miejskich** według uchwał powziętych przez komisję? — brzmiało pierwsze pytanie.

— Zasadą prawa wyborczego do rad miejskich jest:

1) **Równość, powszechność, tajność, bezpośredniość oraz proporcjonalność wyborów.**

2) **Każda gmina miejska tworzy jeden terytorjalny okręg wyborczy.**

Zasada pięcio-przymiotnikowego prawa głosowania wynika z **kompromisu** zawartego między większością **stronnictw polskich.** Zasada zaś **niedzielenia miasta na okręgi wyborcze,** pozostawiona do rozstrzygnięcia samej komisji przez głosowanie, utrzymała się **głosami wszystkich stronnictw, prócz Z. L. N. i „Piasta".** Nie tajęę, że kwestja podziału miast na okręgi o kilku mandatach natrafiła na **stanowczy opór P. P. S. i u Koła żydowskiego** i że na tym punkcie groziło udaremnienią ustaw samorządowych. Wynik głosowania niebezpieczeństwo to uchylił.

Przyczyny sporu o podział terytorjalny.

— **A dlaczego wszystkie grupy wystąpiły przeciwko podziałowi terytorjalnemu, z wyjątkiem dwóch wymienionych?**

— Trzeba się liczyć z tem, że stronnictwa posiadające w obecnym Sejmie reprezentację, **ubiegają się o zabezpieczenie sobie wpływów wśród najszerszych warstw ludności.** Słowo „demokracja" znajdzie pan redaktor w nazwach stronnictw nietylko na lewicy, ale nawet na skrajnej prawicy. Przekonania polityczne trudno jest ująć w granice geograficzne. N. p. zwolennicy organizacji stróżów katolickich w Krakowie są rozrzuceni po całem terytorjum miasta, to samo da się powiedzieć o urzędnikach, kupcach, robotnikach itd. **Geografja wyborcza rozbija** nietylko **polityczne organizacje szerokich stronnictw,** ale nawet **organizacje zawodowe** i powoduje taki zamęt, że nikt nie może przewidzieć wyników głosowania.

Zwolennicy okręgów wyborczych argumentują, że **dzięki okręgom można zniwelować wpływy ugrupowań drobnych,** w szczególności komunistów. To stanowisko nie daje jednak odpowiedzi, co byłoby w tych miastach, gdzie komuniści byliby w większości, inne zaś ugrupowania w mniejszości.

— A kwestja **wpływów żydowskich** po miastach?

— Okręgi żydowskie prawieby nie zaszkodziły, jeśli się zważy, iż **nawet zwolennicy okręgów** skłonni byli uznać zasadę, iż ludność mieszkająca **zwarcie** na pewnem terytorjum, a więc **ghetta żydowskie nie mogły być dzielone na okręgi.**

Dlaczego utrzymano system proporcjonalny?

— **Dlaczego mimo ataków na system proporcjonalny komisja włączyła go do zasad ordynacji?**

— To prawda, że ataki na ten system są **powszechne.** Jednak nikt nie mógł przedstawić takiego systemu, któryby w związku ze **zróżniczkowaniem naszych miast** pod względem społecznym i narodowościowym **poręczył większości sprawiedliwą reprezentację w radach miejskich.** Należy się z tem liczyć, że **w wielu miastach polskich żywioł polski jest w znacznej mniejszości i tylko system proporcjonalny może zabezpieczyć mu wpływy sprawiedliwe.**

— A jak się przedstawia

technika wyborów?

— Otóż **przeprowadzenie wyborów** w gminach miejskich spoczywać będzie w **ręku czynnika obywatelskiego.** Każde miasto utworzy komisję wyborczą **pod przewodnictwem prezydenta, lub burmistrza. Komisja wyborcza** stworzy się z pośród mieszkańców miasta **z 4 do 12 członków,** zależnie od wielkości miasta. Główna komisja wyborcza ma prawo podzielić miasto na **obwody głosowania,** których nie należy utożsamiać z okręgami wyborczemi. Obwody służyć bowiem będą **tylko do ułatwienia oddawania głosów.**

Głosowanie będzie się odbywało na listy kandydatów. Listy mają zgłaszać **tylko grupy wyborcze** i tak w miastach do 6.000 mieszkańców 30 wyborców, od 6 do 30.000 — 40, od 30 do 60 000 — 50, od 60 do 120.000 — 60, w innych miastach 100 wyborców. Daje to **rękojmię,** że **ugrupowania słabe nie będą mogły utrudniać akcji wyborczej.**

Kandydatury zgłoszone znajdą o tyle **uwzględnienie,** o ile kandydaci złożą oświadczenie, że **zgadzają się na zamieszczenie ich nazwiska na liście.**

Głosowanie i rozdział mandatów będzie dokonywane **sposobem, podobnym do przewidzianego w sejmowej ordynacji wyborczej. Instancja wyborcza rekursowa** jest **jedna i ostateczna,** a mianowicie **dla miast mniejszych województwo, większych ministerstwo spraw wewnętrznych.**

Wybrana rada gminna miast większych w 14 dni po uprawomocnieniu aktu wyborczego wybierze bezwzględną większością głosów prezesa rady miejskiej, a za dalszych 7 dni **prezydenta i ławników.** Wybór **ławników** będzie przeprowadzony **na podstawie** proporcjonalnego **systemu d'Hondta.** W podobny sposób będzie się wybierać burmistrza i ławników po **miastach mniejszych.**

— Czy wybory odbywać się będą **jednocześnie w całej Polsce?**

— Ta sprawa została **odmiennie niż dla wsi** unormowana. **Wyznaczenie terminu pozostawiono ministerstwu spraw wewnętrznych.**

— A co rząd na to?

— Na podstawie rozmowy z podsekretarzem stanu M. S. W. p. dr. **Jaroszyńskim,** mogę upewnić, że rząd przypisuje **wielką wagę do uchwalenia ustaw samorządowych** przez Sejm **i zamierza przeprowadzić wybory w 624 gminach miejskich na podstawie nowej ordynacji wyborczej,** do których ma ona zastosowanie w czasie **jak najszybszym.**

„Nie można ciągle żyć w obawie przed wojną"

Co powiedział min. Zaleski „Matinowi"?

(Telegram własny „Ilustr. Kuryera Codziennego").

Paryż, 4 grudnia. (U). „Matin" ogłasza wywiad **z ministrem Zaleskim.**

Minister zapewnił, że polska polityka zagraniczna zmierza obecnie w kierunku nawiązania **jak najlepszych normalnych stosunków z Europą.** Do tego jest jednak konieczne przedewszystkiem **bezpieczeństwo,** gdyż nie można ciągle żyć w obawie przed wojskowym lub dyplomatycznym atakiem na status quo. Dla zapewnienia bezpieczeństwa są możliwe różne środki, przedewszystkiem **rozbrojenie,** a może ono być wzmocnione przez zawarcie **regionalnych paktów gwarancyjnych,** oraz przez **kontrolę rozbrojenia Niemiec** z ramienia Ligi Narodów, dalej przez **zbliżenie niemiecko-francuskie,** które **dla Polski przedstawia tem większą wartość,** ponieważ Polska ma niezmiennie silne **zaufanie do sojuszu z Francją.**

Praca nad pokojem jest ciężka i długotrwała. Minister nie widzi nic niewłaściwego w tem, jeżeli obecne gwarancje bezpieczeństwa, mające przecie tylko charakter **przejściowy,** chce się zastąpić przez **inne gwarancje, trwalsze i bardziej rzeczowe.**

—0—

Polska i Francja stanowią przeciwwagę Niemiec.

Berlin. (PAT „Deutsche Tageszeitung" omawiając w artykule wstępnym konstelację międzynarodową tuż przed sesją Rady Ligi Narodów w Genewie dochodzi do wniosku, że **na tle ostatniej konferencji w Paryżu powstało tego rodzaju ugrupowanie mocarstw, iż Francja i Polska stanowią przeciwwagę Niemiec, podczas gdy Anglja nadal trwa w roli pośrednika i rozjemcy.**

Organ wielkich agracjuszy jest zdania, że **pobyt Cziczerina** w obecnej chwili w Berlinie **nie należy uważać za przypadkowy,** tak samo jak nie była przypadkową wycieczka do Europy sowieckiego komisarza spraw zagranicznych tuż przed Locarnem. „Deutsche Tageszeitung" wyraża przypuszczenie, że obecne narady **Cziczerina w Berlinie mogą mieć do pewnego stopnia nawet znaczenie decydujące.**

Panama ministerjalna w Austrji.

(Telegram własny „Ilustr. Kuryera Codziennego").

Wiedeń, 4 grudnia. (U). Wielką sensację polityczną stanowi wyjazd, a może i **ucieczka b. austrjackiego ministra skarbu dra Ahrera do Ameryki, względnie na Kubę.** Nazwisko Ahrera złączone jest **z aferą Posla i niekorzystnym układem zawartym między Poslem a Pocztową Kasą Oszczędności.** Układ ten został sfinalizowany przez Ahrera, który uczynił to mimo, że ówczesny kanclerz austrjacki **dr. Ramek, stanowczo się temu sprzeciwiał.** Sprawa wyszła na światło dzienne na wczorajszem posiedzeniu komisji śledczej, wyznaczonej przez parlament austrjacki. B. kanclerz **Ramek oświadczył** wyraźnie, że **Ahrer działał wbrew jego woli** i że groził wtedy wybuch przesilenia gabinetowego, zażegnany przez interwencję obecnego kanclerza dra Seipla.

Dzienniki donoszą, że w kołach chrześcijańsko-socjalnych dawno już wiedziano o tem postępowaniu Ahrera. **Ahrer** sam widocznie również **z obawy przed odpowiedzialnością wyjechał przed paru tygodniami od Ameryki.** Opowiadają, że powodem jego wyjazdu miały być także inne sprawy osobiste, mianowicie **afera miłosna,** która rozegrał się między Wiedniem a Preszburgiem. Komisja śledcza parlamentu postanowiła w drodze rekwizycji **zawezwać Ahrera,** aby wrócił do Wiednia i **złożył zeznania w sprawie układu z Poslem.** Dzienniki sądzą jednak, że Ahrer wezwania **nie usłucha** i że wogóle zlikwidował wszystkie swe sprawy majątkowe i **zabrawszy znaczną gotówkę, postanowił rozpocząć nowe życie w Ameryce.** Obecnie znajduje się podobno na Kubie.

Poseł Lafranconi wybiera się znowu do Polski.

Rzym. (PAT). **Mussolini przyjął** na audjencji **posła Lafranconiego,** który złożył mu **sprawozdanie ze swej podróży do Polski** oraz omówił **możliwości rozwoju stosunków politycznych i gospodarczych** między obu krajami.

Mussolini wysłuchał go z **żywem zainteresowaniem i przyjął z wielkiem zadowoleniem fotografję Marszałka Piłsudskiego.**

Premjer włoski **dał Lafranconiemu swoją fotografję** z tem, że **ma on ją doręczyć Marszałkowi Piłsudskiemu** przy okazji najbliższej podróży do Polski.

W niedługiej przyszłości pos. Lafranconi wygłosi w Rzymie odczyt o Polsce.

Zjazd delegatów Centr. Związku oficerów rezerwy.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Poznań, 4 grudnia. (Td). Wczoraj przedpołudniem rozpoczęły się obrady **nadzwyczajnego walnego zjazdu delegatów Centralnego Związku oficerów rezerwy Rzeczypospolitej.** Zjazd otworzył prezes Związku, mecenas **Szurlej** z Warszawy, poczem prezes okręgowego Związku poznańskiego, pułk. **Chłapowski** powitał uczestników zjazdu. Po referacie, wygłoszonym przez kapitana rezerwy, dra **Nowaka-Przygodzkiego** o ideologji Związku oficerów rezerwy, przemówił dowódca korpusu poznańskiego, **gen. Hauser,** składając imieniem min. spraw wojskowych i w swojem własnem, życzenia pomyślnych wyników obrad, podkreślając zarazem **konieczność zachowania apolitycznego charakteru zjazdu.** Następnie przystąpiono do obrad.

Popołudniu odbyło się walne zebranie Związku oficerów rezerwy zachodnich ziem Rzeczypospolitej, na którem przyjęto sprawozdanie zarządu i dokonano wyboru nowego zarządu.

—0—

Niemiecka buta.

(Telegram własny „Ilustr. Kuryera Codziennego").

Berlin, 4 grudnia. (U). W odpowiedzi na notę rządu polskiego protestującą przeciw wypowiedzeniu się niemieckich partji w Reichstagu, co do wyniku wyborów na G. Śląsku w tym kierunku, jakoby wyniki te stwierdziły niemiecki charakter ludności G. Śląska, **ministerstwo spraw zagranicznych Rzeszy wystosowało dziś notę do rządu polskiego.** Nota niemiecka **odrzuca protest polski motywując to tem,** że **stosunki niemiecko-polskie** powinny się opierać nie na enuncjacjach partji politycznych, **lecz na przestrzeganiu łączących oba kraje umów i konwencji, dotyczących G. Śląska.** (Należy się spodziewać, że nasze min. spraw zagr. zareaguje ostrą repliką na tę perfidną i butną odpowiedź pruską. — Przyp. Red.).

Cziczerin ustępuje — niema następcy.

(Telegram własny „Ilustr. Kuryera Codziennego").

Odesa, 4 grudnia. (U). Jak donoszą z Moskwy, w kołach rządowych panuje niepokój z powodu **złego stanu zdrowia Cziczerina** i liczą się z możliwością **zmiany w kierownictwie polityki zagranicznej Sowietów.**

Cziczerin czuje się poważnie chory i **zamierza wycofać się z czynnej służby politycznej.** Już ostatnie rokowania z Turcją prowadził w zastępstwie Cziczerina **Litwinow,** a zdecydował się on pojechać na końcową konferencję z Rugdy-bejem tylko w towarzystwie lekarzy.

Zamiar ustąpienia Cziczerina budzi dlatego tak poważne obawy rządu, że **nie ma na razie żadnego następcy,** gdyż przewidywany swego czasu na komisarza spraw zagranicznych Krassin zmarł niedawno w Londynie.

Kronika telegraficzna.

(Bs.). **ODSŁONIĘCIE POMNIKA REYMONTA.** W sobotę, 4 grudnia odbył się w Warszawie obchód rocznicy zgonu Władysława Reymonta. Odprawiono uroczyste nabożeństwo w kościele św. Karola na Powązkach. Po nabożeństwie dokonano odsłonięcia pomnika Reymonta, wykonanego z piaskowca według projektu architekty Jakimowicza. Na grobie złożył wieniec w imieniu Towarzystwa literatów i dziennikarzy polskich wiceprezes redaktor Olchowicz.

(C). **KONTROLA DOCHODÓW KINOWYCH.** Od 1-go stycznia 1927 r. będą właściciele kinoteatrów we Lwowie otrzymywali z magistratu książeczki ła-

letowe za zwrotem kosztów druku. Pod groźbą następstw karnych, nie będzie wolno sprzedawać kinoteatrom innych biletów. Zarządzenie to stoi w związku z rzekomemi nadużyciami kinoteatrów uchylających się od płacenia podatków od widowisk.

(U). **BENESZ WYJEŻDŻA NA SESJĘ RADY LIGI NARODÓW.** Minister Benesz przebywający na urlopie w Sanct Rafael we Francji, przerwie urlop i przybędzie na sesję Rady Ligi Narodów do Genewy. Po zakończeniu sesji dr. Benesz pozostanie na urlopie jeszcze około 10 dni, poczem powróci do Pragi.

(U). **FRANCJA WZMACNIA WOJSKA NA GRANICY WŁOSKIEJ.** „Daily News“ donosi, że dobrze poinformowane koła londyńskie otrzymały wiadomość, iż wojska francuskie nad granicą włoską zostały wzmocnione o trzy pułki. Również francuska flota śródziemnomorska została wzmocniona o kilka jednostek.

(U). **WALUTA FRANCUSKA GWAŁTOWNIE ZWYŻKUJE.** Dewiza Paryża była dzisiaj przedmiotem gwałtownej haussy. Były chwile, kiedy nie można było wogóle ustalić kursu. W przeciągu 24 godzin nastąpiła 6%-towa zwyżka franka.

(U). **SAMOLOTY, PRZEWOŻĄCE ODDZIAŁY WOJSK.** „Lavoro d'Italia“ donosi, że próby specjalnych samolotów do przewożenia żołnierzy w pełnem uzbrojeniu wojennem, dały bardzo pomyślne wyniki. Liczne loty samolotu, mogącego unieść 25 żołnierzy, wypadły zupełnie zadowalająco. Dziennik stwierdza, że zagadnienie transportowania wojska przy pomocy samolotów, zostało rozwiązane.

(U). **KATASTROFA KOLEJOWA.** Na stacji Hetin koło Komorna, wjechał dziś w nocy pociąg pospieszny na pociąg towarowy, przyczem trzech kolejarzy odniosło ciężkie, a 11 podróżnych lekkie obrażenia. Przerwa w komunikacji trwała 24 godzin, przyczem ruch na linji Neuheusen-Komorno do Budapesztu, musiał być skierowany przez Parkany.

(Wolff.). **TRZĘSIENIE ZIEMI.** W pobliżu Leninakan (dawniej Aleksandropol) zniszczyło silne trzęsienie ziemi miejscowość Kapli. Liczba ofiar dotychczas nie jest jeszcze znana.

(Wolff.). **ZASYPANI ZIEMIĄ.** Podczas eksplozji kopalni w Wellington, zasypanych zostało 9 górników. Jeden z nich został uratowany.

Po zamknięciu kroniki.

Grudzień będzie cieplejszy, niż zazwyczaj.

Krakowskie obserwatorjum astronomiczne komunikuje nam: W listopadzie rb. średnia temperatura powietrza osiągnęła w Krakowie, według spostrzeżeń tutejszego Obserwatorjum, **nie notowaną jeszcze ani razu w ciągu 101-letniego istnienia stacji meteorologicznej wysokość 9½ stopni Celsiusa,** przekraczając temperaturę średnią listopada o przeszło 7 stopni. Najwyższe temperatury listopada były dotychczas notowane w ciągu stulecia w latach 1872 (2.2°), 1898 (5.5°), 1906 (6.2°), 1911 (5.5°), 1913 (5.7°). Z pewnem prawdopodobieństwem (ale tylko prawdopodobieństwem, nie pewnością) można na zasadzie badań statystycznych Mereckiego oczekiwać, że **i grudzień tegoroczny będzie cieplejszy od przeciętnego.** Ten fakt, że mieliśmy świętą Barbarę „po lodzie“, według skrupulatnych badań meteorologa Niebrzydowskiego, nie ma żadnego znaczenia objektywnego dla przepowiadania pogody na Boże Narodzenie.

Oficerowie otrzymają paradne mundury.

p.). Sprawa **odświętnego umundurowania oficerów,** weszła w stadjum rozstrzygające.

Projekt okmisji ubiorowej **uzyskał już aprobatę obu wice-ministrów** i w dniu wczorajszym został przedłożony p. **Marszałkowi Piłsudskiemu** do zatwierdzenia, tak, że **wydania odpowiedniego rozkazu** należy oczekiwać jeszcze **w pierwszej połowie grudnia.**

Oficerom wszystkich broni i służb, będą przyznane **szerokie lampasy u spodni czarnych lub granatowych.** Nadto **otoki czapek będą barwne.**

Dla generałów przewidziane są **karmazynowe wyłogi i takież tło otoków** z zatrzymaniem dotychczasowego galonu.

Szable w stroju wizytowym — na rapciach, pasy białe.

Nieznane listy Chopina powróciły do Polski.

Z Warszawy donosi (A.): Pan Stanisław Peresświec **Sołłtan odnalazł 13 nieznanych zupełnie listów Chopina,** pisanych do przyjaciela w latach 1824—1827. Listy te w roku 1833 dostały się do rąk władz rosyjskich i następnie zostały wywiezione do Rosji. Obecnie na mocy traktatu ryskiego **powróciły do Polski.** W najbliższych dniach ukażą się w formie książkowej.

Nadużycia w P. D. U. W. przed sądem.

Donoszą z Warszawy:

W związku z nadużyciami w P. D. U. W., akta sądowe tej sprawy, które dotychczas przebywały u sędziego Luxemburga przekazane zostały specjalnemu sędziemu śledczemu. Jako oskarżeni w tej sprawie występują, p. **Jurkiewicz,** przewodniczący Rady P. D. U. W., Doerman, prezes R. D. U. W.

Nadużycia obydwóch oskarżonych zostały stwierdzone przez ministerstwo skarbu i najwyższą Izbę Kontroli Państwa. Z dochodzeń przeprowadzonych wynikało, że instytucja ta **udzielała znacznych pożyczek na cele nic wspólnego z akcją przeciw pożarniczą nie mających,** między innymi stwierdzono, że sumy należne P. D. U. W. na skutek starań p. Doermana i Jurkiewicza przekazywane były do Polskiego Banku Handlowego, którego to banku obydwaj ci urzędnicy byli kierującymi członkami. — Z tego zaś banku sumy należne P. D. U. W. udzielane były **w formie** pożyczek.

Sprawa budzi sensacje i z tego powodu, że P. D. U. W. znajdowało się pod **specjalną opieką niektórych stronnictw sejmowych.**

O zamordowanie syna.

(S. K.). Trybunał sądu przysięgłych w Nowym Sączu rozpatrywał **sprawę Andrzeja Karnafla,** gospodarza z Lipnicy Wielkiej, **oskarżonego o zamordowanie 19-letniego syna swego Franciszka.**

Akt oskarżenia przedstawiał sprawę tą następująco: Dnia 29 lipca 1926, oskarżony, wyszedłszy ze swej stajni w Lipnicy Wielkiej, zawiadomił domowników **o znalezieniu w niej świeżych jeszcze zwłok swego syna Franciszka,** twierdząc, że tenże popełnił samobójstwo. Śledztwo wykazało, że oskarżony nie lubiał syna, bił go i **odgrażał się, że go zabije.**

Aresztowany jako sprawca morderstwa Andrzej K. **do winy się nie przyznał,** twierdząc, że **syn sam się zastrzelił, zanim jeszcze on wszedł do stajni,** a bojąc się podejrzeń, schował znaleziony przy jego zwłokach rewolwer w piwnicy.

Na rozprawie oskarżony tłumaczył się jak w śledztwie, świadkowie potwierdzili w części tylko akt oskarżenia.

Po przemówieniu obrońcy osk. dr. Tadeusza Dąbrowskiego, adw. z Czarnego Dunajca, gdy sędziowie przysięgli w werdykcie swym zaprzeczyli 10 głosami postawione im pytanie w kierunku zbrodni morderstwa, **Trybunał ogłosił wyrok uwalniający oskarżonego.**

SPRAWA SZKÓŁ ROLNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE KRAK. Wczoraj odbyła się pod przewodnictwem wicewojewody Morawskiego konferencja w sprawie zakładania szkół rolniczych ludowych w województwie krak. Uchwalono powołać komisję szkolną przy województwie, złożoną z przedstawicieli: Małop. Tow. Rolniczego, Wydziału rolniczego Uniw. Jag., sfer obywatelskich i nauczycielstwa szkół rolniczych, celem rozpatrzenia sieci szkolnej i dołożenia starań w ministerstwie rolnictwa o wyznaczenie stałej dotacji rocznej dla uruchomienia tych szkół. Nadto uchwalono wniosek dyrektora Kuczyńskiego, aby zwrócić się do wydziału rolniczego Uniw. Jag. o uruchomienie działu dydaktyki rolnictwa.

PROGRAM NIEDZIELNEJ CZARNEJ KAWY Syndykatu Dziennikarzy Krakowskich, która odbędzie się w niedzielę, 5 b. m. w sali restauracji „Udziałowej“ przy pl. Szczepańskim, obejmuje koncert orkiestry 20 p. p. oraz występ art. oper. Chmielowej, dalej duet na kornetach, wykonany przez pp. M. Sucheckiego i J. Kastnera. Część fortepianową objął pianista Pewzner. W części baletowej Halusia Motyczyńska, uczenica szkoły baletmistrza Morawskiego, odtańczy Mazurka Chopinowskiego. Początek programu o godz. 5-tej.

Kronika żałobna.

(A). **Ś. P. GABRJEL CHRZANOWSKI.** Dyrektor departamentu morskiego w ministerstwie przemysłu i handlu p. Gabryel Chrzanowski zmarł w sobotę rano.

(Td) **Ś. P. JÓZEF TRZYWDAR-NOSOWSKI.** W Poznaniu zmarł po ciężkiej chorobie znany artysta dramatyczny, Józef Trzywdar-Nosowski. Zmarły pracował przez trzydzieści prawie lat kolejno na scenach prowincjonalnych, następnie w Łodzi, w Krakowie za dyr. Solskiego, w krak. „Bagateli“, potem w Warszawie, a ostatnio na scenie Teatru Nowego w Poznaniu. Ś. p. Nosowski był świetnym odtwórcą typów charakterystycznych. Należał też do cenionych i lubianych przez publiczność aktorów. Zmarł na skutek choroby raka.

W szkole.

Nauczyciel: Wiecie dzieci, że „Radjoświat“ znowu obniżył swoje ceny, tak, że teraz nie posiada wprost konkurencji. Niechże każdy z was zażąda natychmiast bezpłatnego cennika, który wam przyślą natychmiast. Jasiu, ty znasz dobrze tę firmę, podaj nam więc jej adres!!

Jaś: Z największą przyjemnością. Jest to Wytwórnia „Radjoświat“, Kraków, ul. Grodzka 32.

GARNITURY KLUBOWE

salonowe, otomany oraz wszelkie roboty tapicerskie wykonuje solidnie i tanio za gotówkę i na raty **tapicer, Kraków, ulica Florjańska 16.**

2263 k

NA RATY „Warszawianka“ Kraków, Florjańska L. 38, I. p.

Już nadszedł wielki transport modeli jesiennych i zimowych okryć damskich, ubiorów męskich, również raglany, kurtki, palta i MUNDURKI STUDENCKIE, — z własnej pierwszorzędnej pracowni w Warszawie.

2505k **Uwaga na adres:**

Ul. Florjańska L. 38. I. p.

Powszechne Kursa Korespondencyjne

„MATURA“

Kraków, Karmelicka L. 35, parter

Kierownik pedagogiczny Prof. Dr. Bronisław Swiba.

Dodatkowe wpisy na nowe kursa:

1) **Kurs gimnazjalny klasy 4. 6** (głównie dla Wojskowych i Urzędników).
2) **Kurs przygotowawczy do matury gimn. i semin. naucz.** (głównie dla Nauczycieli prow. i Oficerów).
3) **Osobne kursa języków** (angielski, niemiecki, francuski) każdy w 32 lekcjach, pod kierunkiem siły zagran.

Każdy uczy się w domu z wykładów drukowanych (litogr.) opracowanych bieżąco przez PP Profesorów Szkół średnich i Docentów Uniwersytetu, bez potrzeby opuszczania miejsca zamieszkania. Poprawa zadań, kollokwia kontrolne wyczerpujące wyjaśnienia na każde żądanie. **Wpisującym się w grudniu br. obniżamy opłaty za kurs cały o 20%. Na każde 10 miejsce płatne, tak na kursach gimnazjalnych i semin. jakoteż na językowych wyznaczamy w grudniu miejsce bezpłatne.** Kto więc wpłaci 1 ratę a otrzyma przez osobno powołaną komisję konkursową i w obecności notariusza, wyznaczone miejsce bezpłatne, temu wpłacona ratę zwrócimy po rozstrzygnieciu konkursu, którego wynik podamy w dziennikach na Boże Narodzenie.

Każdy informujący się, ma posłać 3 zł. i porto 50 gr. za co otrzyma 1) prospekt, 2) program, 3) próbną lekcję na 8 dni, 4) dokładne informacje — **Zgłoszenia na ulgowe miejsca tylko do 15 grudnia.** — Uwaga na adres: **Kraków, Karmelicka 35.** Ostrzegamy przed naśladownictwami. 783g

INERTOL

tani, a niezrównany środek przeciwko rdzy, wilgoci i kwasom, konserwujący znakomicie urządzenia i konstrukcje żelazne zwłaszcza w browarach, cukrowniach, garbarniach, chłodniach i t. d. jak i budowle betonowe i drewniane, dostarcza w każdej ilości Firma:

777g **„ŚWIT“**

Kraków, ulica Kamienna L. 20.

Reklama dźwignią handlu!

Ostrzegamy!

Was poraz ostatni, iż nie należy dłużej zwlekać z zakupnem maszyny do szycia i korzystać z posobności naszych niskich cen, gdyż sprzedajemy maszyny nożne z pudełkiem już od 75 zł. do 195 zł. Gabinetowe, jak rysunek, prawie nowe 290 zł. Krawieckie prawie nowe 180 do 240 zł. Do każdej maszyny dołączamy przybory do szycia i haftu. **Prowincja może się zwracać do nas, jako do ściśle fachowej i sumiennej Firmy z pełnem zaufaniem listownie, gdyż za każdą zakupioną maszynę udzielamy pełną pisemną gwarancję.** — Opakowanie i przesyłka do kolei zupełnie bezpłatnie. Kompletny **Kurs art. haftu** (30 lekcyj na zwyczajnych maszynach do szycia) jak: haft biały i kolorowy, w zakres który wchodzą robótki szpachtlowe oraz richelieu, mereżki, aplikacje na batyście i tjulu, na suknie, szale i szarem płótnie, oraz endlowanie. Dla nabywców nowych maszyn **bezpłatnie,** zaś dla kupujących maszyny okazyjnie 15.— zł. 2497k

Skład maszyn do szycia

THE KRISCHER MACHINE COMPANY

Kraków Zwierzyniecka 6. (Hotel Viktorja).

2444k

ZAKŁAD TAPICERSKI

P. PAŁKA

Kraków, św. Marka L. 19. (róg Florjańskiej)

wykonuje wszelkie roboty tapicerskie. Specjalność tapetowanie. Na składzie otomany — materace — kołdry — saloniki. 774g

Najpraktyczniejszy podarek

24.50 Pantofelki chevr. Pantofelki lakier. 32.50

28.50 Czarne półbuciki Półbuciki lakier. 36.50

39.50 Czarne botki Brązowe o 5 zł droższe

32.50 Czarne boksowe

8.50 Pantofle domowe ze skóry podeszwą wielk. od 36 - 42

6.50 Pantofle domowe z klamrą i skóry podeszwą wielk. 19-24 6.50 25-30, 31-35 6.50 36-42 9.50

21.50 Obuwie dziecin. Czarne boksowe wielk. 21-30 21.50 31-35 25.50 36-39 32.50

34.50 Męskie czarne boksowe, pasowo szyte.

NA GWIAZDKĘ

Del-Ka

Do nabycia we wszystkich filjach

MEBLE NA RATY
najtaniej **Petzenbaum**, Kraków, ulica Dietlowska L. 81. Solidna obsługa. 2509k

Współpracujące Zakłady:
Polskie Fabryki Wagonów i Maszyn
L. ZIELENIEWSKI
w Krakowie, Lwowie i Sanoku, S. A.
i
Grackie Fabryki Wagonów i Maszyn, S. A.
dawn. Jan Weltzer w Gracu, Austrja
2476k DOSTARCZAJĄ
SILNIKI DIESLA
systemu „GRAZ" z kompresorem i bez kompresora, począwszy od 30 KM. wzwyż.
Najnowsza budowa, chroniona patentami. Zużycie paliwa: 170 do 190 gramów na 1 KM/godz., stosownie do wielkości silnika.
LICZNE UZNANIA.
Bezpłatna porada techniczna, — natychmiastowa wzgl. krótkoterminowa dostawa.
WYŁĄCZNY ZASTĘPCA NA POLSKĘ:
Alfred Eisinger, Kraków,
ul. Zielona 23. Tel. Nr. 2386.

Cały rok otwarty I. klasy pensjonat
Biały Dwór
Zakopane, ul. do Białego
Europejski komfort, obywatelska kuchnia, centralne ogrzewanie, woda ciepła w pokojach, taras słoneczny, garaże.
Zamówienia na miejscu lub Warszawa, Telefon 279-08. 2496k

NAJUPORCZYWSZY BÓL GŁOWY USUWAJĄ ORYGINALNE POLSKIE z KOGUTKIEM. 1980k

„RADJO" świecące pocztówki świąteczne; świecące obrazki; świecące obrazy
świecą w ciemności wspaniałem, intensywnem światłem. Wieloletnia gwarancja. Do nabycia w składach papieru, księgarniach i t. p. lub wprost ze Składu głównego — KRAKÓW — Skrzynka pocztowa 216. (Dla odsprzedawców rabat). 2466k

NA RATY konfekcja męska i damska
Kraków, Grodzka L. 33 w podworcu.

Na Gwiazdkę
NADESZŁY najnowsze APARATY radjofoniczne
1-o, 4-o i 7-lampkowe marki
„LUMOPHON"
nieprześcignionego wykonania i jakości. — Na składzie: akumulatory, baterje krajowe i zagraniczne, słuchawki, kondensatory berkowe i prostolinijne, cewki koszykowe i wszelkie nowości w dziale radjofonji.
Ostatnia nowość! Głośniki pudełkowe „Lumophon". Aparaty własnego wyrobu 1 i 2-lampkowe, zupełnie kompletne, po Zł. 150.— i 200.—.
Montaż anten i naprawa aparatów.
Dom dla Handlu i Przemysłu A. Gulkowski
Kraków, ul. Starowiślna L. 21. — Tel. 4175.
Cenniki za nadesłaniem 40 gr. — Udziela się kredytów. 2503k

MEBLE wszelkiego rodzaju konkurencyjne NA RATY
Magazyn mebli Staub
Kraków, ulica Szpitalna 20.

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja mbc.malopolska.pl

Na Mikołaja
Wydawnictwa
M. Arct
dostaniesz
wszędzie.

ZASTĘPSTWO
instrumentów włoskich
W KRAKOWIE
Szpitalna L. 4.
w podworcu 695c
poleca **SKRZYPCE**
ar cine co Zł. 15, 18. 20 22, 15 koncertowe od Zł 30 do 100. Mandolny włoskie po Zł. 22 25, 28 30, koncertowe z masą perłową od Zł. 40 do 68. Gitary od 25 do 50 Wysyłka za -aliczką. — Dla szkół rabat. — Katalogi wysyła darmo
77 g

DYWANY, CERATY, FIRANKI, CHODNIKI, LINOLEUM, KAPY itd.

M. HALPERN
Kraków, Poselska 18.

PUDER i MYDŁO DLA DZIECI BÉBÉ SZOFMANA
UZNANE ZA NAJLEPSZE.

Puder leczy wszelkie dolegliwości skóry, mydło zapobiega takowym, krem zaś stosuje się wówczas, gdy działanie samego **tylko pudru Bébé** okazało się niedostateczne.
2491k

AUTOMOBILISTO!

1) Jeżeli chcesz mieć pewność, że zdasz egzamin na kierowcę samochodu,
2) Jeżeli chcesz w zawodzie szoferskim uniknąć kar pokazyjnych,
3) Jeżeli ci potrzeba szybkiej decyzji w sprawie naprawy samochodu,
4) Jeżeli się chcesz przekonać, czy przyjmujesz odpowiednio przygotowanego szofera do służby, wreszcie
5) Jeżeli chcesz samochód swój dobrze konserwować, to **książka wybitnego automobilisty T. Garbowieckiego p. n.:**

„Egzamin Kierowcy“

niezbędny podręcznik dla każdego kierowcy da Ci na to pytania (460 pytań i 460 odpowiedzi) wyczerpujące fachowe odpowiedzi.

Książka: I-sza część, 32 strony. — Cena Zł. 2'80.
I-sze wydanie 10.000 egzemplarzy.
Główny skład i wyłączność na całą Rzeczpospolitą posiada:

Biuro „ORBIS“ w Radomiu, ulica Lubelska L. 50.

Wysyłkę pojedynczych egzemplarzy uskuteczamy się odwrotnie za uprzedniem wpłaceniem do P. K. O. na konto Nr. 64118 sumy Zł. 2'80. Przedstawiciele — akwizytorzy do sprzedaży podręcznika i zbierania ogłoszeń poszukiwani w każdem mieście. Kaucja na książki Zł. 20'—. Firmy otrzymują podręcznik w komis. Dla pp. Przedstawicieli b. korzystna praca na dłuższy okres czasu. Na odpowiedź załączyć prosimy znaczek pocztowy za 20 gr.

Na Św. Mikołaja poleca **złote 14 K wyroby jubilerskie** ZEGARKI, ZEGARY I INNE PODARKI
F-ma Leon Brüll, Kraków, Starowiślna L. 29.
Wykonuje wszelkie reperacje. — Kupuje stare złoto, srebro, brylanty i t. p.

DAOL Najlepsze, Najtrwalsze Emalje
Piękny lustrzany połysk
wszędzie do nabycia
2521k

NA RATY!!
PIERWSZORZĘDNE ZAGR. MODELE DAMSKIE
Ubiory damskie i męskie, zarzutki, raglany, palta zimowe, kurtki skórzane, futra gotowe i wg miary oraz w. wybór materjałów bielskich i angielskich
Ceny nader przystępne. Kredyt b. dogodny
J. i S. EMMER, Florjańska 43
Uwaga na adres! Tel. 4211. Kraków Front

395
wartościowych przedmiotów
za zł. 15 gr. 65

W cenach konkurencyjnych wysyłam po otrzymaniu listownego zamówienia komplet, składający się z następujących przedmiotów:

1) **1 zegarek męski niklowy** szwajcarski z dobrym chodem,
2) **1 łańcuszek do zegarka** pozłacany lub niklowy,
3) **1 portfel skórzany,** mocny, kieszonkowy,
4) **1 brzytwa zagraniczna,** dobra, marki „Solingen“,
5) **1 pędzelek do golenia,** z dobrym włosem,
6) **1 miseczka do golenia,** aluminjum,
7) **1 papierośnica niklowa** lub stalowa,
8) **1 scyzoryk stalowy,**
9) **1 lusterko kieszonkowe,**
10) **1 grzebień kieszonkowy.**

I jeszcze 385 przedmiotów, niezbędnych w każdym domu dla każdego człowieka.
Cały ten komplet wysyłam tylko za zł. 15. gr. 65. taki sam w lepszym gatunku zł. 18.65, w najlepszym gatunku zł. 21 gr. 65.
Wysyła się przez pocztę w dobrem opakowaniu. — Zadatku nie potrzeba. — Płaci się przy odbiorze. — Za opakowanie i przesyłkę płaci kupujący.
BEZ RYZYKA! BEZ RYZYKA!
Jeśli towar się nie podoba, przyjmuję z powrotem i zwracam pieniądze.
Zamówienia proszę adresować: 2495k
A. Kowalski, Warszawa, Kupiecka 3/23.

LATARKI ELEKTRYCZNE W WIELKIM WYBORZE oraz baterje: Schuta złota tylko w firmie Leopold Hutterer KRAKÓW GRODZKA 43
2271k

Meble na raty 30% taniej!
Sypialnie, jadalnie i salony w b. wielkim wyborze.
Własny wyrób mebli tapicerskich 2507k
S. FRISCH, Kraków, Stolarska 13 (w podworcu)

Dbajcie o swoje zdrowie!

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła“ (z marką „Kogut“) są stosowane przy chorobach żołądka, kiszek, obstrukcji i kamieni żółc.
„Szwajcarskie gorzkie zioła“ są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko otyłości. „Szwajcarskie gorzkie zioła“ pobudzają apetyt. — Sprzedają apteki po zł. 1.50 za pudełko Skład główny: **Apteka A. Gaseckiego w Warszawie, ulica Leszno L. 41.** Wysyłamy najmniej 2 pudełka po otrzymaniu zł. 4.30 (z przesyłką).
2445k

Odpocznijcie podczas ferji świątecznych!

ZAKŁAD PRZYRODOLECZNICZY
MIŁOWODY
otwarty cały rok.
Poczta i stacja kolejowa Oborniki (Poznańskie).
Wodolecznictwo syst. dra J. Żniniewicza.

Kąpiele słoneczno-powietrzne. — Gimnastyka. Masaż. — Elektroterapja. — Kąpiele gazowe, solankowe i jodłowe. — Nowoczesne urządzenia. Rozrywki. — Sucha, lesista okolica — Duży park, rzeka. — Ceny przystępne. — Komunikacja dogodna.
Informacji udziela i prospekty wysyła
2512k DYREKCJA.

NAJNOWSZE KAPELUSZE DAMSKIE
2519k **po cenach najtańszych u firmy**
Jadwiga Cypes, Kraków, Poselska 20
Przybory mod niarskie hurtownie i częściowo.

Różne

UWAGA! Najtaniej reperuje śniegowce, kalosze: Ryś. Kraków, Czarnowiejska 45. 4483g

KOLĘDY na fortepian do śpiewu. Richling: Zbiór kolęd 3'50; Ochmański: Pastorałki, zbiór kolęd 2'80; Sierosławski: Kolędy 1'75; Raczyński: Kolędy 1'25; — na chór męski Gall: Pieśni nabożne, kolędy 1'90; Dec: Kolędy, partytura, głosy 3'00, poleca Księgarnia skład nut S. A. Krzyżanowskiego Kraków. 1882k

ZAKOPANE. Chałubińskiego — Pensjonat „Wrzos“, komfort — (nowy zarząd) prawdziwy, miły wypoczynek! — Ceny przystępne. 1667k

PENSJONAT „Gierlach“ Zakopane-Krupówki. Zupełnie odnowiony. Położony słonecznie. 2 obszerne, oszklone werandy z otwartym widokiem na Tatry i Giewont. Światło elektryczne. Komfort. Zdrowa kuchnia domowa. Ceny niskie. 1901k

FILATELIŚCI. — Kolekcja „Rekord“ wartości 100 tylko 14.75. Witkowski, Poznań III. Skrytka pocztowa. 1898k

SALONY, otomany, materace, rozkładanki najtaniej wykonuje — sprzedaje: Wesołowski, Jana 13. 4710g

LIWOROWANIE, złocenie, malowanie farbami do prania szali, sukien, kołnierzyków itp. wykonuje najsolidniej i najtaniej Przemysł Artystyczny Florjańska 15, I. Uwaga na adres!! Liwor, farby, posypki do nabycia po cenach najniższych. Zbiorowa i korespondencyjna nauka liworowania. 4716g

3000 DOLARÓW poszukuje. Zabezpieczenie hipoteczne — procent według umowy i mieszkanie w Zakopanem na sezon letni i zimowy. Zgłoszenia pod „Hipoteka“ — „Prasa“ — Karmelicka 16. 4631g

ŚNIEGOWCE naprawiam specjalnie: Florjańska 21, II p. front, Piotr Kowalik. 4669g

SKLEP, pryncypalna ulica — z powodu choroby zaraz do odstąpienia. Wiadomość: Kawiarnia, Zwierzyniecka 16. 4670g

ZA ROWER drogowy dam elegancki płaszcz nowy męski. Kopernika 7, brama. — 4677g

POŻYCZKI 100 dolarów szukam na krótki czas za dobrym procentem i zabezpieczeniem. Łaskawe zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Dobry procent“. 4684g

NAPRAWIA, odnawia antyki, meble — bardzo solidnie. Wall, Czarnowiejska 17 4687g

ULOKUJE 10.000 zł. za zabezpieczeniem hipotecznem. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Lokata“. — 4690g

KTO pożyczy 1000 zł. na bardzo dobrych warunkach — procent miesięczny. Zgłoszenia do Administracji Kurjera — pod „Tysiąc“ — 4692g

Płaszcze Damskie
Wielki wybór
I. Braw
Kraków, Starowiślna 27
Ceny konkurencyjne
2511k

ZAJĄCE
zakupuje po najwyższych cenach Firma **G. Bień, Kraków, ul. Długa 6.**

Części zamienne do samochodów 2419k
CHEVROLET i OAKLAND
na składzie po najtańszych cenach. Zastępcy: **Bracia Stefan i Piotr Bergman, Kraków, Mikołajska 6.**

Niezwykle tanie książki!

Zamiast po 85 gr. za tom tylko po 75 gr.

Dumas:	Balsamo 12 tomów	zł. 9.—
„	Anioł Pitou 5 tomów	„ 5.25
„	Naszyjnik Królowej 7 tomów	„ 5.25
„	Hr. Scharny 11 tomów	„ 8.25
„	Trzej muszkieterowie 5 tomów	„ 3.75
„	W 20 lat 8 tomów	„ 6.—
„	Dama w perłach 4 tomy	„ 3.—
Victor Hugo:	Nędznicy 8 tomów	„ 6.—
„ „	Człowiek śmiechu 6 tomów	„ 4.50
Sue:	Tajemnice Paryża 5 tomów	„ 3.75
„	Żyd wieczny tułacz 10 tomów	„ 7.50
Walter Scott	Ryszard: Lwie serce 4 tomy	„ 3.—

Poleca również swój bogato zaopatrzony skład książek ze wszystkich dziedzin. 2501k
KSIĘGARNIA POWSZECHNA
KRAKÓW, św. TOMASZA 20, boczna Florjańskiej.

JA ANNA CSILLAG

z mojemi 185 cm długiemi, olbrzymiemi włosami Loreley, uzyskałam je przez używanie pomady własnego wynalazku. Pomada ta została uznana jako jedyny środek przeciw wypadaniu włosów, wzmacniający gęsty porost i wzmacniający cebulki włosowe. Powoduje u kobiet, mężczyzn i dzieci gęsty i silny zarost i nadaje włosom już po krótkiem użyciu naturalny połysk i gęstość, chroniąc je od przedwczesnej siwizny aż do późnej starości. Pomada Csillag usuwa przykry łupież w ciągu 48 godzin. Żaden inny środek nie posiada tak wiele składników odżywczych dla włosów, jak pomada Csillag, która z naznie zdobyła sobie światową sławę skoro tak panie, jak i panowie już po użyciu pierwszego słoika pomady, osiągają świetne wyniki, gdy wypadanie włosów ustaje już po kilku dniach i ukazuje się nowy porost. 606k

Tych sukcesów dowodzi 50-letni jubileusz istnienia i idące w miljony pisma dziękczynne, które otrzymałam z całego świata i tylko z braku miejsca nie mogę ich ogłaszać.

Cena jednego słoika pomady Csillag 4·30
Podwójny słoik . . . . zł. 7·—

Wysyłka pocztowa codz. za poprzedniem nadesłaniem gotówki lub zapomocą pobrania pocztowego, z fabryki, dokąd należy kierować wszystkie zamówienia.
ANNA CSILLAG, KRAKÓW
UL. ŚW. GERTRUDY 28, (Sekcja Nr 3)

LIST UZNANIA.

W imieniu zarządu Uniwersalnego związku dla Zasług Humanitarnych donosimy, że

P. ANNA CSILLAG

zaliczoną została do rzędu zasłużonych w Uniwersalnym Związku dla Zasług Humanitarnych, a uznanie jej zasług położone dla całej ludzkości przez wynalezienie uznanego wszędzie środka leczniczego Csillag pomady przeciw wszelkim chorobom włosów, przez co przyczyniła się do złagodzenia ludzkich cierpień.

Genewa, 20 lutego 1925. 2502k
Za Zarząd Uniw. Zw. dla Zasług Human.
kanclerz: **Auhemba** m. p.

Archiwum Państwowe w Krakowie
© digitalizacja . mbc.malopolska.pl

Księga adresowa Gospodarstw Rolnych Woj. Pozn.
w urzędowem opracowaniu Wielkopolskiej Izby Rolniczej
ukazała się jako wielki tom in quarto o przeszło 600 str.
z najdokładniejszemi danemi adresowemi, statystycznemi, porównawczemi (wszystkie zakłady przemysłowe, gorzelnie, szkółki itd.) cena zł. **23·50** w oprawie. — **Do nabycia we wszystkich księgarniach lub wprost od wydawców biura ogł. „PAR“ w Poznaniu.** 2514k

Posad poszukują

SZOFER przyjmie posadę od zaraz. Zgłoszenia: Jan Dykas, Kraków, Starowiślna 43. 1874k

PANNA prowadząca warsztat w Krakowie jako przykrawaczka bielizny męskiej wszelkiego rodzaju, z krojem zagranicznym, wydająca tygodniowo kilkaset koszul męskich, będąca obecnie na posadzie, pragnie ją zmienić natychmiast. Zgłoszenia do Administracji pod „Przykrawaczka“. 4560g

LEŚNICZY żonaty, z wyższą szkołą leśniczą i kilkuletnią praktyką — poszukuje posady ewentualnie na tartak. Oferty pod „Leśniczy“ do p. Ad. Schwalbe, Bielsko. 4460g

NIEMKA z dobrej rodziny (maturzystka), muzykalna — szuka posady jako towarzyszka lub wychowawczyni do dzieci na cały lub pół dnia. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „L. H.“ — 4688g

ZWIĄZEK ogrodników zawodowych Kraków, Karmelicka 21, poleca P. T. Publiczności pierwszorzędnych fachowców, za których sumienność gwarantuje. Wykonuje także wszelkie prace w zakresie sztuki i nauki ogrodnictwa, również umiejętne cięcie drzew i t. p. Miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę 5 grudnia o godzinie 3 popol. — 4689g

OSOBA inteligentna, wiek średni, znająca kuchnię, ogród warzywny, hodowlę drobiu — poszukuje posady do zarządu domu u samotnego pana lub we dworze. — Zgłoszenia Kraków-Podgórze, Rękawka 16. — Czujkowska. 1918k

KUCHARZ kawaler znający się na bufecie, cukiernictwie — poszukuje zajęcia na bardzo skromnych warunkach. Zgłoszenia: Biuro ogłoszeń Sienna 12, dla „Kucharza“. 4727g

LEKARZ dentystka samodzielna — obejmie kierownictwo w dobrze prosperującym zakładzie w Krakowie lub na prowincji. Zgłoszenia: A. Karpecka, Halicz. — 4724g

EKSPEDJENT działu bławatno - konfekcyjnego, aranżer wystaw — poszukuje posady od 1 stycznia w Krakowie lub na prowincji również jako podróżujący. Zgłoszenia do Administracji Ilustrowanego Kurjera Codziennego pod „Bławatnik“ 4616g

OGRODNIK żonaty w sile wieku z kilkunastoletnią praktyką zagraniczną i krajową, obznajomiony we wszystkich gałęziach ogrodnictwa — poszukuje posady na ordynarję od 1 stycznia. Zgłoszenia do Adm. Kurjera Codziennego pod „103“. 4768g

PANIENKA inteligentna, 6 kl. gimn. — poszukuje odpowiedniej posady, najchętniej sekretarki, lektorki. — Miejscowość obojętna. Zgłoszenia pisem. do Administracji Kurjera pod „Pracowita R. 2.“ 4709g

OGRODNIK żonaty ze znajomością prowadzenia szkółek drzew owocowych oraz kultury kwiatów i warzywnictwa, który pracował w większych ogrodach handlowych i dworskich — poszukuje posady lub dzierżawy ogrodu od Nowego Roku lub później. Zgłoszenia do Administracji Kurjera Codziennego Kraków, pod „Ogrodnictwo“. 4711g

PIELĘGNIARKA z długoletnią praktyką szpitalną — przyjmie pielęgnacje. Wykonuje injekcje. Wyjedzie też na prowincję. Zgłoszenia Brama, Kraków Brzozowa 4. 4715g

RUTYNOWANA siła biurowa — praktyka i świadectwa poważnych instytucji, z powodu redukcji szuka posady biurowej. Zgłoszenia: Kraków, Sienna 12, biuro ogłoszeń. „Skromne warunki“. 4724g

MASAŻYSTKA z długoletnią praktyką wykonuje masaże lecznicze i kosmetyczne. Kraków, Smoleńska 15. 4717g

MŁODY, bardzo zdolny urzędnik poszukuje posady, względnie przystąpi do spółki handlowej lub sklepu z gotówką 2—3 tys. zł. narazie. Zgłoszenia do Admin. Kurjera pod „Współpraca Nowy Rok“. 4640g

MŁODY pomocnik handlowy z czteroletnią praktyką w dużym sklepie kolonjalnym — poszukuje posady od 15 stycznia 1927 r. Zgłoszenia pod „Młody“ do Administracji Ilustrowanego Kurjera. 4673g

PIERWSZORZĘDNA krawczyni poszukuje zajęcia. — Zgłoszenia pisemne do Kurjera Codziennego — pod „Małe wymagania“. 4674g

Kupno

KUPUJĘ garderobę męską używaną, buciki: Dobrowolski Kraków, Mikołajska 10. 4721g

DYWAN perski w dobrym stanie kupię za gotówkę. — Zgłoszenia Kraków, skrytka pocztowa 126. 4649g

AUTO kupię okazyjnie na raty lub spółka z szoferem. Garaż własny. Zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Spieszne“. — 4636g

OBRAZY wybitnych malarzy z prywatnych zbiorów, także z prowincji — kupuję. Dokładny opis, wymiar i cena pod „Stolica“ do Administracji. 4667g

KUPIĘ powieści polskie oraz popularne dziełka historyczne i przyrodnicze dla Związku kat. Stowarzyszeń Młodzieży polskiej. Listowne zgłoszenia: Przylomska Kraków, Michałowskiego 9. 4672g

SPÓŁKA złotnicza Rajska 4 kupuje zęby sztuczne, złoto, srebro — płaci pełną wartość. 4679g

KUPUJĘ garderobę męską używaną. Zawiadomienie pocztówką lub ustne. — Schmaus, Kraków, Szeroka 22. 4691g

ZNACZKI pocztowe polskie stemplowane kupuję. Oferty: Kraków, skrytka 213.— 4725g

MASZYNY do szycia używane, rowery — kupuję. — Kraków, Szeroka 4, (podwórzec). 4735g

Sprzedaż

MASZYNA do pisania „Torpedo“ w dobrym stanie do sprzedania. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Torpedo“. 1877k

3 METRY najlepszego sukna (Bielsko) na oficerski płaszcz za 85 zł. sprzeda: „Prasa“, Karmelicka 16 — 1867k

FORTEPIANY — **pianina**, meble krajowe i zagraniczne, dywany oryginalne perskie i wełniane, firanki, portiery, kapy, narzuty, chodniki i t. p. poleca na raty Szymon Grubner Rzeszów, Bernardyńska 9, telef. Nr 88. 1339k

NA RATY
PŁASZCZE DAMSKIE
fasony i gatunki pierwszorzędne
S. DIAMAND
Kraków 256
GRODZKA 32.
NA RATY

APARAT fotograficzny — 18×24, z kasetami i statywem, tanio do sprzedania. Wiadomość: Kraków, plac Franciszkański, Zakład fotograficzny Tad. Jabłońskiego. 4596g

GWIAZDKA! — **OBRAZY** znanych malarzy polskich w „Salonie Dzieł Sztuki“ — Wojciechowskiego, Kraków, św. Jana 3. Najmilszy podarek gwiazdkowy! Wybór ogromny! Ceny konkurencyjne! 4636g

AUTO PHOTOS 25 KM. — 6 siedz., prawie nieużywane, z nową, elegancką otwartą karoserją, jeszcze niedotarta, kierownicą, nowemi gumami modnie wyposażony, za 950 dolarów do sprzedania — Smoleńska 1. 4643g

PIANINO koncertowe sprzedam okazyjnie. Wiadomość: Pijarska 21, II. p. na lewo. 4685g

FUTRO męskie nowe — i płaszcz damski tanio odsprzedam. Batorego 25, I. p. na lewo, drzwi 14, wejście z przedpokoju. 4681g

OKAZYJNIE sprzedam kilka maszyn używanych, trykotarską, biurkową, pończoszniczą, męską z kuśnierską, także futro perskie damskie. Eliaszowicz, Gertrudy 21. 4683g

SZAFA amerykańska „Register“, dwa biurka jasne i flaschenzug 5 tonowy do sprzedania. — Hemerling, Parkowa 1, Podgórze. 4676g

KILIMY z wełny zagranicznej — pasiaki łowickie także na raty poleca Wytwórnia „Ostoja“ Kraków, Siemiradzkiego 11. 4666g

Zawiadomienie

Z dniem 1-go grudnia 1926 roku PRZENIESIONA ZOSTAŁA DO NOWEGO LOKALU PRZY UL. KRUPÓWKI NA RYNEK I. P. TEL. NR. 27.
AJENCJA T. SIEMIANOWSKIEGO
Reklamy prasowe, afiszowe, kinowe, druki etc.
Przepisywania i powielania na maszynie (kosztorysy, reklamacje, zestawienia etc).
Biuro Wywiadowcze: Wywiady kredytowe, handlowe, prywatne. 2490k

WOLA Justowska. Parcele budowlaną, 67 metrów frontu, domek, ogrodnictwo — sprzedam. — Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Tanio“. 4664g

WYTWÓRNIA win owocowych i miodowych w Wieliczce, telefon 82, poleca 15 gatunków znakomitego wina po cenach konkurencyjnych. Do nabycia w Krakowie u Firmy p. Hawełki; w Podgórzu w cukierni p. Węgrzyka. 4663g

PARCELA do sprzedania, tysiąc sążni. — Zgłoszenia: Bronowice małe — August Marchowski. 4659g

OPONY do samochodów — motocykli i rowerów „Michelin Cable“, najtańsze, poleca „Eshape“ — Kraków Pijarska 4. — Telefon 3476. 4637g

BULLDOG francuski, suczka 1½ roku do sprzedania. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Bulldog“. 4648g

PRAWDZIWE zakopiańskie w wysokim stopniu odżywcze biszkopty dla dzieci — starców i rekonwalescentów niezbędne pożywienie, wyrabia „Genciana“ R. Zemanek, Zakopane. 4574g

TANIO — sprzedaje futra sealskinowe oraz kurtki różnego rodzaju, także przerabia futra po cenach konkurencyjnych. — Skład futer Wł. Witka, Kraków, Mikołajska 4. 4559g

KILIMY i dywany artystyczne z wełny zagranicznej najtaniej poleca wytwórnia „Kobierzec“ Kraków, Podwale 3. 4719g

KILIMY artystyczne poleca pracownia „Kilim“ Mikołajska 12. Złoty medal Paryż 1925. 4567g

SKLEP ulica prycecyonalna. Zgłoszenia pod „Sprzedam“ Biuro Stattera, Rynek 8. 4713g

SINGERA maszyny do szycia i haftu okazyjnie — raty. Dietlowska 109. 4714g

PIANINO za 700 zł. sprzedam. Straszewskiego 4, parter. Wesołowska. 4711g

FUTRO męskie, palta — kurtkę damską, płaszcz pluszowy, otomanę, dywan — biurko, kanapę, lustro, salonik tanio sprzedam. „Stefanja“ Gołębia 8. 4709g

URZĄDZENIE ślusarsko-mechaniczne i 15 rowerów, w dobrym stanie z przyborami do tychże z powodu wyjazdu do sprzedania zaraz. Plac św. Ducha L. 2. Kraków. 4708g

ŻUŻLE tygodniowo 1 furę do oddania na S. Rożnowski, Fabryka mydła. 4707g

SPRZEDAM około 200 metrów miału węglowego. — Zgłoszenia: Mleczarnia Pytla Plac Franciszkański 10. 4726g

1000 CHOINEK świerkowych ładnych, od 1 do 3 metrów, gotowe do załadowania na dwór p. 1. Łętownia, st. kol. Jordanów. 4697g

DO SPRZEDANIA sypialnia mahoniowe, ładna, na dykcie. Kraków, Dębniki — Barska, przecznica ks. Marka 1. 8. Błasiak. 4721g

„SINGERA“ maszyny do szycia od 50 zł. krawieckie od 130.—, również na raty. Kraków, Szpitalna 4 — (podworzec). Wysyła się na prowincję za zaliczką. 4736g

NA RATY! Towary bławatne, materjały, jedwabie — dywany, chodniki, kołdry, koce, firanki. — Lieber — Dietla 91. 4737g

GRAMOFONY — na dogodnych warunkach — Kraków, Szpitalna 4, w podworcu. 4734g

TANI TYDZIEŃ. Kapelusze, kosaule, krawaty, pullovery, kamizelki, rękawiczki, skarpetki, swetery — „Au Bon Marché“ Kraków, Tomasza 20. 4726g

LIWOR PASTINELLO — Farby do nakładania, płyno do materjałów, posypki, bronzy, diety, po cenach konkurencyjnych poleca — Szymon Teufel, Kraków, Szewska 20, telefon 180. — Zamówienia z prowincji za pobraniem. 4739g

PARCELA budowlana 650 sążni² obok rzeźni w Krakowie z zabudowaniami — stosownemi dla przemysłu rzeźniczo-masarskiego względnie dla innego przemysłu do sprzedania. Elektryka na miejscu. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Rzeźnictwo“. 4729g

DWADZIEŚCIA złotych kosztuje gwiazdkowy komplet opłatnie za nadesłaniem zadatku 5 zł: kasetka papieru listowego 50/50 książeczka dla dzieci, szopka do klejenia, szachy, szachownica, kalendarzyk, lusterko kieszonkowe skórkowe, notes, flirt, gra towarzyska, rączka do nabełniania, ołówek mechaniczny, popielniczka. Wysyła Ziembicki, Kraków, plac Marjacki 2. 1782k

KALENDARZE 1927: Raptularze: 1.50, terminarze sądowe lwowskie 2.50, tygodniowe 1.20, portfelowe — 20, ścienne — 25, bloki olbrzymie 2.50 średnie — 90, małe 50, notatkowe skórkowe 3.60, płótno 1.50, agenda kieszonkowa skórka 2.50, płótno 1.40 Wybór kalendarzy luksusowych poleca Ziembicki Kraków — plac Marjacki 2 — Baczność na adres. 1783k

MOTORY elektryczne dostarcza Standard — Kraków Grodzka 25. 4527g

DACHÓWKĘ tarnowską I. kl. jakoteż i inne materjały budowlane poleca po cenach umiarkowanych I. Amster, skład materjałów budowlanych, Kraków, ul. Warszawska, naprzeciw koszar Sobieskiego. — Telef. 4150. 4361g

LUSTRA belgijskie szyby szlifowane z gwarancją za trwały podlew — po najtańszych cenach Plac Szczepański 7. Woroniecki. 1777k

FORTEPIAN „Wirth“ mahoniowy, najnowszej konstrukcji — okazyjnie sprzedam Sklarski, Nowy Sącz ul. Klasztorna. 4537g

LUSTRA belgijskie szyby szlifowane — poleca fabryka luster Kalmus Kraków Starowiślna 69. 1776k

KILIMY, dywany, pasiaki i inne drobiazgi poleca „Wystawa“, Straszewskiego 28. 4622g

FUTRO podróżne szopy — sprzedam. Starowiślna L. 8, parter. 4514g

SZKŁO okienne poleca, wykonuje roboty szklarskie najtaniej Finkelstein, św. Krzyża 3. 5428g

PARCELA 500 sążni², naprzeciw bramy Parku dra Jordana, w pięknem położeniu, nadająca się pod budowę willi lub zakładu przemysłowego Front przy nowo zatwierdzonej ulicy, z powodu stosunków rodzinnych tanio do sprzedania. Wiadomość u stróża przy ul. Powiśle L. 2. 4247g

KARNISZE mosiężne
NAKRYCIA barndorfskie
MASZYNKI do mięsa
WAGI cechowane
PIECE szamotowe
NACZYNIA kuchenne
poleca najtaniej
HENRYK KORNHÄUSER
Kraków, Krakowska 4. 4738g

DO SPRZEDANIA dom z parcelą koło przystanku Podgórze Kraków — ulica Robotnicza 10. 4695g

NAJNOWSZE modele kapeluszy jedwabnych, aksamitnych i filcowych, poleca filja fabryki Grossa, Kraków, Grodzka 32, telefon 2142. 4733g

ŁYŻWY. Dwie pary łyżew dobrych, do bucików nr. 36 i 38, w bardzo dobrym stanie, do przykręcania kupię. Zgłoszenia między 3—4 po południu Pańska 14, I. p. na lewo. 1906k

SKLEP kolonjalno-masarski bardzo dobrze się procentujący, ze słonecznym pokojem i kuchnią, osobnym balkonem, oknem wystawowem świeżo olejno malowany — z urządzeniem i towarem z powodu wyjazdu zaraz do odstąpienia. — Wiadomość: Dębnicki, Konfederacka 21, Kraków. 1912k

OKAZJA. Kilka krótkich używanych fortepianów i pianen do nabycia po cenach przystępnych w najstarszym składzie fortepianów Bolońskiego (Z. Rabanost.) Kraków, Pałac Spiski 1923k

SAMOCHÓD 7-osobowy, 6 cykl. „Dellaunoy Belleville“ tanio do sprzedania. Wiadomość: „Eshape“ Kraków — ul. Pijarska 4. 1916k

Matrymonialne

„FORTUNAVERSAL“ (8 lat istnienia) jedyne pismo, umożliwiające zawieranie znajomości towarzyskiej, małżeństwa. Numer 72 — 80 groszy (znaczkami) Redakcja: Kraków, Krowoderska 7. 4675g

STARSZY kawaler, handlowiec, niezależny, na posadzie, posiadający gotówkę, poszukuje panny lub wdowy niezależnej Język niem. wymagany lecz nie konieczny, najchętniej takiej, która posiada sklep lub jakikolwiek interes, celem wspólnej pracy. Prowincja niewykluczona. Łask zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Szczęśliwa gwiazdka“. 4623g

NAWIĄŻĘ korespondencję z mężczyzną inteligentnym, cel matrymonialny. Posag jest. Zgłoszenia możliwie z fotografią. Radom poste-rest. — Marja Martynowska. 4604g

Lokale

DUŻY POKÓJ z piecem kuchennym, pokój i kuchnia oraz dwa pokoje z kuchnią i łazienką do wynajęcia w Podgórzu. Wiadomość: Karmelicka 16. „Prasa“. 1868k

2 POKOI z kuchnią i przedpokojem z komfortem, w śródmieściu — poszukuje się od zaraz. Cena obojętna. — Zgłoszenia pisemne do Administracji Kurjera pod „Tylko z komfortem“. — 1897k

DAM roczny czynsz 800 zł. za pokój z kuchnią. Zgłoszenia do Kurjera pod „Promień 30“. 4565g

POSZUKUJĘ 2—3 ubikacji na biuro i ewentualnie magazyn w śródmieściu. Zgłoszenia pod „Dolary“ „Prasa“ Karmelicka 16. 4650g

DUŻY, piękny pokój dla 2 panów (pań) z częściowem lub całem utrzymaniem do wynajęcia. — Sobieskiego 5, II. p. drzwi 7. 4731g

2 POKOJE z kuchnią, blisko śródmieścia, poszukiwane. Zgłoszenia: „Prasa“ — Karmelicka 16. 4730g

DO wynajęcia na biuro lub dla lekarza w śródmieściu dwa pokoje frontowe parter. Zgłoszenia: Biuro ogłoszeń „Par“, Rynek Gł. 34. 1915k

KRYNICA - Siedlisko, pensjonat pierwszorzędny otwarty od 1-go grudnia. 1909k

POKÓJ dla intelig. pani — niedrogo. Kościuszki 21, I. prawo, do 12 w poł. 4661g

POKÓJ kawalerski, niezależny do wynajęcia. I. piętro, prawo, Krowoderska 59. 4655g

POKÓJ z kuchnią do wynajęcia, czynsz roczny. — Bieżanów przy dworcu kolejowym, dom WP. Pisul. 4682g

POKÓJ z kuchnią, umeblowany, obok plant, zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „K. Z.“ 4668g

POKÓJ i kuchnię, słoneczne odstąpię zaraz za zwrotem kosztów. Czynsz roczny Król. Jadwigi 132 — P. Rębacz. 4662g

CENTRUM MIASTA, mieszkanie frontowe. 3 pokoje, przedpokój, kuchnia do wynajęcia za czynszem trzechletnim od 1 stycznia. Wiadomość: St. Czaplicki — Grodzka 2, III. p. 4695g

LOKAL sklepowy, obszerny, o dużych wystawach — dzielnica I. przy głównej ulicy, nadający się na hurtownię etc. odstąpię. Zgłoszenia do Admin. Kurjera pod „Okazały“. 4586g

4 LUB 5 POKOI z komfortem, I piętro, potrzebne zaraz lub później dla dwojga osób. Odstępne lub czynsz kilkuletni z góry Ewentualnie na zamianę mieszkania — Zgłoszenia z podaniem warunków i adresem mieszkania do Adm. Kurjera pod „Spokojna partja“. 4328g

DAM odstępne albo czynsz za dwa lata za pokój z kuchnią, dzielnica VI. Zgłoszenia pod „Pilne“ do Admin. Kurjera. 4720g

PRACOWNIA malarska ul. Studencka 19, każdego czasu do wynajęcia. Bliższa wiadomość tamże II. p. drzwi, godz. 10 i od 12—2. 4717g

POKOJU poszukuje inteligentny, skromny młodzieniec ewentualnie z drugim. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Młodzieniec“. 4718g

POSZUKUJĘ 2, 3 pokoju z kuchnią w Krakowie za rocznym czynszem z góry. — Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Stanisław“. 4716g

Nauka i wychowanie

ZDRADZĘ tajemnice wyuczenia do miesiąca gry fortepianowej Chrzanowski — Lwów, Zimorowicza 6. — 1861k

NIEMIECKIEGO udzielam. Godz. 1 zł. Zgłoszenia do Adm. Kurjera pod „Perfect“. 4570g

ENGLISH Lessons, Godzina 1 zł. Zgłoszenia do Admin. Kurjera pod „English“. — 4593g

WAŻNE dla pań i panów. Przeczytaj i oznajm drugim że ostatnie kursa dywanów perskich ułatwionym sposobem na ramach rozpoczynają się 6 i 7 grudnia, na które zostanie przyjęta zbiorowa ilość pań i panów, lekcje dwugodzinne trwają cały dzień, zaznaczam, że postanowiłem w przeciągu roku objechać całą Polskę — ucząc dywanów perskich, których klucz przywiozłem z Persji — dlatego też uczę tylko w grudniu w Krakowie, następnie wyjeżdżam do Katowic w celu wyuczenia. Wpisy, informacje tylko do 7 grudnia — w lokalu filji wytwórni dywanów — Karola Litwinowicza, Kraków, Batorego 25, parter, drzwi 9. 4656g

Różne

PRZYSTĄPIĘ do spółki — dam swą pracę i lokal duży z oknem wystawowem tuż przy rynku głównym. Zgłoszenia do Admin. Kurjera pod „Duży lokal“. 4732g

SZLACHECTWA stwierdzenie, zmianę nazwisk, przeprowadza najtaniej Gwoździcki Kraków, Słowackiego 29. 4521g

MILJONER Ford cały swój majątek zdobył dzięki współpracy żony i własnej szybkiej decyzji w interesach. Jeżeli więc jesteś jeszcze wolnym, decyduj się szybko i pisz natychmiast do Międzynarodowego Biura Kojarzenia Małżeństw „Matrymonjum“ w Warszawie, ul. Nowogrodzka 36. Dla pań pośredniczymy zupełnie bezpłatnie. Ścisła dyskrecja zapewniona. Wybór olbrzymi! 1839k

FILATELIŚCI!!! Proszę — nadsyłajcie najwygodniej markami „złotego“ — na dwieście znaczków afrykańskich Józef Sozański — Stary Sambor. 1703k

© digitalizacja: mbc.malopolska.pl

Arcydzieła zimy.

Zima jest wielkim, genjalnym, niezrównanym artystą. Umie ona tak wyczarować śniegiem lasy i ogrody, pola i ulice miast, że spacerujemy po nich w tem poczuciu, iż znajdujemy się w krainie jakiejś cudownej bajki. Jedno dotknięcie zimy rozwesela, upiększa stare mury, zmienia wygląd wiejskich krajobrazów i nęci olśniony wzrok ludzki. Kilka zamieszczonych powyżej obrazków przedstawia nam charakterystyczne piękno zimy. Widzimy obok stare mury krakowskiego Barbakanu, z uśnieżonymi dachami i wieżycami, a poniżej piękną bramę krakowską w Ojcowie, tudzież zamek w tej prześlicznej miejscowości klimatycznej, która prawdopodobnie w przyszłości nie tylko w lecie, ale i w zimie ściągać będzie licznych turystów.

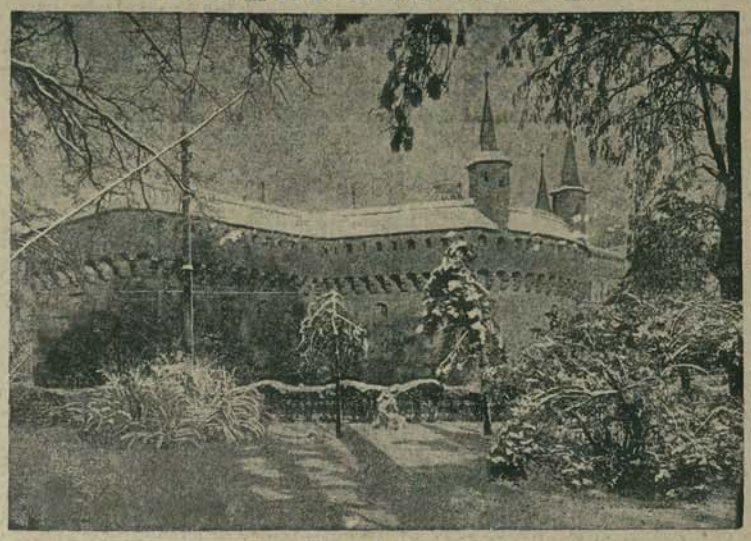

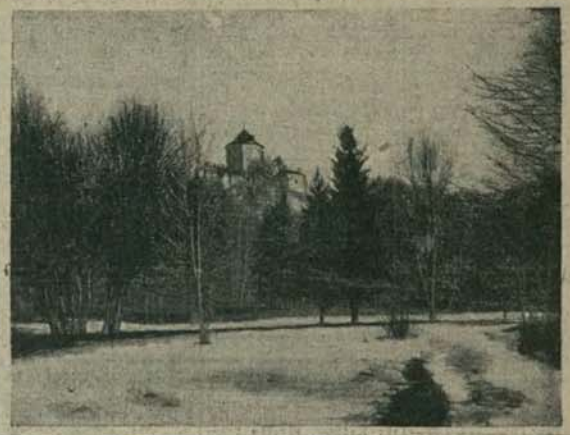

Wolne posady

MŁODSZEGO zdolnego akwizytora, umiejącego pisać na maszynie, za stałą pensją — poszukuje większe biuro handlowe. Zgłoszenia pod „J. B." do Administracji Kurjera. 4573g

FARBIARZ samodzielny z kilkoletnią praktyką do wzorów i partji — poszukiwany. Oferty z odpisami świadectw i dokładnym życiorysem — skierować: A. Popper, Tarnów, Krakowska 61. 4630g

POSZUKUJE gatrowego do gatru i do ostrzenia pił. — Tartak parowy Pfterbeutel, Frysztak, Małopolska. 1896k

POSŁUGACZKA potrzebna. Zgłoszenia do Administracji Kurjera pod „Kazimierza Wielkiego." 4719g

POTRZEBNY zdolny pracownik męski i zdolna fryzjerka damska. Warunki proszę podać. — Dąbrowa Górnicza, 3-go Maja L. 7. Sanecek. 4703g

Samochód

to dzisiaj najpopularniejszy środek komunikacji. Pamiętajcie o tem i zapisujcie się na

Krakowskie Kursy Szoferskie 2517k

L. Hubickiego, Kraków, ul. Pijarska Nr. 4.

Opłata za cały kurs razem z wpisowem tylko zł. 160, na dogodne raty. Pozatem żadnych dodatkowych dopłac. — Piszcie o prospekty i informacje. — Dodatkowa nauka jazdy na Fordzie.

BUCHALTER poszukiwany na prowincję — rachunkowość gospodarczo-przemysłowa. Zgłoszenia pod „Prowincja", do Oddziału Ilustrowanego Kurjera Codz. Lwów, Legjonów 1. 1881k

BEZROBOTNI robotnicy blacharscy mogą mieć zatrudnienie we firmie Zakłady Przemysłowe i Handlowe — „Tęcza" — Czarnowiejska 73. 4715g

KILIMKARSKIE pracownice tylko pierwszorzędne — przyjmie „Kobierzec" Kraków, Podwale 3. 4710g

POTRZEBA ucznia do praktyki do sklepu kolonjalno-śniadaniowego. Reflektuje się tylko na zamieszkowego 1-z początkami praktyki. Zgłoszenia do Administracji Ilustrowanego Kurjera pod „S. U." 4722g

WYTWÓRNIA miodu i wina poszukuje zdolnych agentów zaprowadzających w Spółdzielniach wojskowych na wyjazd. Zgłoszenia pod „Wysoka prowizja" biuro „Prasa", Karmelicka 16. — 4638g

POSZUKUJE się agenta do sprzedaży pokupnego artykułu świątecznego. Zgłoszenia w biurze przy ulicy św. Marka 23, I piętro — między godz. 4 a 6 popoł. 4665g

Wysprzedaż

różnych naczyń kuchennych i stołowych Zn. żka 30—50%

Emalja — szkło — porcelana aluminium — alpacca i t. p.

DOM TOWAROWY

Kraków ulica Bracka 13

TECHNIK dentystyczny potrzebny. Zgłoszenia z warunkami tylko listowne: Florjańska 3, Zakład dentystyczny. 4644g

RETUSZERA portreciasty i laboranta poszukuje Wytwórnia Stanisława Wtzera Tarnów, Bandrowskiego. 4650g

FOTOGRAFA młodego do wszystkiego poszukuje zaraz, ewentualnie od 15-go. Warunki podać: „Sztuka", Kraków, Starowiślna 22. — 4698g

FRYZJERA tylko zdolnego przyjmie się od zaraz. Floetgr — plac Dominikański 1. 4694g

WIELKA OKAZJA GWIAZDKOWA!!

do końca grudnia.

Płaszcze, kostjumy, suknie, szlafroki, wyroby trykotowe. Ceny znacznie zniżone.

Dom modeli Wilhelm Vogler

Kraków, Florjańska 10. Tel. 3467.

Dogodnemi ratami spłacisz

KURSY SAMOCHODOWE

Z. Józefowicza

Kraków, ul. Wiślna L. 12

3-MIESIĘCZNY KURS SZOFERSKI ZAWODOWY

Wpisy codziennie. Wykłady odbywają się cały dzień. Kursy posiadają własny duży lokal szkolny, warsztaty przy szkole. Programów i informacyj udziela ZARZĄD KURSÓW. 2427k

Wartościowe podarki!

Zegarki, Pierścionki, Łańcuszki, Broszki, Kolczyki, Papierośnice, srebra stołowe oraz wszelkie wyroby jubilerskie poleca 2279k

NAJTANIEJ — GRODZKA 25

Emil Goldwesser w Krakowie.

POSZUKUJE się młodego człowieka mogącego się zająć wydawaniem materjałów z magazynu robotnikom — prowadzeniem książki magazynowej, list płatniczych. Ryczowicy meblowi mają pierwszeństwo. Zamieszczeni mogą korzystać z kantyny. Zgłoszenia z podaniem warunków pod „73"— do Administracji Kurjera. 4680g

POSZUKUJE młynarza do pszennego młyna, obznajomionego na płaskich sitach. Młyn Bieńczyce, poczta Mogiła. 4735g

MECHANIK posiadający koncesję do naprawy maszyn — celem oddzierżawienia koncesji poszukiwany.— Zgłoszenia pod „Miesięczna pensja" do administracji Kurjera. 1899k

2 TOKARZE drzewa samodzielni, pracowici — znajdą zaraz stałą robotę w fabryce mebli I. Skrivanek Cieszyn. Dla nieżonatych jest mieszkanie. 1910k

STAŁY zarobek dla fotografa! Poszukuje się dobrego fotografa w Poznaniu — do zdjęć według wskazówek. — Zgłoszenia pod „Fotograf" z referencjami do Ilustrow. Kurjera Codziennego, Oddział w Poznaniu, Gwarna 14. 1923k

OKAZJA

płaszcze i kostjumy

w lepszym gatunku

po 35 zł.

ADOLF BRACIEJOWSKI

Kraków, Grodzka 4

POSZUKUJE się zdolnych zastępców na wszystkie województwa Rzeczypospolitej do zetknięcia pierwszej potrzeby. Warunki do umowy. Oferty: Biuro ogłoszeń J. Hlawski, Sosnowiec pod „Chemja". 1900k

POTRZEBA czeladnika szewskiego na robotę targową. Sołtyka 5. 4728g

LEKARZ młody, ewentualnie żonaty, z dużą praktyką klinieczną, znajdzie w mieście na Śląsku Cieszyńskim zupełnie urządzony gabinet ordynacyjny z instrumentami, poczekalnią i sypialnią itd. Stała płaca wykluczona. Praktyka duża, cena umiarkowana. Ewentualnie 3 miesiące próby. Poważne zgłoszenia pod „333" do biura ogłoszeń Rudolfa Pszczolki w Cieszynie, Rynek. — 1917k

KORPUS oficerski 1 b. a. g. w Przemyślu — poszukuje do zespołu solowego pianisty i pierwszego skrzypka. Oferty nadsyłać z podaniem warunków i kwalifikacji do 10 bm. 1913k

Zakład Rysowniczy

Nowo otworzony przy ul. Wolskiej 1, posiada wielki wybór wzorów do robót ręcznych i wszelkie przybory do haftowania. 2513k

Łazienki

umywalnie, klozety, urządzenia wodociągowe i gazowe, poleca

J. MEISELS

Zakład instalacyjny

Kraków, Karmelicka 3.

Telefon 163. 1690

Ceny ogłoszeń: Telefon 1198.

za 1 wiersz m/m w 1 szp. przed tekstem „ zł. 1.25 (str. III-łamowa)
„ „ „ „ nadesłane „ zł. 1.— — „
„ „ „ „ po kronce „ zł. 1.50 „ „
„ „ „ „ ogł. zw. po tekście „ zł. 0.40 (str. VI-łamowa)

Drobne za słowo . . . . . zł 0.20 (str. VI-łamowa)
„ „ dla poszukujących pracy zł. 0 08 „
„ „ „ „ treści matrymonialnej . zł. 0.25 „
Nekrologi do 60 m/m 50% taniej. Ogłosz. zwycz. m. drobnemi +50%.

Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%, jak również za ogłoszenia w numerach świątecznych. — Za układ tabelaryczny 50%, za układ kolorowy 100% drożej. — Ogłoszenia drobne umieszczamy wyłącznie za gotówkę — wyrazy tłustym drukiem liczy się podwójnie każde ogłoszenia najmniej Zł. 2.—. — Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za terminowe ogłoszenia, oraz za miejsce, które to zastrzeżenia będą uwzględnione w miarę możności. — Omyłki w ogłoszeniu nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki ani też nie obowiązują Administracji do bezpłatnego powtarzania ogłoszenia, jeżeli tem samem treść ogłoszenia nie jest zasadniczo zmieniona. — Reklamacje uwzględniane będą o ile czynione są bezpośrednio po powstałej przyczynie. — Podwyżki taryfy obowiązują już zlecone ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Redaktor naczelny i wydawca: Marjan Dąbrowski. Redaktor odpowiedzialny: Jan Stankiewicz. — Drukarnia „Il. Kurjera Codz." pod zarz. Feliksa Korczyńskiego.

© digitalizacja: nbc.malopolska.pl